

UNGHVÁRY SÁNDOR:

**MIT LÁTTAM
AZ ANDRÁSSY-ÚTI
NYILASHÁZBAN ?**

A HUNGARIZMUS
ÉLETE ÉS BUKÁSA.

1939.

ÚJ-SOMOgy NYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. KAPOSVÁR.
NYOMDÁÉRT FELEL: ERDÉLYI JÓZSEF CÉGVEZETŐ.

MINDEN JOG A SZERZŐÉ.

FELELŐS KIADÓ:
UNGHVÁRY SÁNDOR.

Izenek nektek, nagy magyar álmok közös hívőinek! Izenek nektek, egyetemi bajtársaim, férfivá nőtt cserkészeim, paraszti fajtám, felkelő társaim és kisebbségi testvéreim. Izenek, hogy idézzétek az együtt megismert igazságot, üssétek rá az emlékezés pecsétjét és igazoljátok. Cserkészek, Felkelők, Parasztok és Kisebbségiek, - testvéreim, kik szétszóródtatok! Forrasszon együvé bennünket az együtt megismert Valóság és gyűjt-sak föl a nagy magyar Ezmélést az idegen vágyakkal szemben. Igazoljátok ...

*HUBAY KÁLMÁN
FIGYELMÉBE.*

Miért léptem be a Hungarista Pártba?

Magyar vagyok és szocialista. Forradalmár vagyok, de a szónak nem annyira klasszikus, mint inkább dunavölgyi lehetőséggel számotvető értelmében. E tájon belül ugyanis nem tudok elképzelni olyan nagyszerű politikai vállalkozást, amely máról-holnapra új világot formálna.

Nálunk, ha voltak is messiások, hiába születtek. Gondoljunk csak a magyar «élet»-térre. Elképzelhetetlen, hogy itt a tiszántúli gondolat egy lendülettel át tudjon kelni a Dúnán. *Viszont épen ezért sohasem tudott egy mindent elsodró erejű forradalom végigpusztítani ezen az országon.* Ugyancsak ez az oka annak is, hogy a történelemben nem tudtunk egyetlen gondolatot sem maradéktalanul végigélni.

Rengeteg akadályja van annak, hogy valaki forradalmárrá váljon. Szavainkban, terveinkben szabadnak és újnak érezhetjük magunkat, de ha tettekre kell gyürkőzni. öntudatlanul is túlkombináljuk az elénk vetődő helyzeteket, a kockázatot.

Nekem is vannak lelki gátlásaim, mégis megütött a forradalmi szellem. Generációm tragikus sorsérzése engem is megkapott és a mindenáron való harc volt az, amely éltetett. (Falvakból a csendőrök vezettek ki, egyetemről a régi szellem távolított el, a kisebbségi életforma vállalásában is ugyanez a szűk látásmód gátolt.) De akármerre fordultunk, mindig beleütköztünk valami láthatatlan akadályba és akármibe kezdtünk, rájöttünk részletmunkánk kilátástalan voltára, mert hiszen önmagában egyetlen kérdésünk sem oldható meg, az beletartozik egy mindent átformáló rendszerváltozásba. Így formálódott

nemzedékemen belül az én nemzettudatom.

Forradalmiságomat nagy mértékben enyhítette továbbá az a történelmi tudat is, mely azt vallatja velünk, hogy magyar fajtánk nemzeti élete az örök nemzethalál gondolatával párosult. Mégis már régóta tagjának éreztem magam annak a nagy érzelmi közösségnek, amelyet úgy tartottam nyilván, mint egyetlen népi mozgalmunkat 48 óta.

Szálasi mozgalmára gondolok. Mint historikus, talán soha életemben nem tudom kielemezni, hogy honnan indult el ez a gondolat, mert koránstem a ma nyomorúságai szülték, nem is a világháború teremtette meg hozzá a szükségletet, hanem messze századok történetében gyökerezik ez a vágy. Első perctől kezdve vallottam, hogy a nemzeti szocializmus csak egyik legújabb megjelölési formája annak a magyar törekvésnek, mely végre meg akarja fogalmazni, hogy mit akarunk üzenni Európának.

Vallom, hogy ugyanez a vágy jelentkezett Dózsa magyarságánál, de ez hívhatta életre Rákóczi eposzi vállalkozását is. Csakis ez a törekvés bukhatott el 1848-ban, és ugyancsak ennek a történelmi ambíciónak kellett jelentkezni a háborúutáni fajvédő mozgalomban. *A nemzeti szocializmus mint összeverődés, mint név elmúlhat, de a mögötte jelentkező kollektív vágy örök*, amíg csak nem győzedelmeskedhetik. Úgy gondolom-, ha ilyen történelmi szemlélettel figyeljük ezt a mozgalmat, akkor meg tudjuk őrizni ítéletünk helyességét és ha kell, el tudjuk róla mondani őszinte véleményünket.

Ebben a véleményben nem fajtánkat és annak forradalmi törekvéseit marasztaljuk el-, *hanem csak a mozgalom szellemi hibáit, szervezeti gyöngéit és személyi mulasztásait támadjuk*. Ezzel a kritikával rákényszeríthetjük esetleg a megtisztulás vagy a felszámolás útjára. Eddig a nemzeti szocializmust csak dicsőítették vagy rágalmazták, de nemes értelemben vett kritikát nem gyakoroltak felette. E sorokat legnagyobb szorongás, kimondhatatlan aggódás közepette fogalmaztuk és őszinte jóakarattal vezetett minden

szavunk leírásában. Aki követni tud, az ebből meríthet hitet, de meríthet bőven aggodást is. És végül megállapíthatja, hogy a kollektív felelősség kényszere felment minden személyeskedés gyanúja alól.

A meghívásnak eleget tettem. Ma jelentkeztem dr. Cs.-nál, akivel együtt kaptuk a felszólítást, hogy vegyünk részt a *Nemzeti Szocialista Magyar Párt* újjászervezésében. Napokig tartó gondolkodás, kétkedés előzte meg válaszom megadását.

A legnehezebb kérdés számomra az volt, hogyan tudom történelmileg igazolni a nemzeti szocializmust, mint magyar vállalkozást. *A nemzeti szocializmus ugyanis önkénytelenül is germán asszociációval jár.*

A nemzeti szocializmust is, mint általában minden kérdésünket Európa felől igyekeztem nézni. Az a tény, hogy az újjászülető latin erőfeszítésekkel szemben teljesen közömbösek tudtunk maradni, germanizált életformánk mellett szól és egyben azt is igazolja, hogy a hazai nemzeti szocializmus tagadhatatlanul magán viseli a germán jelleget. Mégis úgy döntöttem: nekünk vállalni kell a földérintést és ha kell, súlyos harcok árán e mozgalomnak magyarsággal való megtöltését.

Csalódással kezdődik.

Egy intellektuel minden gátlása és szorongása felmerült bennem azon a rövid úton, amely Nagykörsről Andrásy-út 60-ig elvezetett. Mikor az Andrásy-út 60 alá beléptem; volt okom e gondolatok újraélésére, mert bizony az első benyomások egyáltalán nem mondhatók kellemesnek.

A vidéken hitt rend, abszolút fegyelem, diktatórikus egykéz és akarat teljes hiányát állapítottam meg az első napon. Inkább valami *demokratikus káosz, szabadverseny, nagyobb hang és a felelősségnek teljes hiánya fogadott* s ez váltotta ki csodálkozó véleményemet. Az első éjszakát

Dr. Cs.-al a legnagyobb kétségek között, de a legelszántabb akarással töltöttük el. Hajnalig tartó megbeszélésünk eredménye az volt, hogy elhatároztuk: kétszeres munkával igyekszünk megtisztítani a mozgalmat és megkímélni a a vidéket egy szörnyű tapasztalattól és még szörnyűbb kiábrándulástól.

Másnap reggel már nyolckor a pártban voltunk. A többi testvér is pontosan érkezett meg és nyomban megtartottuk az első szervezési megbeszélést. Sorra futottak be hasonló tapasztalatok és nyilvánultak meg kétségek, sőt kaptunk olyan tanácsot is, hogy azonnal adjuk vissza a megbízatást. Dr. Cs. és én nem voltunk hajlandók megfutamodni. Emlékeztettük őket arra a szörnyű felelősségre, mely vállunkra nehezedik attól a perctől kezdve, amint birtokosává váltunk e párt tudott dolgainak.

Be kellett látnunk, hogy gyávaság volna most félreállni. Igyekeztem legyőzni kicsinyességtudatukat, mert hiszen valami csodálatos alsóbbrendűség érzetével kell megküzdeni minden magyar léleknek, mielőtt vállalni merné azt a természetes jogot, hogy a fajtájának és önmagának sorsát intézze. Hogy az alföldi magyarságot mennyire megszállotta e tudat és mennyire elszokott attól, hogy igenis, nem joga, de kötelessége saját sorsát intézni, mutatja az a társadalmi félénkség, mellyel fiainak pályaválasztási sorsát intézi. Az alföldi magyar csak papot és parasztot tudott termelni évszázadokon keresztül. Ezzel szemben a polgári városlakók, vagy Dunántúl sváb települései csak xígy ontották az u. n. »vezető réteget« és minden családban legalább egy sváb magántanár fiú van. Ezt a kicsinyessége tudatot igyekeztem közömbösíteni s a nagyobb munka, a több ethika s nem utolsó sorban faji kötelezettség alapján biztattam a nagyratörésre őket. Hiszen nagy célokhoz hozzá is lehet nőni.

Az első nap meglepetései. Furcsa pénzkezelés.

Az első nap meglepetésekben bővelkedett. Ugyanis a párt új G. H. főnöke sorra leplezte le az anyagi termé-

szetű rendellenességeit. Eddig a párt adminisztratív kérésekkel nem ért rá foglalkozni, *pénztárkönyv, iktatókönyv, anyagnyilvántartó stb. teljesen hiányoztak.* Ott minden asztalnál mindenki adott és vett. A tagsági bélyegek úgy készültek és röpködtek, mint valami farsangi konfetti. A pénzügyek körül eddig feltűnő ambícióval forgolódo W.-t azonnal kénytelenek voltunk a pártból kitiltani. Bebizonyult, hogy egy éjszakára hazavitt összegből *80 pengővel nem tudott elszámolni.* Ez azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy később bizalmasabb pozíciót el ne foglaljon az u. n. mozgalmi részben.

Talán nem is lehet ilyen futólagos feljegyzésekben pontosan érzékeltetni azt a rendszeres rendszertelenséget, ami itt a pénzkezelés körül folyt. Íme néhány megfigyelésem:

Kérdem az egyik pénztárostól:

— Testvér, mi vagy te civilben?

— Kereskedőseged — mondja és hozzáteszi — a vaszakmában.

— Állásod? — kérdem.

— Másfél éve nincs.

— Miből élsz?

— Napi 60 fillér villamospénzt kapok és hát gyalog járok be...

— És a többi testvér? — érdeklődöm tovább.

— Mind így állanak. Van közöttünk egyetemi hallgató, állástalan tisztviselő, sofför...

Másik eset: hozzám jön egy testvér, elmondja, hogy ő itt az egyik irodában villanyt szerelt, összeállította a számláját, szigorúan testvéri árakkal, ugyanígy a munkadíját is, *az egész összeg 17 P-t tesz ki, legyen szíves írjam alá a számláljál, hogy felvehesse a pénzt.* Mondom neki, hogy nem tehetem, mert nincs utalványozási jogom. Tovább erősködik, hogy ez itt így szokás. Hogy nem vállaltam a cimboraságot, elment. *De tíz perc se lelt bele, látom!, az egyik »fiók«-pénztárnál veszi fel az én emberem a pénzt.* Odamegyek, nézem a számlát, aláírás van rajta. Kérdem a számlás testvértől, hölgy ki utalványozta? »Itt egy vezető

testvér« — mondj a s csak úgy általában int a fejével. »De melyik«? — kérdem én. *Kisült, hogy sem a pénztáros, sem a másik nem ismerte az aláíró.*

Az ember el sem hinné, hogy milyen határtalan egyeseknek a vállalkozó szelleme. Az emberek általában többre és lehetőleg egyre többre vállalkoznak. És itt ebben a pártban tág tere van a vállalkozásnak. Rengeteg munka, ami mind azonnali, gyors és erélyes intézkedést követel. Amellett nincsenek hatáskörök, nincsenek felelőségek. Az önkéntes tisztviselők folyton kicserélődnek, nem is igen ismerik egymást. Vannak tisztviselők, akik a szó legteljesebb értelmében önkéntesek. Egyszerűen bejöttek a pártba, *találtak egy üres íróasztalt, leültek mellé és azonnal elkezdtek intézkedni.* Akié az íróasztal azelőtt volt, egy szóval sem mert tiltakozni, mert ő csak annyit tudott, hogy maga is jogtalanul foglalta el. Azt pedig, hogy más is ugyanilyen alapon került oda, úgy látszik nem tételezte fel.

Egyszer feltűnt a pártban egy *Leikauf* nevű »testvér«. Intézkedett. Mindenkit irányított, beosztott, mindenkinek tanácsokat adott — szóval olyan fiókvezér volt. Minden mondókájába, különösen mikor többek előtt nyilatkozhatott, nagyon okosan és ügyesen beleszötte a Szálasi nevet. Ezzel azt a látszatot keltette az emberekben, hogy a »vezér« tudtával és akaratával intézkedik. Néhány nap múlva a pártigazgató reggel azzal fogadott, hogy »Leikauf testvér angyalka lett. Repült! Igen, csakhogy Leikauf testvért nem olyan fából faragták, őt nem lehetett csak úgy simán, egyszerűen kiakolbólítani. Az új beosztás az Angyalföldre szólt. Új állomásának terhére, mint szervező, felvett száz és egynéhány pengő értékű bélyeget, aztán délig ott lógott még a pártban. Mikor észrevette, hogy a pártigazgató ebédelni ment, akkor odalejt az egyik felszámolás alatt álló »fiók«-pénztárhoz és kissé hanyag előkelőséggel mondja: »Az igazgatótok nincs itt, nem tudok tovább várni, váltsátok vissza nekem ezeket a bélyegeket. És felszippantotta a 100 és egynéhány pengőt.

Különben a párt anyagi dolgai a legutolsó napokig sem tudtak rendeződni, aminek egyetlen oka az volt, hogy

a pénzforrásokat titokzatosan kezelték és ez megakadályozta, hogy radikális tisztogatást hajthassunk végre. Már pedig, minthogy az egyén életében a pénzügyek rendezettsége az egyedüli alap a tiszta élethez, hányszorosan annak kell lennie egy pártban, ahol a sejtések is ölni tudnak. Lesz alkalmunk még később behatóbban foglalkozni a párt pénzügyi életével. Megbeszélésünket azzal fejeztük be, hogy tekintet nélkül minden személyi vonatkozásra, könyörtelenül megteremtjük az új, tiszta pártéletet.

Franz Rothen, az agitátor.

Egy másik nap. Délután 6 órakor a régi és új vezető tagokkal úgynevezett *szervezési szemináriumon gyűltünk össze.* Kölcsonös bizalmatlansággal méregettük egymást és vettünk részt a vitákban. Inkább csak úgy tapogattuk egymás képességeit, elveit, szellemi hovatartozóságát és végül faji képletet igyekeztünk alkotni magunknak arról, hogy kik is tulajdonképpen a régi gárda tagjai. Az első emelet legutolsó termében asztalokon, díványon, sarokban és pár széken kb. negyvenen hallgattuk a szervezési szeminárium vezetőjét. Nem ismertük és nem is tudtuk, hogy hogy hívják, akkor még *nem is gondoltam, hogy a magyarság egyik legveszélyesebb svábjával hozott össze bennünket a közös történelmi ambíció.* Első mondatai után nem öreá, hanem társaimra figyeltem és vizsgáltam az ő arcukat, hogy felfedezzem rajtuk azt a döbbenetét, amely engem elfogott e német előadás nyomán. *Mert az előadónk magyarul alig tudott, de annál sűrűbben ismételte, hogy »a Szálasi testvér így, a Szálasi testvér úgy, mint ahogy a Szálasi testvér mondta, a vezér azt gondolja,«* közben természetesen a legegységibb magyar kifejezésekkel kiizködött. A szeminárium után K. hozzám sietve, szörnyű gyanút sejtetve mondta: Te, S., én ezzel az emberrel már valahol találkoztam, nem tudom, hogy hívják, de az a gyanúm, hogy egy igen veszedelmes emberrel állunk szemben. Én ígérem, hogy még a mai napon kinyomozom, ki-

csoda ő. — Nekem magamnak is ugyanez volt az érzésem, különösen ama párbeszéd után, amelyet azzal provokáltam, hogy hozzászólásomban kifejezésre juttattam a magyar formáknak a párton belül való megteremtését. Sűrű közbeszólás közt hirdettem, hogy a magyarság mozgalma csak akkor válik újjá, ha szellemében is új, erkölcsiiben is tiszta. S mivel hogy a szellem formákban is jelentkezik, kértem a magyar formaruhának, köszöntési formának megteremtését. Volt alkalmam megbánni legelső találkozásunk őszinte vallomását, mert rögtön gyanússá tettem magamat.

Alig értünk le a pártból, mikor K. sietve érkezik és elképedve mondja, ki is volt a mi vezetőnk. *Franz Rothen* a neve és Jacob Bleyernek évek hosszú során személyi titkára volt és ha jól emlékszik, államellenes ténykedések-ből kifolyólag a törvényszéknél is baja akadt.

Bár a barátom és én is a magyarországi német kisebbségi, helyesebben népi jogok tiszteletbentartását valljuk, sőt a legújabb német mozgalmat is tárgyilagosan tudjuk megítélni, mégis mindketten *felháborodtunk azon, hogy Franz Rothen* máról-holnapra átnyergelve régi német posztjáról, *egyenesen egy magát megváltónak hirdető mozgalom szellemi vezetőjeként merészel agitálni*. Nyomban nem is tudtuk eldönteni magunkban, hogy mi itt a teendő és nagy bosszúsággal oszlottunk szét. *Tehát az annyiszor hallott vád, Szálasi pártjának svábokkal való túlsúfoltsága, látszatra igaznak bizonyult.*

Hungarista szervezkedés a pángermán gondolatért.

Egyik délelőtt a pestkörnyéki szervezkedés vezetője, úgynevezett »Macák testvér« arra kért meg, hogy kísérjem őt ki Soroksárra, ahol népgyűlésen kellene felszólalnom. A témát tetszés szerint választhatom. Este 6 órakor pártautón el is indultunk a soroksári párthelyiségbe, amely egy magánlakás folyosója volt. Összezsúfolva már vártak a munkától fáradtan, de lelkesedéssel odasorakozott fiata-

lók. Feltűnt azonban, hogy a hallgatók inkább a kiskorúak sorából jöttek össze erre a történetcsinálásra. *Az idősebb osztály teljesen távollartotta magát.* Számomra nagy élmény volt, nemcsak azért, mert első nyilvános szereplésem volt ez, de főleg azért, mert hiszen svábokkal soha életemben nem találkoztam, érzéseiket, vágyaikat nem ismertem, tehát tömegüket a tiszta rációval és nem közös érzelmi túlfűtöttséggel kellett megfognom. Aligha számíthattam a szónoknál annyira nélkülözhetetlen tömegvisszahatásra és nem remélhettem, hogy ki tudom alakítani azt a zárt hangulati kört, amely a hatásos szónoki eredményt biztosítja. Témául a hungarizmus kisebbségi elképzelését választottam. Helyzetem *végtelen nehéznek bizonyult, mert — noha a pártnak egyik vezető tagja voltam — de soha semmiféle formában nem kaptam kézhez a párt hivatalos kisebbségi programját.* Tehát amit mondtamé, azt teljesen mint egyéni elképzelést vetítettem. A magyar küldetéstudat, mint *missziós gondolat* kell, hogy jelentkezzen — mondtam hallgatóimnak — és nem mint egy kizárólagos, más fajtaikat elnyomni akaró Imperium. Nincs okotok tehát a magyar fajtól és annak államkonstrukciójától félni, mert hiszen *egyenesen tiltakozunk ez ellen, hogy a magyar fajt tovább higítsuk.*

A népgyűlés nem várt lelkesedéssel fogadta fejtegetésemet és nem egy *hozzászóló elfátyolozódott szemmel tett hitet a magyar állam iránti hűsége mellett.* A tömeg ösztinteségében egy percre sem tudtam kétkedni és valójában nagy találkozás hitével szálltam le a dobogóról, hogy *aztán annál nagyobb legyen a megdöbbenésem.* Mikor ugyanis a szűkebb vezérkarral kerültem vitába, *akik területi autonómiát, a német nyelv hivatalos államnyelvvé való nyilvánítását, német egyetemet és gimnáziumot kértek, — értettem csak meg, milyen álmokat szőnek Buda árnyékában és a hungarizmus jegyében a soroksári legények.* Személyi analízis után rájöttem aztán, hogy úgy dr. Schuster, aki német egyetemen végzett, mint vezetőtársai, a stuttgarti eszmék képviselői, akik soha nem tudnak a magyar államiság gondolatában feloldódni. Ezen ki-

szálláson át tudtam meg azt is, amit mint alföldi magyar nem sejtettem, hogy a *sváb falvak jegyzői és csendőrei mind az ő soraikból válogatódnak ki*. És sohasem fogom elfelejteni, hogy a magyar kakastollas főlemelt karabélylyal, jegyzőjének jelenlétében üdvözölhette faj testvéreit.

Az a nagy faji félelem tehát, amely utóbbi években egyre erőteljesebben jelentkezett nálam, a soroksári kiszállás után nemcsak fokozódott, de céltudatos kutató munkára is irányított. Egész sora következett aztán a hivatalos és titokban történő kiszállásoknak. Ettől kezdve magában a pártközpontban is a legélesebben figyeltem e területen dolgozó testvéreket. Franz Rothen után most már a tömeg viszonyát is megismerhettem. Kétségeim csak erősödtek.

*

Gyermekek a hálóban.

Haumeder csoportfőnök titokzatos szerepe.

Azt a megbízást kaptam, hogy az *Ifjúsági Csoport*, vagy *Renderő* néven sport-keretet állítsunk fel és erre a célra a B. T. C. pályát szerezzük meg. Pártunk lényeges erejét az ifjúságban kellett volna keresnünk, mert hiszen mozgalmi szempontból az ő dinamizmusuk döntő súlyt képvisel. A pártnak ezt a részét még egyáltalán nem ismerve, teljesen új alapokra kellett fektetni szervezetét, így beültem az ifjúsági helyiségekbe és figyeltem. A *fejtelenségeknek, pénzügyi zavaroknak egész sorát kellett megszüntetnem; a felveti tagoknak nagyobb részét ugyanis tizennégytől tizenhét évesek képezték*, tehát jóformán gyerekek, kiknek a felvételénél semmilyen szempont nem volt megadva. Eddigi vezetőjük is fiatalkorú tanuló, még csak azt sem vizsgálhatta meg, hogy vajjon zsidók nem sodródtak-e a párt kötelékeibe. *Az ifjúság neveléséről a párt nem gondoskodott*, inkább az ötletszerűségek, a gyermeki romantika, a jelvény-őrület voltak azok a szempontok, amelyek soraink közé állították őket. A nyalókák, a tükrök, a tüntetések, a felelőtlen rágalmak és pletykaterjesz-

lések egyformán keveredtek a lelkesültséggel, fiatal tennivágyással, úgy hogy inkább *egy kavargó tömeg, mint egy rendezett, céltudatos irányba és feladatra nevelt pártelit volt az I. Cs.* Sőt mondhatnám, hogy az Ifjúsági Csoport a középosztály gyermekeinek volt az összeverődése. *A munkásság, a paraszti fiatalság teljesen hiányzott közülük. Vezetőik véletlenül sem voltak magyarok.* Az egyik pl. osztrák állampolgár: G. W. és J. Qu., kik a magyar hatóságnál már mint anyagi vonatkozású ismerősök is nyilván voltak tartva. Tehát így nézeti ki az az ifjúság, amely a párthadsereg magját, no meg az utánpótlást kellett volna, hogy képezze.

Akit munkatársul magam mellé kaptam, — C. F. — *most jött meg Németországból, ahol az S. S. és S. A.-ban vélte elsajátítottnak azt a szükséges tudást, amellyel majd a magyar fiatalság magyar lelkét meg tudja szervezni. A germán minták szolgai lemásolását a legfelsőbb kézírás hitelesítette és fogadta el.* így kénytelen voltam meghajolni és a szervezési utasításokat elfogadni. A szellemet azonban igyekeztem magyarsággal kitölteni. Munkánk elején sem voltunk még, amikor Bécsből német távirati utasítást kaptam, amelynek értelmében a Festetich-féle I. Cs.-t aláink rendelték és nekem kellett Ilökk Szilárd-utcai hivatalos helyiségüket átvenni.

A távirat a következőképen szólt:

»I. E. Cs. ist ab heute Abgeordnetem Hubay
im ganzen Lande unterstellt.

Heged ues-Haumededer.«

Távirattal a kezemben kopogtattam be az új gárda ajtaján. Ott nagy izgalom, ideges kapkodás, pakolás s egy fölöttébb piszkos helyiség fogadott.

Alig ültem le, mikor az egyik alvezér berohan s kapkodva előadja, hogy menjünk gyorsan, mert jön a rendőrség. Házkutatás, lecsukítás — elszámolás — pénz nincs — az a gazember Festetich nem adott — hadart összefüggéstelenül és sürgetett. Végre megértettem a helyzetet: *nem fizettek, Isten tudja mióta, házbért s a tetejébe most Festetich rendőrséggel akarja eltávolítani hűtlen gyerme-*

keit. Az egész intézkedésre jellemző, hogy ezt a rendőrségről már valaki tudomásukra hozta, tehát a hírszolgálataik pontosak voltak. A helyzetet nagyon is megértve, távoztunk. S valójában már a lépcsőházban találkoztunk a detektívekkel, akik aztán csak bezárt ajtókat leltek és így nem tudták fogatosítani a parancsot.

Aztán az utcán folytattuk az átvételt, amely szólt 20 ezer I. Cs. tagról, Tolna és Somogy megyékből s pár pest-környéki szórványból. Az átállás értelmében az I. Cs. megtartja eddigi függetlenségét és csak pénzügyi támogatásunkra tart igényt; de szigorúan kikötötték, hogy az eddigi vadászterületet — Tolnát és Somogyot — tiszteletben tartjuk és az esetleg ott felállított hungarista csoportot alájuk rendeljük.

Az I. Cs. teljes vezérkara helyén marad s következő-fizetést kapnak a mi pártkasszánkból:

Zányi-Schilling I. Cs. főnök	100.— P
H. Haumeder I. Cs. főnök	100,— P
Ulics	100 - P
Harth	80.- P
<u>Lédl</u>	<u>80,— P</u>
<u>Perbuch</u>	<u>80.— P</u>
Somogyi — S (?)	80.— P
<u>Körmendi-Krasch</u>	<u>150.— P</u>
	összesen: 770.— P
További havi átalányként —	— 730.— P
	1.500,— P

A havi 1500.— P kiadásért kaptunk cserébe papíron 20.000 tagot a tolnamegyei sváboktól, de valójában csak 8 szőke teutont önálló és ellenőrizhetetlen hatáskörrel.

Mégegyszer ismétlem, Franz Rothen által Bécsben kötötték ezt a szerződést.

Ma sem tudom, hogy miért Bécsben kellett és kiknek a jelenlétében ezt az adásvételi szerződést megkötni. Csúpan azt tudom biztosan, hogy Franz Rothen volt az ügy lebonyolítója, továbbá az ott szereplő «*Haumeder testvér*» *berlini összeköttetései voltak ismeretesek.* Ezen testvért később a berlini rendőrség kitiltotta, ekkor került

Bécsbe és az ottani nemzeti szocialista irodának vált vezetőjévé. A wieni paktumot valójában az hozta létre, hogy, őt az ottani vezetőség szintén kirekesztette soraiból. — »Haumeder testvér«, ki különben a jobb hangzású Hege-dűs nevet is felvette, t. i. örökbefogadtatta magát egy huszáraltiszttel és így egy magyar laktanya belső lakójává vált, továbbra is megmaradt az I. Cs. vezetőjének és ki tudta vívni ezen csoport önállóságát, ami által minden anyagi és mozgalmi ellenőrzés elöl mentesítette magát. Egyénisége még sok érdekes hírre enged következtetni.

Tehát azon törekvésünket, hogy egy magyar mozgalom fiatalságának szellemi irányítását, erkölcsi vezetését a párt érdekében komolyan megszervezzük, végrehajtani nem tudtuk. Ennek következtében a fiatalságot, főleg *egyetemi vonatkozásban, szervezetileg teljesen elvesztettük* és így a párt egyéb pozíciójában *utánpótlásra szoruló vezetőkről nem tudunk gondoskodni*. A párt elvesztette komoly ifjúsági tábort és a sok lelkesedéssel indult fiatalok — mind megannyi tántorgó lelkek — sodródtak tovább, hogy időelőtt kiégjen szívükből a hit és lelkükből az akarat.

Embertelen bánásmód a nőtisztviselő „testvérek“-kel.

Egyik reggel 9 órára a pártközpontba beosztott leánytestvéreket dr. Cs. M. magához hívatta. Röviden ismertette előttük a magyar nők feladatát és kötelességét mozgalmonkon belül. Egy nemzeti szocialista leány forma-megjelenése tiszteletet parancsoló kell, hogy legyen. Semmiféle kendőző szerek és renyhe magatartás nem engedhető meg részükről, hangzott a rövid bevezető. Személyi adataik elkészítésénél meglepő dolgok sülték ki. Találtunk köztük egy félvért. A »testvérek«, aki meglepően jó elhelyezkedésével a párt legszűkebb karának sokoldalú szolgálója. Ezen »testvére« állandó sírógörcsök közepette bolyongott és nem győztük vigasztalni. Szerepe *a lovasberényi választásoknál kezdődött és komplikált pénzügyi rátermettségről tett tanúságot*. Bár fizetése nem állt munkájával összhang-

ban, mégis havi 80.—, 120.— P közt mozgott. Különben a »testvéreké« fizetése körüli zavarok élénk fényt vetettek az eddigi gazdálkodásra. Volt olyan »testvér«, aki hat hűgát tartotta el heti hat pengőből, a másik »testvére« havi 60.— pengőt kapott és nem volt a tizennégy leány között kettő, akinek egyforma lett volna a fizetése. A szempontok, amely szerint az összeget kiutalták, előttünk ismeretlenek voltak, de hogy nem volt »nemzeti szocialista«, az tény. A »testvéreké« legnagyobb része hónapról-hónapra kenyéren és tejen tengette szédülésig és elájulásig pártéletét. Augusztus hónapban még egy köszönőszóra sem méltatva őket, ismeretlen pártintenciók a kapu elé szórták valamennyiüket.

Ugyanezen a napon az épületőrség személyi és szociális adatait is elkészítettem és ugyanaz a megdöbbenő kép tárult élénk. *Fizetésük heti hat pengő volt*, sem lakásra sem kosztra nem telhetett ebből, s ma is rejtély előttünk, miből éltek eddig. Végül ezt is egységesítettük havi 50.— P-re és bentlakásra. Csak később tudtam meg, *hogy jóhiszeműségünket mennyire kijátszottak, mert hiszen legtöbbjük a titkos Mozgalom fizetett megfigyelője volt* és nem egy akadt, akit a pártból, vidéken elkövetett dolgaiért a rendőrség emelt ki.

Kínosan hatottak ezen benyomások, mert hiszen kis dolgokon is el lehet már csúszni és hogy nézhet ki egy; komoly országos mozgalom, ha saját portánkon is csak; ilyen felemás megoldást tudunk végezni. A szociális igazság, aminek nevében új hadjáratot hirdettünk, elsősorban bennünket, a szűkebb vezetőréteget kell, hogy kötelezze.

Megdöbbenő szabálytalanságok a tagsági díj kezelése körül.

A bélyegnyilvántartó vezetője jelentette egy nap, hogy kötelességszerűen figyelmeztet egy szerinte jogtalan bélyegfelvételezési ügyben. Megfigyelése szerint ugyanis egyik pesti testvérünk állandóan újabb és újabb bélyegeket igé-

nyel, de elszámolásra sohasem jelentkezik. Összességében 1800.— P az a bélyegmennyiség, mellyel a kimutatásban meg van terhelve. Személyi adatai ismeretlenek és így a bonitásról nincs tiszta képe.

Tekintve, hogy a pártnak szomorú tapasztalatai voltak a bélyegkezelés körül, magam mellé véve a párt hivatalos ellenőré, elindultam, hogy az adatokat ellenőrizzem. Sz. Z. testvért szerencsére otthon találtam s felszólítottam,, lenne szíves eddigi működéséről mind anyagi, mind mozgalmi szempontból felvilágosítást adni. Minden meglepődés nélkül fogadta kérelmünket, de az elszámolás helyett először egy kis visszapillantást nyújtott, amelyből aztán kezdett kibontakozni egy újabb mozgalmi furcsaság, vagyis röviden a pártvezetőség felelőtlen anyagi gazdálkodása. Mint »ideális szervezési megbízott« mondta a felkeresett testvér: *azt a feladatot kaptam Cs. S. testvértől, hogy zsúrokon, teákon, szóval előkelő társaságokban én főlényesen, mint előkelő idegen, előnyös színben és lehetőleg bő adatszerűséggel támasszam alá a Mozgalom jó hírnevét.* E fáradozomért természetesen semminemű fizetést nem fogadhatok el, hisz én az elveket függetlenül szoktam hirdetni, fizetés helyett tehát költségmegtérítést kaptam. A költségmegtérítés összegét havi 200.— P-ben állapították meg. Hogy el tudjunk számolni ezzel az összeggel és ne szerepeljenek hivatalosan, úgy, mint a párt alkalmazottja, Cs. S. testvér bélyegeket utalt ki. Én természetesen ennyi árú bélyeget nem tudtam havonként eladogatni, amiért is a Párt nekem még kb. 700.— P-vel tartozik. Ezek előrebocsátása után, mikor mégis kértem volna a pénztárkönyvet, munkanaplót, vagy valami elszámolásfélét, kijelentette, hogy olyan nincs. Hosszabb unszolásom után végül is az ágyából, a matracok elöl előkerültek a megbízó cédulácskák Cs. S. aláírással és valójában, hosszas számolgotás után, igazat kellett adnom az »ideális szervező testvérek«, mert hisz valamiből őneki is élnie kellett.

Továbbiak során azt is megtudtuk, hogy még számos hasonló ideális szervező igyekszik a párt érdekeit szolgálni, akik természetesen fáradságukért megelégszenek

bélyegekkal is. Munkájuk eredményét, sajnos, nem tudtam részleteiben megismerni, de felmerült bennem egy szörnyű gyanú, amit ekkor még nem tudtam megfogalmazni, csak arra mertem gondolni, hogy minden kezdeti mozgalomnak megvannak a maga hibái. A pártban, mikor megérkeztem, csupa várakozó és kérdő tekintet fogadott. Mikor felvilágosításaimat megadtam, nem az eredménytelenség, hanem inkább újabb pártszervezési élményem volt az, ami elképesztette a testvéreket.

Nagyon becsapottnak éreztem magamat és vad elkecserevéssel gondoltam arra, *hogy mi lenne, ha ezt megtudnák azok a munkás-test véreink, akik a maguk havi 20 fillérével, beleáldozott hitükkel, vágyukkal és bizalmukkal szemben megkapnák az elszámolást ezen vámszedőkről. Ezer munkástestvérnek álmát lopták meg havonként, hogy, odaadhassák azt egyetlen embernek.* Én nem állítom, hogy tudatos munka volt ez, csak megállapítom, hogy felületes kezek és felelőtlen vezetők hozzá nem értése, közömbösége teremtette meg ezt a *korruptiót*. Hasonló esetek első naptól kezdve az utolsóig végigkísértek és hiába igyekeztünk ezen segíteni, *nem tudtuk az operációt végrehajtani a párt tüstént, mert a pártnak pénzügyei annyira titokzatosan intéződtek, annyi kéz nyúlt bele és soha senki nem tudta azokat a kezeket megnézni, hogy vajjon tiszták-e?* Volt ugyan egy központi pénzügyi vezető, az úgynevezett G. H.-főnök, rajta kívül azonban mindenki a legkülönbözőbb megbízatásokra hivatkozva intézkedett, elfogadott és adott különböző összegeket, *de az esetleges rendőri kutatásodra való hivatkozással se nem adott, sem nem fogadott el nyugtákat.* Legőszintebben meg kell itt mondanom*, hogy a párt pénzügyi dzsungelében sohasem láttam tisztán. *Ha kellett pénz, mindig volt, hogy honnan, kitől származott, azt nem mindig tudtam biztosan.* Pedig az állandó germán gyanúsítgatások és vádak után a pénzügyi kérdés volt az, amivel kapcsolatban a legtöbb támadást kaptuk. Itt elégedjünk meg annak a megállapításával, hogy a párt ideológiai, személyi és szervezési káoszához a kulcsot pénzügyeinek tisztázatlanságai szolgáltatták.

A bélyegrendszer csődje.

Elhatároztuk, hogy, a könnyebb ellenőrzés érdekében és a párt vagyonának megőrzése miatt új bélyegeket nyomtatunk. Dr. Cs. M. testvér ehhez a legfelsőbb hozzájárulást megkapta és új kliséket készítettünk. A bélyeget a párt legális bevételeinek érdekében készítették 20 filléres névértéktől 5,— P-ig terjedő kis téglalakú papírdarabkák voltak ezek, amelyeket a pártigazolványba kellett beleragasztani. A tagok ezzel igazolták, hogy havi megajánlásukat pontosan törlesztik. Könnyű kezelhetőség volt az előnye, s csak később tudtuk meg, hogy *az új bélyegmódszernél is valóságos bélyeg-dzsungel alakult ki. T. i. a bélyegnyomtatást soha senki nem ellenőrizte* s oly primitívek voltak a klisék, hogy akár Stern Samuék is megrendelhetnék volna őket tetszésszerű mennyiségben. Nem is tudták pontosan megmondani, kik és mennyit nyomtattak, vidéken mennyi van elhelyezve, mennyi van már abból elszámolva, egyszóval semmi áttekintésre szert tenni nem lehetett. *Nem volt más megoldás, mint gyorsan és lehetőleg titokban elkészíttetni és rajtaütésszerűen kicserélni az eddigi mennyiségeket.* Eddig ugyanis a pártközpont minden egyes tagja és hivatalnok zsebéből és fiókjából egyforma ambícióval árulgatta a bélyegeket. Központilag nem volt semmi ellenőrzés és a párt egyetlen legális bevétele, mint későbbi tapasztalatok során kiséült, méltatlan kezekhez került. Az új kliséket hivatalos bizottság vitte el a nyomdába, amely bizottság addig aztán el sem távozott, amíg a kb. 120.000 P értékű bélyeget el nem készítette és a kliséket le nem pecsételték. Ezzel azt hittük, hogy halálos csapást mértünk az eddigi káoszra. Sajnos, a bélyegeknak átcserélése és igénylése körül most már egész durva precedensek is lejátszódtak. Ezeket aztán hivatalos lapunkban »szabálytalan magaviseleté miatt« címszó alatt pártunkból kizártuk, *de igen gyakran a botrány elkerülése miatt kénytelenek voltunk élhallgatni az ilyen eseteket.* Mikor e sorokat írom, a »Mozgalom«-ban a bélyegrendszer nem vált be. E helyett más szervezési eszközt kellett beállítani.

Visszaélések a pártigazolványokkal. Százeges hamis számok.

Ugyanezt tapasztaltuk a bélyegekhez hasonlóan a *pártigazolványokkal is állandó visszaélések történtek* és az egész fölvételi adminisztrációt új alapokra kellett fektetni. A kongresszus előtti hetekben olyan méreteket öltött a jelentkezés, hogy azt pontosan adminisztrálni nem lehetett. *A pártban mindenki jelentkezhettek, és mint heteken keresztül megfigyeltem, egyetlen esetet sem láttam, amikor visszautasították volna a jelentkezőket. A személyi ellenőrzés teljesen ismeretlen fogalom* s így történhetett meg, hogy minden rendőrségi besúgónak pártigazolványa volt. *A szoc. dem. annyi emberét küldte be a pártba amennyi jól esett neki és ki tudja hány büntetett furakodott be szervezeteinkbe.* Mindjárt az első napon tanácsoltuk, hogy zárjuk le a tagfelvételt és dolgozzuk fel az eddigi anyagot. *Kartotérendszerünk körül, mit olyan nagy titokzatosság vett körül (ennek a szónak mágikus hatalma volt), csak úgy röpködtek a százeges számok, valójában pedig senki sem tudott fölvilágosítást adni, hogy tulajdonképpen kik fölött is rendelkezénk.* A pénzügyi zavarokhoz volt csak fogható az a bizonytalanság, sejtés, találgatás, mely körülvette azokat az ártatlan kis zöld lapokat. Egyszerre kénytelenek voltunk beállítani 8—10 testvért, hogy átmásoljuk az adatokat. Munkánkat nagy részben befolyásolta az állandó bizonytalanság, mert hiszen a rendőrség nagy előszeretettel igyekezett megtudni a pontos létszámot. Nem egyszer előfordult, hogy távmondattal érkezett, értesített a készülő rajtaütésről s ilyenkor zsebek, kabátok, kalap-aljak és elképzelhetetlen helyekre rejtve, kénytelenek voltunk a pártból kimenteni féltve őrzött titkunkat. Mint a kartoték-osztály vezetésével megbízott, *tiszta lelkiismeretemmél állíthatom, hogy soha semmiféle tüzetes kutatás nem tudja megállapítani, mennyi volt a rendes kimutatásban felvett tagoknak létszáma.* A vidékről felküldött kartotétok elvesztek, maga a vidék sem tudta többé megmondani, hogy valójában kik a tagjai. A központ meg teljes tájékozatlanság-

ban élt. Mégis hozzávetőlegesen 7—8000 szervezeti taggal rendelkezett akkor a párt. Hogy ez is mennyire bizonytalan és értéktelen szervezet volt, számos alkalommal és fájdalmasan tapasztaltuk. — *Próbariadónkat egyetlen egyszer tudtuk megtartani.* A berendelt tagoknak alig négyöt %-a jelent meg. A B. T. C. pálya tudna erről sokat beszélni.

Kiderülnek a kartotékok titkai: a párttagok nagy többsége idegen származású.

Állandó panaszok futottak be oly irányba, hogy a tagoknak belépési ideje, a felajánlott havi összegek és a legbizalmasabb adatok is, pontosan tudomására jutottak a belépett testvérek hivatali főnökének. A rendőrség is pontosan tudott hivatkozni titkosnak hitt adatainkra, így állandó gyanakvás lett úrrá a pártban. Ezt megszüntetni csak úgy lehetett volna, *ha a Párt földadja földalatti elméletét* és hajlandó lett volna a nyílt fórumon, tehát a legnagyobb nyilvánosság mellett vezetni a párt-szervezetet. Ehhez azonban erőfeszítésre lett volna szükség. A titokzatosság csak bizonyos fokig tud vonzást gyakorolni a tömegekre, de már a fejlettebb politikai irányú rétegeknél a homály egyenesen öl. És előfordul, hogy a rosszul fogalmazott mithosz egyenesen tönkreteszi a mindig éber tömeg hitét.

A kartotékban foglalt nevek azonban nagy tanulságot rejtenek magukban, mert mint egy érzékeny műszer, pontosan rögzítik a mozgalmon belül annak népi és faji jellegét. *Ebből állapítottam meg, hogg a mozgalom eddig népi szempontból az urbanizált, faji szempontból pedig nagy többségben idegen (germán) réteget tudott megnyerni magúnak.* Kezdetben ezen adatok értékelését nem tudtam elvégezni és főleg nem mertem a törvényszerűségükben! hinni. Csak jóval később vált ismertté az a belső összefüggés, amely a mozgalom idegen vérű vezetősége és a kartotékok adatai között fennállott.

A „Bulldogg-brigád“ megszállja a magyar vidéket.

Mini a Párt igazgatóhelyettese azt a föladatot kapta, hogy a Párt központi adminisztrációján kívül a vidéket is ismerjem meg. önkénytelenül is azon tájegység felé fordultam, amelyből magam is vétettem. Személyi megfontoláson túl az a faji szempont is vezetett, hogy az addig túlnyomórészt sváblakta vidékek fontosságát a magyarság bekapcsolásával kiegyensúlyozzuk. Mikor a Párt vidéki szervezési adatait átnéztem és az egyes vidékek szervezőinek névsorát megismertem, meglepődve észleltem, *hogy azok túlnyomó többségben idegen neveket őriztek meg.* Szándékoltságot még akkor nem mertem föltételezni, hanem arra gondoltam, mintahogy kérdésemre is ugyanezt a választ kaptam, hogy az *idegen faj mindig hajlamosabb az összeverődésre*, mert hiszen lelkében hordott kicsinységtudata ösztönösen a szerveződés felé hajtja. Amikor felhívtam a túltengő idegen befolyásra a vezető testvérek figyelmét, majdnem mindig azt a pontos választ kaptam, hogy ők arról nem tehetnek, mert hiszen *tudott dolog, hogy a germánokban van meg egyedüli hajlandóság a szerveződésre.* Ennek az érvelésnek sohasem tudtam magamban igazat adni. Annyi tény, hogy a kisebbség hajlamos bizonyos összefogásra. Azonban a mindenkori szervezhetőség és szervezőképesség az illető nemzet vállalkozókéességétől is függ.

A törökös népeknek megadatott ez a képesség. Állam és hadseregszervezési alkotásaik egyedülállóak. A magyarságot is ez a törökös képességű elit szervezte és tartotta meg ezer éven keresztül. Tehát a magyar történet idevágó tanítása úgy szól: a magyarság soha nem engedte magát idegen rendszerekbe szervezni s éppen ezáltal tudta megőrizni függetlenségét. A magyarságban igenis megvannak ezek a képességek s ha értelmét látja, él is vele.

Debrecen magyarjai között.

Debreceni választottam első vidéki szervező utunk céljául. A Pártban az eddigi *szervezkedést az ú. n. «Bulldogg-brigád» végezte. Tagjai kivétel nélkül svábok és*

cseh-morvák voltak, akiknek már külső megjelenésük is propagandisztikus hatású volt és egyrészt a bőrkabát és kutyakorbács, másrészt a magyar szónak germán dialektusba törése teljesen problematikussá tette a komoly; munkaeredményt. Mint később közelebbről is megismer-tem őket,, a külső megjelenés és a belső tartalmi rész teljesen fedték egymást.

A legtüzetesebb kérdezősködés és kutatás után sem tudtam megállapítani az eddig végzett munka eredményét. *A vidéki szervezés minden koncepció, minden szellemi tartalom, minden személyi kritika és minden tárgyi adat nélkül folyt.* Írásos jelentés, elszámolás ismeretlen fogalmak voltak és így szinte nélkülözhetetlenné tudták tenni magukat a «Buldogg-brigád» tagjai. Mielőtt tehát elindulhattam volna, le kellett fektetni a vidéki szervezés alapjait, mert eddig csak annyi történt, hogy az ú. n. «vármegyei nyilvántartó testvér» egy keskeny kis könyvecskebe bejegyezte, kik *a vidéki felbújtók.* Ha a kis könyvecske történetesen a Kiss testvér feje alatt otthonfelejtődött a matrác alatt, akkor az ő memóriájára volt bízva az a rengeteg feladat, amelyet ő egyedül volt kénytelen eddig elviselni, ő mint egyetlen ember, heroikus munkát végzett, azonban azt mindennek lehetett nevezni, csak; pártszervezésnek nem. Így a legellentétebb dolgok, tévedések állottak elő és a vidéki szervező *testvérek a legnagyobb tájékozatlanság közepette végezték feladataikat.* Az a rengeteg vidéki góc minden közelebbi adminisztratív irányítás nélkül, »öntevékenyen volt kénytelen dolgozni és annak következtében az ország az ellentmondások zürzavarában vergődött. Csak maga a velük való levelezés megkívánta volna egy külön osztály felállítását, nem is beszélve anyagi, szellemi és személyi kívánságaik kielégítéséről.

A vidéki szervezők eddigi munkája abból állt, hogy négyen-öttem, mint jó cimborák egymást összeválogatták, van-e kedved jönni majd, komám, «egy kis egri bika-vért inni», «tudok egy jó fehérsépet Szegeden», «Látogassuk meg a sógoromat» — és hasonló országrendezési

szempontok szerint. Aztán elindultak. Kifelejtettem még megjegyezni a lényegét, *a pénzt és az autót*, a Pártnak ezt a két rákfenéjét. *A csoportvezető testvér három-négy-száz pengőt felvételezett*, az autót megtöltötték repülőbenzinnel (azért repülőbenzin a neve, mert 31 fillérért, *jutányos árban adták a pártnak a repülőtéren*) és aztán, bejelentették, hogy ne várjatok egy hétig bennünket. Útjukról néha-néha küldtek egy-egy képeslapot, vagy ha közben elfogyott a pénz, *tudtak táviratozni is*. Tehát itt is a legnagyobb felelőtlenség pusztította a mozgalom anyagi és lelki javait.

Voltak azonban állandó túrahelyek is: *Szeged, Székesfehérvár, Kőszeg* stb. Így pl. maga Székesfehérvár több pénzt és időt emésztett meg, mint az ország többi szervezetei együttvéve. Mindezekről azonban csak emlékek maradtak fenn, no meg a deputáció-járások, amelyek aztán föltárták előttünk a szervezés eddigi módszereit. *Elvként ugyanis kimomdták, hogy mi a szabadversenynek, vagyunk a hívei* (fasiszták?) és egy helyen két-három szervezési megbízást is adtunk, hogy no most már, aki bírja, marja és a győztes aztán jelentkezék a végleges megbízásért. A szegedi és székesfehérvári dulakodások, pártirodáknak kölcsönös beláncolása, fizikai közelharc, rágalomhadjárat országos visszhangra találtak és mérhetetlen károkat okoztak a mozgalomnak.

A vidéki szervezés, bár később rendeződött, mindvégig nehéz születési hibákkal küzdött. *A titkos Mozgalom és a nyílt Párt vetélkedése, egymást keresztező intézkedései sohasem szűntek meg*. Nem kevésbé látott rosszul a vidéki szervezkedésre a pártközpont állandó újjászületése. Alig emlékezem olyan hónapra és hétre, mikor a feljövő vidékiek ugyanazt a központi irányító testvért találták volna az íróasztal mögött, aki legutoljára biztatta őket a hungarista életre. *A Központ és a vidék soha nem találták egymást otthon*.

Mikor aztán elfogyott a pénz s a megbeszélésektől kifáradt testvérek hazatértek, zsebükbe nyúlt a csoportvezető és a maradék pénzt az asztalra tette, 300 P-ből ma-

radt 26 P 30 fillér; ettünk, ittunk, benzint vettünk, autókarambolt fizettünk és ezzel a számadás végétért. Írásos jelentést, dátumszerű beszámolót soha senki nem nyújtott be a pártigazgatónak.

Ilyen előzetes tradíció után kellett elindulnunk Debrecenbe. A testvéreket úgy válogattam össze, hogy legyen köztük egy ideológus, egy szervező, egy propagandista és egy renderő-vezető. T. i. *eredményes munkát csakis specializálódott szakemberekkel lehet felmutatni*. Mint ahogy minden kornak megvan a maga szellemi törekvése, ugyanúgy ki kell építeni az annak megfelelő szervezési formát is.

Debrecenbe érkezve nagy várakozással fogadtak. Ez a város valójában nagyon nehéz tere]] volt nekünk, mert itt a Hungarista Mozgalom, mint harmadik nemzeti szocialista frakció jelentkezett. Azt hiszem, megértették a debreceni testvérek azt a szörnyű felelősségérzetet, melyel hozzájuk fordultunk segítségért, mert hiszen a legteljesebb őszinteséggel tártuk föl a Központ minden gyengéjét és bevallott célunkat magukévá tették.

Testvéreink: mi a Pártba azon megdöbbenéssel léptünk be, hogy meggyőződünk két vádpontnak valódiságáról, vagy tarthatatlan voltáról. Az ország minden egyes felelős és felelőtlen szája azt hangoztatja, hogy *Szálasi pártjában kommunisták és germánok helyezkedtek el*. Mi a mai napig csak teljes rendelleniséget, hozzá nem értést és a felelősség szörnyű hiányát állapítottuk meg. Ezeket akarjuk jóvátenni és ehhez a tisztességes vállalkozáshoz keresünk munkatársakat. Bár az első *benyomások után kedvünk lett volna a pártot megtagadni, de ezt felelősségünk a fajtánk irányában nem tudta számunkra engedélyezni*. Vállaltuk a harcot, mert Szálasi testvér a mi megítélésünk szerint tiszta és jóakarátú vezető¹, de a környezete teljes mértékben veszélyes a magyarságra. Minékünk le kell használni tehát az ő komoly népszerűségét és meg kell óvni a széles néptömeget újabb és kiszámíthatatlan erejű csalódástól. Ezért jöttünk és jöjjetek segítségül.

Röviden ez volt megbeszélésünk lényege. A testvérekben nem csalódtunk és a Tiszántúlon vállalták a harcot.

Másnap jelentést tettünk utunk eredményéről Sz. testvérnek, aki teljes mértékben honorálta végzett munkánk eredményét. A Pártközpontban pedig lefektettük az első írásos jelentést és nem kis meglepődésre benyújtottuk úti számlánkat is, melyben az eddigi kiadásoktól eltérően napi 4 P 20 fillért állítottunk fel személyi kiadásként. Ekkor még nem tudtuk, hogy ezzel a tettünkkel milyen elkeseredést teremtettünk a «Buldogg-brigád» tagjai közt, akikeit a jövőben csak hasonló költségmegtérítésben részesíthettünk. Az eddigi vidéki szervezőket kénytelenek voltunk működésüktől eltiltani, mert azok a Pártnak érdekeit egyenesen sértették. *Hetek múlva azonban megdöbbenve figyeltünk föl a vidéki szervezetek híradásaira, melyek jelentették, hogy a brigád tovább működik, a pártautók rójják az országutakat és tagjai bő pénzforrással rendelkeznek. Hosszú megfigyelések után végre megállapítottuk, hogy a vezető testvérek egyike külön kasszát állított föl, még pedig olyan pénzből, amelynek eredetét soha nem tudtuk ellenőrizni. Franz Rothen volt az illető.*

Készülődés a „majálisra“.

Vitéz Cs. L. a budapesti főkerület vezetője beszélt el, hogy vasárnap délelőtt bejött a pártba. Kíváncsi volt, hogy mi folyik itt ünnepnap. Zsúfoltan teli voltak az ösze's szobák hívekkel, de olyan zsúfoltan, hogy be sem tudott furakodni az ajtón. Benyitott a saját szobájába. Ott is embertömeg szorongott. Egy testvér ült az íróasztalán és beszélt valamit a többiekhez. Mikor ő befutott, a testvér elhallgatott. Csend lett. A testvér nem szállt le ugyan az asztalról, de mosolyogva és kihívóan nézett rá. Cs. L. megkérdezte, hogy «mi folyik itt?» Senki sem válaszolt. Mikor erélyesen és határozottan megismé-

telte a kérdést, az asztalon ülő testvér mosolyogva felelt: Csak beszélgettünk.» Cs. látta, hogy ezzel a társasággal semmire sem megy, otthagya őket s átment az országos pártvezetőséghez. *Ott is ugyanilyen zsúfoltság, csupa-csupa idéltlen arc.* A jóruhájú, úri fellépésű és határozottsága mellett is szíves modorú Cs. L.-t tünetően rossz szemmel nézték. Hiába kérdezett, hiába követelt felvilágosítást, senkitől sem kapott, csak kellemetlen szavakat, esetlen és üres mosolyt. Csak másnap tudta meg, hogy a Mozgalomnak volt megbeszélése, az «elitnek.» Ma azután előkapta az Omelka testvért, az ő egyéni jovialis modorán kezdte: *Fiúk, mit csináltatok vasárnap?»* Omelka félreérti a kérdést, ő a bazilikakörnyéki kődobálásra gondolt: «Semmi, igazán semmi az egész! Csak egy kis életjel, egy kis majális...» Cs. csodálkozik, de hamar megérti a helyzetet és kissé el is veszi az önuralmát: «Életjel! Majális!? — Fene! Disznóság — barátocskám — ostobaság! Érted? Céltalan és hülye gázság! — fel s alá jár-kál, míg egy kissé lehiggad s akkor szelíden, mint egy gyermekhez, úgy beszél tovább. — Semmi célja, mit akadtok elérni ilyesmivel? Esetleg éppen valamelyik testvért sebesítetek meg! Nincs rá semmi szükség. Az ilyen tiszta eszmének, mint a nemzeti szocializmus, tiszta eszközökkel kell harcolnia...» Nálunk ilyen eszközök éppen ellenkező eredményre vezetnek. Elrémítik a polgári elemekén lehetetlenné teszik azt, hogy látásuk, érzésmódjuk a nemzeti szocializmus értelmében átalakulhasson. Botrányaik módot és alkalmat adnak az eszme ellenfeleinek, hogy elhitessék a polgári elemekkel: ez a kődobáló, ablakverő, botrányt botrányra halmozó utcagyerekszellem az igazi arca a nemzeti szocializmusnak. Elijeszti őket, felborzolják ízlését, úgy, hogy már az érdeklődése is tiltakozik ellene. Már pedig, ha a polgári osztályt elriasztják, megfullad a mozgalom, osztálymozgalommá szűkül és csak a szoc. dem.-ek malmára hajtja a vizet...

Omelka zsebredugott kézzel hallgatja. Sportnadrágja tekintélyes buggyát rázogatja féllábán s feszült érdeklő-

déssel nézi a libegését. Mulatságosnak találhatja, mert mosolyog, s egyre derültebb arccal figyel a buggyra. Mikor Cs. befejezte mondókáját, még egy kis ideig szembeáll vele, aztán — látom és érzem — teljesen tanácstalan ezzel a lehetetlen kis alakkal szemben. Omelka most lassan és teátrálisan felemeli fejét. Píszé orra két szeme közé szalad, vizenyős szürke szemei viszont behúzódnak zsíros, pattanásos bőre türemlései alá. Ezt mondja: De testvér, mit csináljanak a fiúk? Nem hegyezhetnek folytonosan gyufaszálat! Nekik is kell valami komoly foglalkozás,.. Nem?»

Nem, Omelka testvér, nem olyan naiv, amilyennek akkor tetette magát.

4.000 pengő benzinre és autóra.

Debreceni utunkkal felmerült autónehézségek arra készítették a pártigazgató testvért, hogy rendezze a pártautók ügyét. Sajnos, a mai napig nem tudtuk megállapítani, hogy a pártautók fölött ki diszponált és kit terhel a felelősség azokért a súlyos ezrekért, melyek céltalanul és az eredmény legcsekélyebb jele nélkül megkárosították a mozgalmat. Ila én elmondanám részletesen mindazt, amit a pártautók körül tapasztaltunk, egy, külön kötetet töltené meg regényes történetük. Érdekes mozgalomtörténeti adatnak számíthat, ha elmondjuk, hogy a Pártnak benzin- és autószámlája három hónap alatt meghaladta a 4000 P-t.

Nehogy félreértsen valaki is a testvérek közül, én nem vagyok ellensége magának az autónak, csak annak a tarthatatlan soffőrszellemnek, mely úgy látszik, minden olyan párttagot megszállt, amelyik az autó közelébe került és alkalmá nyílt felhasználni külön céljaira. Végeredményben a Párt mozgékonyasága, tömegkívánalma egyenesen megkövetelte, hogy állandóan járjuk az ország utait és fenntartsuk a mindennapi összeköttetést az egyre fokozódó vidéki pártérettel, mert hiszen az újság,

mely különben is mindennek volt nevezhető, csak párt-ljságnak nem, nem bizonyult elegendőnek és annyiszor bejelentettük a hatalom átvételét, hogy az idő sürgetett. Itt csak azért említem meg ezt, hogy érzékeltessem: a Pártnak, a mozgalomnak felelőtlen tagjai hogy éltek vissza minden egyes lehetőséggel és mennyire hiányzott belőlük az a nagy történelmi felelősség és erkölcsi alap, amely nélkülözhetetlen minden új mozgalomban.

Nincs komoly szellemi erő a pártban.

A párt eddigi adminisztrációs vezetői mind alkalmatlanabbá váltak egy országos méreteket öltő mozgalom megszervezésére és a pártélet fejlesztését összetévesztették pozicionális érdekeikkel. Az első hetek után mindjobban érezhetővé vált az az ellenséges magatartás, mellyel bennünket körülvettek és elgondolásainkat sorra sabotálták. Külön feladatunknak tekintettük tehát, hogy végrehajtsuk azt a szükséges személyi cserét, amely biztosíthatja a Párt fejlődését.

Én igyekeztem az egész mozgalmat történetivé veldeni és éppen azért iparkodtam őket megérteni és menteni. Hiszen minden mozgalom egyszer születik, kulminál és előregeedik. Tehát etapszerűen fejlődik, tisztul és győzedelmeskedik. gy véltem, hogy a mozgalom megérett arra, hogy befelé forduljon s belső erőit újjászervezze. Amíg kezdetben magától értetődő és helyénvalói dolognak tarthattuk a szervezés kezdetleges eszközeit és módszerét, amely nem állt másból, mint jelszóból, nyalókából, röpcédulából, jelvény-konfettiből, befelé pozícióharc, anyagi gondok, ezen már túl kellett lépni és teljesen új alapokra fektetni az egészet. A második periódus a szellemi és ideológiai rész kidolgozását követelte, vagyis az eddigi vpropaganda jelszavait elvekké kellett sűríteni, újra fogalmazni és most már részleteiben is kidolgozni. Az ökölharc és tüntetés helyett szellemi és erkölcsi csatát provokálni és ott kiküzdeni a döntést. Ehhez

múlhatatlanul új és kiművelt emberfőkre volt szükség Jómagam ugyan soha semmiféle pártban és mozgalomban részt nem vettem, de ismerem generációmnak igen sok lappangó jobbját* akiket beállítva egy országos szervezésbe., biztosíthattuk volna mozgalmunk elmélyülését és egyetemessé válását. Programmszerűen tehát végigjártam az összes olyan egyesületeket, szemináriumokat, intézményeket és mozgalmakat,, ahol ők vívták egyre kilátástalabb gerillaharcaikat. Öszinteségem kötelez és a mgga teljes valóságában tárom fel ezen útam teljes csődjét. Egyetlen egy vidéken élő barátom volt, aki meg tudta tagadni kispolgári kényelmét és vált önzetlen munkatársunkká. Az elutasítás, leszámítva bizonyos fokú gyáva-ságot:, legtöbb helyen őszinte volt. Mindenütt a legnagyobb bizalmatlansággal viseltettek már akkor a mozgalommal szemben és engem is óvtak az ottani szereptől. Hiába volt minden meggyőző szavam, hiába tártam fel a korlátlan lehetőségeket és tártam fel végül utolsó argumentumként az ott talált sebeket, generációm jobbjai elutasították a párttal való munkálkodást. Talán legemlékezetesebb marad számomra az a délután, melyet a katolikus világ egyik legharcosabb alakjával töltöttem el, aki négy óras vita után hajlandó volt lábhoz tett fegyverrel figyelni vál-lalkozásunk sikerét.

Kemény szavakkal bírált bennünket, de végül is őszin-teségemmel meg tudtam értetni vele magam. Azzal bú-csúztunk el, hogy lesz bennem annyi erkölcsi bátorság, hogy kudarcom után őt felmentem és visszaadom az ígért szó szabadságait. És V. páter szavai a későbbiek során mind a generáció gyáva-ságát, mind a Pártot illetőleg döb-benetes valósággal teljesültek be. Én azonban még mini-dig hittem és folytattam kanossza-járásunkat, mert hi-szen az ifjúsági tömegekkel és a vidéki hangulattal való összekötötésem állandó volt és egyre jobban hallatták követelésüket és adták tanácsukat: «Nem baj, a múló nehézségeken át kell esni és a belső harcot tovább foly-tatni.»

Ez időre esik az M. csoporttal való tárgyalásunk, akik nagy örömmel vették azt a közlésünket, hogy a Pártban egy tisztulási folyamat vette kezdetét, ők voltak az egyetlen számottevő politikai alakulat, amelynek a Pártba való kapcsolódása teljesen új irányt tudott volna ennek adni. Hangsúlyozott föld és paraszti irányzatuk betöltötte volna a Pártunk hiányait. Vidéken állandó volt a sürgetés, kérdezősködés, találgatás, hogy kin múlik az, hogy az M. csoport még mindig nem tudott megegyezni a hungaristákkal. Tiszántúl nevében és a Duna-Tisza közén küldöttségek egész sora jelentette he Pártunkhoz való csatlakozását azon esetben, ha M.-éket soraink között látják. Valami csodálatos volt ez a helyes történeti érzék, amivel a vidék a maga ösztöneivel igyekezett irányítani és megszabni Pártunk bizonyos fejlődési irányát és ha a pártvezetőség szorosabb vérségi és szellemi kapcsolatba került volna a népi tömegekkel, egészen biztos, hogy nem is tudott volna kitérni annak óhaja előtt.

Az elitnek kinevezett pártközpont és a megszervezendő tömeg azonban két teljesen idegen vérségi és szellemi képlet volt és maradt. Nem a tömegből sarjadt az ki, a tömegnek vágyait nem tudta megérteni és így altói elszakadt, ugyanígy a tömeg is bizonyos értelmetlenséggel figyelte a vezetők törekvéseit. A megtermékenyítő és csak is a vérségen felépülő kölcsönös ráhatás nem tudott kialakulni és így előbb-utóbb belső szakadásnak kell előállania.

Erkölcsei, faji és szellemi válságok egész sora következett ezután pártunk életében. Kezdjük hitünket veszteni munkánk értelmében, mert akármerre nyúltunk, mindenütt a legérthetetlenebb történetellenes magatartást tapasztaltuk.

Rovottmultú egyének a pártban.

Valami titokzatos kéz vagy szervezet nyúlt bele dolgunkba s rontotta el munkáink ízét s atomizálta harcos sorainkat. Kezdett egy bizalmatlansági pszichózis kiala-

kulni és a fásultság úrrá lenni a lelkeken. Ez közvetlenül a kongresszus előtt lelt úrrá az Andrássy-út 60. mindenegyed lakóján. Ugyanakkor pedig az utca mind hangsúlyosabban jelentkezett és valami titokzatos erő még csak jobban fokozta a hisztérikus hullámokat.

I. B. U. Sz— Kuj-kuj, I. H. S. Ész, majd Szent István és III. (sic) Béla után Szálasi a negyedik honalapító! és mind több hasonló váltók kerültek a tömeg börzéjén forgalomba, amelynek kiszámíthatatlan végét már kezdtük sejteni. Azt még, hogy «Szálasi 1938» magyarázhattuk végül úgy is, hogy igenis, ebben az évben csináltuk a legtöbb zavart, nyugtalanságot, mi szereztünk legtöbb kényelmetlenséget a magyar parlag lelkiismeretének és gondoskodtunk mindennapi és heti szenzációról. Magyarázhattuk továbbá úgy is, hogy Szálasi 1938-ban» megrázza a magyar lelkiséget, föllazítja a társadalmi és állami kötelekeket s mint úttörő, elévülhetetlen érdemeket szerez és pár évi harc után megteremtheti a magyarabb birodalmat. De a tömegszenvedélynek ilyen zavaros, értelmetlen és végül is irányíthatatlan felkorbácsolása egyetlen komoly pártagnak sem volt célja. Ezekben a napokban nem győztük visszafogni felelőtlen kezek pártromboló aknamunkáját. Itt a káosz szelleme kezdett uralkodni, ismeretlen és párton kívül álló célok érdekében.

A pártközpont helyiségei a napnak minden órájában tömve voltak, mindenki hozott valami jó tanácsot, ötletet, röpirattervezetet, puccsvázlatot és soha életemben nem látott periférikus testvérek tűntek fel. Dr Cs. M. gyors elhatározással lezáratta a kapukat és pártrazziát tartottunk. Nem várt eredményt hozott ez az eddigi pártéletben ismeretlen módszer. Tizenegy rovtommúltú betolakodót, két rendőrségi «megfigyelőt» sikerült kiemelni a meglepett tömegeből. A központoknak ez az állandó megszállása a rendes munkaéletet károsan befolyásolta, de teljesen tehetetlenek voltunk vele szemben. Nem tudtuk megvédeni magunkat a besúgóktól és egész pártéletünk mindvégig olyan volt, mintha üvegbúra alatt élnénk, sőt

mint később rájöttem, pártunknak olyan mozzanatait és személyi titkait, amelyekről még nekünk sem volt tudomásunk, a rendőrhatalóság kínos pontossággal tartott számon. A pártban tehát helyet kellett foglalni olyan vezetőknél, akik a hatósággal a legszorosabb összeköttetést tartották fenn. Ellenük védekezni nem tudtunk.

Az eucharisztikus kongresszus és a be nem váltott ígéret.

Lázás sietséggel dolgoztak már a kora reggeli órákban a Pártközpont szervezési osztályában. Négy írógép állandó kattogása, tervrajzok, szaladgálás, vita, személyi ellentét, gyanakvás közepette készítettük az új pártszervezési utasítást. És noha dr Cs. M. és társai voltak megbízva ezen munka elvégzésével, mégis állandó harcot kellett vívnia az egyre hangosabbá vált Rothen-frakcióval szemben. Itt a Párt ezen újjászervezésénél dönt el ugyanis, hogy az új gondolat tud-e győzni, vagyis az, amely ki-mondotta, hogy a magyarság szervezése csakis a magyarság feladata lehet. Hogy elkerüljük a további áldatlan vitákat és a pártharcokat, beleegyeztünk abba, hogy Rothenék is készítsenek egy tervezetet, melyet aztán össze fogunk hasonlítani a mi elgondolásainkkal. Déltájban végre összeülhettünk, hogy az egyeztetést megkezdjük. Azonban nem várt ellentétek, — főleg személyi vonatkozásban — robbantak ki és így kénytelenek voltunk a közös munka gondolatát ebben a kérdésben feladni és {abban egyezni meg, hogy külön-külön nyújtjuk be majd a tervezeteket Sz. testvéreink.

Még javában folyt köztünk a vita, ami nem is egy, hanem két nyelvű volt, mert ha Franziék gyorsabb vitára voltak kényszerítve, nem találták meg a helyes magyar fogalmakat, így pl. ilyen primitív szavakat, mint agy, küllő, góc, stb., csak németül tudták és úgy fordítottuk le nekik magyarra. Franzi azzal mentegetődzött ilyenkor,

hogy sokáig volt kint Németországban, elfelejtette az izé szavakat.

A Párt minden egyes vezetője érezte, hogy itt fog eldőlni ezekben a napokban a Párt hitelkérdése, mert hisz a sok Ígéretésből egyszer valamit be kell már váltani; de ugyanakkor azt is éreztük, hogy nemcsak a felbuzgott utca tömeghangulata és izgalma feszíti a Párt kereteit, hanem magán a Párton belül is mindjobban kezdtek kiütközni az elvi ellentétek, aminek szükséges velejárói voltak a személyi differenciák egyre gyakoribb esetei is. Ezekbeh a napokban már mind élesebben kezdett kirajzolódni bennünk a büntetés és elmarasztalás tudata a múlt bűneiért és felelőtlen ígéreteiért. Egy szörnyű galopp vette ezzel kezdetét, hogy behozzuk azt a rengeteg veszteségét, amely a Párt eddigi deorganizálásából fakadt. Fej fej mellett futott a tömeg követelődzése és a Párt jobbainak erőfeszítése, hogy az eddigi semmittevést ki tudja egyensúlyozni és így a Párt bomlását megakadályozza. Hiszen pár nap és a «Kuj-kuj» szörnyű valótlanúsága kiviláglik és megtörik az az emelkedő hullám, amely tavasz óta oly magasra ívelt az ország mindenegyres vidékén. (A Márciusi Front három tagja ekkor kereset föl először.)

Amíg mi a Párt külön szobájában egymással szemben mind türelmetlenebbül birkóztunk az elvekért, pozícióharcokért és a Párton belül a magyarabb frontért verekedtünk, a mit sem sejtő utca már elindította lelkesült tömegeit, hogy István király évében Andrássy-út (50. előtt kifejezésre juttassa új történelmi vágyait és politikai bizalmát mozgalmunkkal szemben. Azon kevesek, akik akkor ott álltunk a balkonon és felemelt karral köszöntöttük a lent kavargó tömeget, lelkünkben mélyen megrendültünk. Most éreztük meg felelősségünk szörnyű voltát, most láthattuk munkánk eredményét, amelyet a tomboló lelkesedés forradalmi intenzitással juttatott kifejezésre. Én, szívemben mély kétségekkel eltelve, nagyon megsajnáltam azt a váró és nagyon hívő tömeget, mely nem is tudja, hogy tulajdonképpen kiket ajándékozott meg lelke és történelmi ambíciója tiszta vágyával.

Magyarország kormányzója érkezését felemelt karral, háromszor vezényelt éljennel köszöntöttük, de megérez-tük nyomban, hogy a legerősebb éljen sem tudott hitel-képessé válni abban a szívben, amely talán megérezte, hogy a magyar történet útja nem az Andrássy út 60. alatt fog; elvezetni. De a tömeghangulatra jellemző, hogy a Kor-mányzó után következő és tőle alig tíz lépésnyire haladó dr József Ferenc imár jobbkézzel, bár félszegen, de üd-vözölte a sarki palotát. A tábornoki kar., a felsőház, a parlament számos tagja pedig mit sem titkolva szalutált, kucsmát lengetett és éljenzett. Egy papi menet zászlót meghajtva, díszlépéssel üdvözölt bennünket. És a felvo-nulás órákon át tartó éljenzés és «kítartás» hangjaitól kí-sérve elhozta az ország egyetemes hangulatát és politikai beállítottságát Andrássy-út 60. elé.

Nagyon sajnáltuk utána, hogy maga Sz. testvér nem látta és érezhette ugyanazokat a kétségeket, amelyek raj-tunk keresztül futottak. Nagyon ajánlatos lett volna, hogy szemtől szembe kerüljön ezzel a vulkánal, melynek tete-jére felültetett bennünket. Talán sok dolog máskép tör-tént volna és az a nélkülözhetetlen tömegráhatás, amely-lyel ő közvetlenül sohasem rendelkezett, felgyújtottak volna benne is bizonyos kételyeket mozgalmunk abszo-lútnak hitt dolga iránt.

A Kongresszus elmúlt. A kérdező tekintetek és szem-rehányások előtt nem lehetett kitérni. Magyarázatát ugyan meg lehetett teremteni az elmaradt külön ünnepélynek, azaz a puccsnak, de a felelősség alól a Huver, Omelka, Schalmajer tengelyt nem lehetett felmenteni. Hiába próbálták aztán a Párt ellenségeire fogni ennek a jelszónak megteremtését, mintha valójában a zsidóság csak azért találta volna ezt a jelszót, hogy visszafelé olvasva legyen aztán hova elbújnia, A felelősség teljes mértékben a Mozgalomra hárult, mint a tömegpszichózis állandó meg-teremtőjére. Logikus volt tehát részünkről az a hatá-rozottság, amellyel ezek után levontuk a konzekvenciá-kat és a Párt azonnali átszervezését sürgettük. A Kong-resszus utáni napok a maguk túlfűtöttségével a Párt ál-

landó krízissorozatát nyitották meg, aminek első szomorú eredménye Dr Cs. L. kiválására vezetett. Az ő puritán tisztasága és a magyar dolgok iránti tántoríthatatlansága nagy erősségünk volt, távozásra teljesen megbontotta sorainkat és noha vállaltuk a lehetetlent, a hitnélküli harcot, a Párt elszenvedte az első törést.

Csomóss igazgató felemeli szavát.

Ma este tartottuk meg az első komoly pártvezető-értekezletet. Ennek vezetését már H. K. intézte, aki egész ügyes taktikusnak bizonyult és meg tudta ezzel akadályozni a nagyobb érdekcsoportok azonnali kialakulását. A jelentések elhangzása után Dr Cs. L., mint főcsoportvezető bejelentette, hogy «a Pártban tarthatatlan helyzet állt elő, mert noha ő a legmagasabb tekintély bizalmából került az élre, állandó szabotázsnek és minősíthetetlen személyi ellenállásnak van kitéve. Sorozatosan megtörtént, — mondotta tovább, — hogy kiadott parancsaimat nem hajtották végre és az egyes kerületekben elmozdított sötét egyének palotaforradalmat készítettek elő és formális harcot provokáltak.» — A továbbiak során tiltakozott a Pártban uralkodó titokzatos kezek munkája ellen, amelyek a Mozgalomból kinyúlva kompromittálják őket. — Húsz éves politikai múltam tisztasága és magyarságom nem engedheti meg azt, hogy az én nevem alatt olyan dolgok történhessenek, amelyekkel egyetlen tisztességes magyar sem érthet egyet.» — Voltak zárószavai utolsó értekezletünkön.

Franz Rothen szerint onnan kell venni a pénzt — ahol van.

Amikor az értekezlet során a lényeges szervezési kérdésekre és anyagi dolgokra került a sor, *Franz Rothen* vette át a szót és az ő szervezett klikkjével mindent túl-

licitálva, mindenhez hozzászólva és kifogásolva, végleg elmérgesítette a helyzetet, úgy, hogy utána már áthidalhatatlan volt a szakadás. Dr Cs. L. férfiásán megmondotta Franz Rothennek, hogy az ő személye és a rajta keresztüli összeköttetések adják a Pártnak a legnagyobb támadási felületet. Mikor az anyagi nehézségekről esett szó, Franzi a legnagyobb természetességgel jelentette ki, hogy onnan kell pénzt venni, ahol van és pénz az igenis van. Itt semmiféle szempont nem fontos, csak az, hogy a pártautók szaladjanak, a szervezés folyjon és pengős gondok ne gátoljanak meg bennünket munkánkban. Hogy ez a forrás mennyire volt bizalomgerjesztő, azt mondanom sem kell.

Ugyanezen az értekezleten kaptuk a következő ajánlatot: A német Benz-Mercedes művek nagyon szívesen bocsájtanak rendelkezésünkre négy autót és öt írógépet. N. Károly szavaira én a leghatározottabban nemet mondtam. Kijelentettem, hogy én abban nem akadályozhatom meg, hogy mint magánemberek a németektől ilyen kedvezményeket elfogadjanak, de a Párt, mint erkölcsi testület, ebbe bele nem mehet. Mindenestre jellemző a Párt egyes tagjaira, hogy ilyen ajánlatok egyáltalán befuthattak hozzánk.

Értekezlet közben történt meg, hogy Franzit telefonhoz hívták és a telefonhívó ismét nem más, mint Schepki Ernst, a hivatalos német sajtószolgálat vezetője, aki kivételesen Bécsből hívta fel kedves barátját, hogy érdeklődjön egészségügyi állapota felől. Ezek a telefonbeszélgetések különben állandóak voltak. Ennek során tudtuk meg azután, hogy a mi kedves Franzikánk a német sajtóvezérrel osztja meg szerény Wigwamját és így szerez a Pártnak egyáltalán nem kellemes látszatot. Rothen Franzinak ezen a vezértanácsi megbeszélésen Dr Cs. M. tudomására hozta, hogy igyekezzen hatáskörét megszükiteni és kizárólagosan a hazai kisebbségekre irányítani. Egyben újólag megkérte, hogy lenne szíves idevonatkozó elgondolását végre elkészíteni, hogy így elkülönítsük a hatásköröket s elejét vegyük a további zavarkeltésnek.

Hubaynak nem kellenek Matolcsyék.

Az értekezleten az elnöklő H. K. testvérhez továbbítottam az ország parasztságának azon kérését, hogy a M. csoporttal vegye fej újólag a tárgyalásokat. — A továbbiak során ismertettem a vidék hangulatát és főleg az értelmi fiatalság sorozatos kérdését, amellyel állandóan a parasztság és mozgalmunk korántsem tisztázott kérdésére figyelmeztettek. A pártvezetőség többsége is osztotta véleményemet és nagy nyereségnek tartotta volna, ha a képviselőket meg tudjuk nyerni eszméinknek. A legnagyobb meglepetésünkre azonban H. testvér azt a választ adta, hogy ez az ügy már lezár tdolog és ő nem hajlandó további lépésekre. Majd részletesen meg is indokolta, hogy miért.

»Semmi ellentét, sem személyi, sem elvi kérdésben nem merült fel köztünk, egyedüli nehézség csak a Párt új címében mutatkozott. Én azonban nem voltam hajlandó a Nagy Kelemen-szótárt kiírni és a legutolsó tárgyalásokra, amikor alá kellett volna írni a megegyezést, el sem mentem. Mi nem alkuszunk* mi nem szorulunk rá M.-ékre, ha akarnak, egyenként beléphetnek, s mint közkatonák akkor se nálam, hanem a Párt fölvételi irodájánál jelentkezzenek.«

A kongresszusi ígéretés,, Sz. testvér látszat-kilépése Dr. Cs. L. elvesztése után ez volt a legsúlyosabb párttaktikai hiba. A Párt ugyanis állandóan küzdött szakemberek hiányával, tekintélyes magyar értékekkel és főleg a magyar parasztság igazi képviselőinek távolmaradásával. M.-ék abban az időben, ha nem is rendelkeztek szervezett tömegekkel, a főváros intelligens és magyar intellektueljei ő mögötte sorakoztak föl,, akikre a Párt új periódusában föltétlenül szükség volt. H. testvér eljárása teljesen pártellenes tett volt és fölcsérelte az ő egyéni véleményét Mozgalmunk érdekével. Én mikor föltettem a kérdést, akkor már bírtam M. képviselő ígéretét arra vonatkozólag, hogy minden föltétel nélkül belépnek a Pártba. Sőt ezt egy szorosán vett pártértekezleten sze-

mélyesen is bejelentette. De mint később hallottuk, H. testvér elégségesnek tartotta magát a parlamentbe. Ezek után természetesen a M. csoport ügyét többé nem hozhattuk felszínre. Ez a hiteles története az elmaradt egyesítésnek.

A pártélet legszomorúbb korszaka.

Közben tovább dolgoztunk a Párt szervezési utasításán. Valójában e kérdésnél tűnt ki az az áthidalhatatlan ellentét, amelyet aztán csak egy brutális elintézési formával tudott megoldani a legszűkebb vezérkar. Ugyanis mint említettem, mindkét csoport, tehát a Dr. Cs. M. és Franz Rothen körüli érdekeltek egy-egy példányban benyújtották Sz. testvérnek az elképzeléseiket, teljes személyi kívánalmakkal egyetemben. Ezzel kezdetét vette a pártéletnek egyik legszomorúbb szakasza, mert amíg a Dr. Cs. M.-féle csoport, azaz a magyar front végezte a maga mindennapi munkáját és nem helyezett különösebb súlyt arra, hogy állandó információadással és az ellenfél rágalmazásával töltsse idejét, ugyanezt nem mondhatjuk el Franz Rothenék pozíciót veszített tagjairól. Mint utólag kisült, a napnak minden szakában és az alkalmak minden lehetőségével kifogyhatatlan informátoroknak bizonyultak és sikerült Sz. testvért teljesen félrevezetniük. Sz. testvér ugyanis pártunkba soha be nem tette a lábát és a pártnak éppen azon tagjait, akik munkával töltötték idejükéi, meg sem ismerhette. Az átszervezés idejére esett Dr. Cs. M. balesete, amely őt két hónapra lakására internálta. Itt külön ki kell térnem a Párt és a vezérkar viszonyára.

Mikor bennünket a Párt újjászervezésével megbíztak., rendőri felügyelet akadályozta az egykori vezéreket a Párt életébe való bekapcsolódásban, később pedig a megszokás. Talán furcsán is fog hangzani az a megállapításunk, hogy az országnak legnagyobb mozgalma nélkülözötte a pártvezetőt. H. K. testvér ugyanis rövid három hónapi munkám ideje alatt egyetlen egyszer jelent meg a párthelyiségben. A többi alkotmányos és be nem val-

lott testvér), vezér és vezető pedig egyetlen egyszer sem volt kíváncsi munkánk ütemére. így könnyen el lehet képzelni!, hogy az arra hajlamos testvérek teljesen felszabadultak nemcsak a lelki fegyelem, de a pártfegyelem alól is és sorra követték egymást a házi kanapépörök és hatalmi túltengések. Modorbéli fogyatékoságok pedig igen gyakran veszélyeztették a Párt érdekeit. Így kialakult a pártközpont és szőkébb vezérkar közt egy denunciáns gárda, amely eddig is a teljes szervilizmust honosította meg. A mi megjelenésünkig ugyanis a kritika, a nemes értelemben vett bírálat ismeretlen fogalom volt és bizánci magatartás volt a természetes egymás közötti viszonyunkban. Ott nem merte senkisé megmondani, hogy az írásokat írástudókra bizzák, gondolkozni csak az igyekezzen, akinek erre képessége is van és magyarságáról csak az beszéljen, aki legalább magyarul megtanult. De be kell vallani azt is, hogy mi újoncok voltunk és hitünk munkánkban, mert a munka alkotmánya azt tanítja, hogy a nagyobb teljesítmény több jogot biztosít. így aztán nagy meglepetést jelentett számunkra, mikor végleges formában nyilvánosságra került az új pártszervezési utasítás. Az ugyanis Franz Rothenék koncepcióját követte és noha magyar megjelölések jelzik az egyes pozíciókat, az teljesen a német pártszervezetek másolata. A legelső, Franz Rothen által hevenyészett fordításnak egy példánya ma is birtokomban van, amellyel nemcsak azt igazolom, hogy a hivatalos német pártszervezet másolása, hanem Franz Rothen bámulatos magyar stílusát is. tele nyelvtani hibákkal', tárgyi egyeztetés hiányával és szörnyű kifejezéseivel.

A stílus kérdésénél fontosabb dokumentum Franz Rothen mindenhatósága a párt ügyeiben; alapvető kérdésekben mindig döntően tudta véleményét érvényesíteni. Rő pénzforrásai határozottan pótolhatatlanná tették őt a Pártban.

Hibánk volt: mi csak a kifelé való harcra készültünk föl. A belső frontot ellenben elhanyagoltuk. — A túlzott jóhiszeműsége mindig ráfizet az ember.

II. RÉSZ.

Hogyan lesz pártigazgató a rendőrségi besúgó?

Mint pártigazgató helyettesnek a levelezés is feladatom körébe tartozott, így történt meg aztán, hogy egy furcsa tartalmú megbízatás került a kezeim közé. Az abádszalóki választással kapcsolatos ez az eset. Dr. K. K.,' akinek semminéven nevezendő joga és megbízatása nem volt a vidékszervezésre, Sch.-t mint futárt megbízta, hogy utazzon le a kerületbe és a frissen belépett I. Cs. vezetőjével tartson értekezletet és tájékozódjon arra vonatkozólag, hogy Meskó Zoltán számolhat-e komoly eshetőséggel a képviselőválasztást illetőleg. És *igyekezzen oda-hatni, hogy ha Melskó nagyon erős lenne, akkor az I. Cs. vezetősége szintén léptessen fel egy nyilas jelöltet, hogy így sikerüljön megbontani a tábort.* Nem beszélve arról, hogy ez teljesen egyéni akció volt és ha tudtomon kívül mégis valamilyen magasabb vezetői elgondolásról volt szó, akkor is teljes mértékben erkölcstelen volt az eljárás, mert hiszen egyik áldozatos nemzeti szocialista vezetőt érte ez a férfiatlan támadás.

Dr. K. személye, pályájának fejlődése legérdekesebben szemlélteti a lelkületét. Első beosztása a Pártban Dr. Cs. L. mellé szólt olyan titkos utasításokkal ellátva, hogy figyelje annak minden eljárását és erről naponkint, esetenként tegyen jelentést. Ahogy jól emlékszünk, ezen besúgónak első napjai legnagyobb szerénységgel indultak és napról-napra dolgozta magát előre és férközött be a legmagasabb vezetők bizalmába. Egy hónapra rá már parancsolt is, hat hét után pedig magyar testvéreket legazemberezett, két hónap elteltével már az örökkel dobatta ki a néki nem tetsző magyar testvéreket.

Dr. K. személyénél azért időzünk hosszabb ideig, hogy érzékeltessük azt a tjpust, amely *számtalan példányban lelhető fel párti életünkben* és akik tulajdonképen a pártnak legfőbb ellenségei. Hosszabb analízis után egy változatos előélettel ismerkedtem meg, amelyben magasabb tisztség, bankbukás, rendőrségi összeköttetés stb. a főbb mozzanatok. Felfogására és kikristályosodott nemzeti szo-

cialista voltára egyaránt jellemző, hogy fennen hirdette legitimista érzületét.

»Én azért jöttem a pártba, hogy megfizessek Buda-örsért, mert ott szent királyunkat meggy alázták.«

Ha ez a felfogás egy komoly magatartással együtt jelentkezik; meg tudom magyarázni, de azért csatlakozni egy mozgalomhoz, hogy azon belül váltóimat adott pillanatban leszámítoztassam ez már árulás. Nem magyar lelkületének legmegdöbbenőbb mozzanatát azonban akkor szolgáltatom, mikor megállapítom, hogy havi tiszteletdíjért a Pártnak minden tervét és elhatározását a rendőrhatalóságnak szolgáltatta ki. És ez a típus megsokasodott példányszámban beleette magát apródonként a Pártnak minden egyes sejtjébe. Mikor a Pártból kiváltam, már ez az embertípus ítélkezett, sőt pártigazgatói megbízást kapott és hogy még nagyobb legyen a hungarista testvérek meglepetése, a Mozgalomban is magas pozícióra tett szert. Nem rajtam múlt, hogy ezt az árulót nem sikerült kiirtani, mert hiszen sorozatos tárgyalások alkalmával adataimat a vezetőség rendelkezésére bocsátottam.

S mennyi ellentmondást mutatott fel ez az ember, aki Sz. testvérnek bizalmi állását töltötte be. Mennyi erkölcsstelenség volt abban a hajladozásban, amellyel körülvette megbízóit, akiknek álmaiba, hitébe és terveibe látszatra maradéktalanul tudott feloldódni. Sajnos, a Mozgalom *eddig csak ilyen egyéniségeket tudott felszínre vetni és hogy ez így történhetik, ott magéiban a rendszerben keresendő a hiba.*

A „Magyarság“ c. napilap rotációs papírja.

Dr. Cs. M.-nek ma előkelő látogatója volt a pártirodában. *Virtsologi*, — mert hisz ezen a néven becézték az egész Pártban a Magyarság újkeletű nyilas tulajdonosát — adta vissza a vizitet és előnevét meg nem szégyenítve, valójában mint egy telivér dzsentrin nagyon is kiírt azon marcona környezetből, amely a Pártban őt tisz-

lelettel fogadta. Számomra akkor már ő nem jelentett problémát, hiszen átállásának legelső mozzanatait ismer-tem és tisztában voltam vele, hogy az érzelemmentesen mint egy új üzleti vállalkozás könyvelendő el. S. L. a közvetítő dr. Cs. M.-nak régi barátja volt s mint ilyen, nem adott sokat a formákra és őszintén feltárta baráti körben, de különösen éjfélutáni bizalmasabb hangulatban, *hogy a Magyarorságnak nagyon jó üzlet ez a fordulat.* Részleteiben ismertem azon éjszaka történetét, amelyen a mellékletben kinyomtatták azt a három portrét, mely megbuktatta Pethő Sándorék elgondolását. Magának a lapnak átvételét tárgyi dolgokhoz kötötték, ami egyrészt-ről 32.000 előfizetőnek garantálásában, másrészt-ről pedig egy valójában nagy összegű pengőben jutott kifejezésre. Nagyon jól emlékszem azokra a napokra, mikor az *első 50.000 pengői a pártkasszából kiutaltuk a Magyarország első részlete fejében.* A lap azonban soha sem tudott Pártunk mozgalmába bekapcsolódni, amint később megtudtam, ennek üzleti okai voltak. *Hónapokon keresztül továbbra is bent maradtak a zsidó munkatársak* és olyan régi szerződé-
 déses alkalmazottak, akik a legjobb akarat mellett sem mondhatók nemzeti szociálista felfogásunknak. A Magyar-
 ság emiatt állandó válságokkal küszködött és csak *limo-
 nádé hírlapnak tartották a Pártban,* mert a harcot nem tudta vállalni. Akárhányszor sürgettük pátrészről az eré-lyesebb stílust, a válasz mindig az volt: »Hát be akarjátok tiltatni?« Maga az írógárda sem volt felkészült nemzeti szociálista és akiket pártprotekció révén odaelhelyeztek, azoknak sem íráskészségük, sem mondanivalójuk nem volt. Ezekkel szemben hallatlan magas volt a dotációjuk, 300—600 P.-k voltak azok az összegek, amelyekkel teljesen kezdő írnokokat dotáltak. *Egyik titkárnő pedig 900 P.-t kapott bizalmas szolgálataiért.* A zsidó hirdetések továbbra is futottak és az egész lappolitika nélkülözötte a hatá-
 rozott, markáns arcélt. Még mindig az üzleti szellem bir-
 kózott az elvekkel. De hiszen ez nem is csodálatos, mert a lap mindenkor csak üzlet volt.

Mint említettem, Virtsologi tiszteletét tette a pártigaz-
 gatónál, mely azonban egészen furcsa akkordban fejező-

dött be, t. i. Franz Rothen mindig készenlétben álló testvérünk az igazgatói szobába benyomult és nagy ovációk] közepette rátelepedett az előkelő vendégre és följajánlotta szolgálatait. A beszélgetés vége az lett, hogy nemcsak szolgálatait ajánlotta lo1A hanem bizonyos jutányos újságpírt, mint ő mondotta. »Zollfrei« rotációs papírról tudna előnyös összeköttetései révén gondoskodni. Cs. testvérel elképedve néztünk össze, nem az ajánlat, hanem az igenlő válasz hallatán. És a vizit végén karonfogva távoztak el a szobánkból Rothen és Ruprecht testvérek. Hogy azután mi történt, részleteiben milyen egyezséget kötöttek, az már túlesett értesülesem. Rövid idő múlva azonban Francikánkat mint a Magyarország belső és főmunkatársát köszöntöttük, aki azelőtt ott semminémű szerephez nem jutott, most egyszerre a külpolitika irányítását vállalta a mi mozgalmi lapunkban. Így jutott 600 P-s álláshoz Franz Rothen és az hiszem, Virtsologi nem járt rosszul semmilyen vonatkozásban. Azóta a lap nemcsak külpolitikai, de belpolitikai cikkeiben is elárulja Franz Rothen szellemi befolyását, így legutoljára is némi magyar vámunióról olvashattunk e lap hasábjain, azon vámunióról, mely a magyarság számára nemcsak gazdasági, de politikai önállóságának elvesztését is jelentené. Így egyetlen ember a maga célratörésével, előnyös papírlehetőségeivel irányít és formál tízezerszámra hiszékeny magyar lelkeket. Innen hívom fel figyelmét azon testvéreknek, akik mozgalmi lapunkat olvassák, hogy minden betűje mögött érezzék ott egy idegen érdek lappangását, akik jól tudják, hogy a betűk milliója az igazi szálláscsinálója minden hatalmi törekvésnek.

Sorozatos kilépések.

Mint bomló kéve...

Kora reggeli órákban egy dunántúli testvérem keregett föl és elképedésemre újabb szervezési dzsungelről számolt be. Ő, aki Dunántúl leggazdagabb földbirtokosának mérnöke, évek óta folytat szervezést Kapuvár és kör-

nyékén és a lehető legjobb szervezetet teremtette meg. Mint magyar ember, a lehetőségekkel számotvetve, szervezetének minden egyes pontjára megbízható magyar embereket ültetett és bármikor tud egy mandátumot szállítani a Pártnak. Munkája zavartalanul folyt a legutóbbi bejekig, mikor azonban egy érthetetlen intézkedéssel őt állásától elmozdították és fölébe egy közönséges vályogvető cigányt nevezett ki a pártközpont, ő értelmetlenül állt ezen intézkedésekkel szemben és levélileg többször jelentést tett ezen tarthatatlan helyzetről. Önérzetes és tekintélyes magyar gazdák, iparosok, földbirtokosok sorra léptek ki a Pártból és tagadták meg a mozgalmat.

Az eddigi megbízottak egész sora lépett vissza és nem egy helyien a túlsó végletbe csapott át az elkeseredés, hiába száguldottak ilyenkor a pártautók, a bizalom megtört és legnagyobb gyanakvással figyelték a pártközpont minden tettét. «A vidék a maga komoly várakozásával nem tudta megérteni azt az állandó ellentmondást, ellentétes parancsokat és személyi cseréket, mely akkor mind-állandóbbá kezdett válni. K. testvér különben egy másik vidéki megbízottjával történt ismeretségem után egyenesen gyanússá vált.

Szembekerülök a mozgalommal.

II. tiszántúli város, amelynek lakói között véletlenül sem lehet találni egy idegen nevet., s ezen város vezetésével K. testvér egy pángermán agitációért elítélt délvidéki svábot bízott meg. L. testvér levelezését és ottani működését megfigyelve, M. Kálmán azonnali hatállyal felfüggesztette a tevékenykedéstől. L. testvér erre nyílt ellenszegülésbe kezdett és kereken megírta, hogy őneki bántódása nem eshetik, mert neki jó német összeköttetései vannak és ha legyilkolnak minden egyes magyart, azzal sem fog törődni senki se, de ha egy németnek hajszála is meggömbülne,, az ő germán világszövetsége elégtételt fog venni érte. Ennyire szemtől szembe sohasem kerültünk a ha-

zai germán exponensekkel. L. testvér azonban elárulta magát, mint négyszemközti beszélgetésünk alkalmával elmondotta, őt K. testvér és Francika teljes szolidaritásukról biztosította és ha a nyílt párt meg is vonná tőle a megbízatást, a titkos Mozgalom fenntartja az ő szervezési hatáskörét. Ekkor kerültem elsősorban most már nyíltan is szembe az u. n. Mozgalommal. Most kezdett kirajzolódni az az ellentét, az a sok kereszteződés, amely a nyílt Párt és a titkos Mozgalom útjait jellemezték. Most kezdtem érezni, hogy mi pártvezetők és pártkeretek csak fedő-szervként vagyunk felállítva, de a lényeges pozíciókat és terveket a Mozgalom rejti titokzatos mélyében.

Az egész vidéki szervezkedés személyi beosztása szinte azt a benyomást keltette, hogy maga a pártközpont irányítója tudatosan olyan megbízottakról gondoskodik, akik vidéken egyenesen bomlasztó tevékenységet fejtenek ki. Ez a belső szabotázs egyáltalán nem volt valószínűtlen, mert hiszen az eredmények keltették ezt a gondolatot bennem, mert nem akadt egyetlen olyan vidéki szerv sem, amely közelebről megnézve, teljesen kifogástalannak bizonyult volna mind személyi, mind szervezeti szempontból. Csak jóval később jöttem azután rá, hogy ez a Mozgalom belső kívánságából intéződött így, nehogy nagy szellemi, erkölcsi, faji eltolódások álljanak elő a Mozgalom és a Párt között. Ez a belső ellentmondás, melyről a szűkebb vezérkarnak fogalma sem volt, igen gyakran éreztette nehezebb erőpróbáknál káros hatását.

Erdélyi és felvidéki írók találkozása Szálásival.

Erdélyi és felvidéki íróbarátaim felkértek, hogy eszközljek ki számukra egy kihallgatást Sz. testvérnél. Különösen a felvidéki írók tekintettek nagy várakozással ezen találkozó elé.

Ugyanebben az időben érkezett Felvidékről egy magyar testvérünk, aki az ottani dolgozók megbízásából kereste volna velünk az összeköttetést, ő úgy gondolta, hogy

a felvidéki munkás és proletár testvérek, akik szocialisták és magyarok, egész őszintén vállalhatják a közösséget a szélső jobboldallal is, ha az népi és faji szempontból kielégíti az itthoni dolgozók igényeit. Én legnagyobb örömmel jelentettem ezt a kívánságot és valójában két autón meg is érkeztek a várva-várt vendégek. Egész őszintén meg kell vallanom, hogy én előzőleg már informáltam a magyar írókat a Párt belső ellentmondásairól és válságairól, így azok már kész kérdésekkel léptek fel a találkozás kapcsán, amelyre Sz. testvérnek majd válaszolnia kell. Ilyen kérdések voltak többek között: a faji vagy kisebbségi kérdés, a dunavölgyi elgondolás, a germánssággal való kapcsolat, földreform egyházi vonatkozásban is, stb.

A találkozás megtörtént, a kérdések azonban nem tisztázódhattak, mert 24 órán belül egy meglepő tapasztalattal lettünk gazdagabbak. Azok a kérdések ugyanis, amelyek szóba kerülhettek volna Sz. testvérnek már kezei között voltak, mégpedig előre megválaszolva és így az őszinteség hiánya megakadályozta az elvek tisztázódását.

Az eltávozó íróknak az volt a véleménye, hogy egy jóhiszemű magyar férfival találkoztak, aki modorában, rajongásaiban megnyerő bár, de képességeiben nem láták meg azt az egyetemes értéket, akire múlhatatlanul szüksége, van egy nemzetnek, ha már egyetlen kézben összpontosul a hatalom. A kívánt garanciákat különben sem kapták meg, s így bizonyos lehangoltsággal tértek vissza kisebbségi életükhöz.

Szálasi testvér nem ismeri embereit.

Vége megtörtént a döntés és sok sürgetésünk, kérésünk eredményeként Sz. testvér tudomására hozta a Pártnak új szervezési és személyi elgondolásait. Szűkebb megbeszélésre hívtak a Teszbe, a Suttogóba. Megkezdődött az új szereposztás, amelynek hatása megítélésünk szerint katasztrofálisnak ígérkezett. Mindazon kétesértékű párt-

tagok, akiket csak hosszabb harc után sikerült szerepük-ről leszoktatni, egyesapásra újra megszállták a posztokat. Sz. testvérben megingott abszolút hitünk és tisztán állóitt előttünk az igazság: nem ismeri embereit. Tekintve, hogy a legfőbb elhatározásról volt szó, azon változtatni többé nem lehetett és fölmerült a kérdés, érdemes-e tovább harcolni, mert hiszen most már egy szentesített elhatározással is szembe kell fordulnunk. Májusi bgjtársaink közül csak hárman kaptunk további megbízást: Dr. Cs. M. M. K. és én. Dr. Cs. M.-t. „aki betegen feküdt otthon“ egyszerűen megkérdés nélkül degradáltak és hatáskört nem adtak neki. A harc kilátástalan, vigasztalan volt.

A Pártban előlről kezdődött a régi módszer, vagyis mindenki a Vezér, a Testvér nevében osztotta a parancsot és ugyancsak az ő nevében tagadta meg az engedelmességet. Sz. testvér ezekután sem járt be a helyiségekbe), ezek után sem ellenőrizte munkatársainak életét és tetteit, újra lábrakapottt a fegyelmeztelenség. Ha valaki jött a Vezér testvér nevében a másik ellentmondott C. testvér nevében és megbízásából, ha őt sikerült elérni telefonon, s a valótlaniságot megállapítottuk; akkor a még távolabbi H. vagy M. testvérek szolgáltak alibiül.

Az átszervezéssel kapcsolatban fájdalmas személyi megalázások, az önzetlenül végzett munka semmibevevése, máról-holnapra az utcára való kilöketés bántó inzultusa napirenden voltak. Az őrséget elhocsájtották, de ugyanakkor ellátta őket Franz Rothen bizonyos menlevéllel, amelynek birtokában az őrség Hitler-tükrökkel felszerelve elindult Ausztriába, hogy ott próbáljon új, kalandos életet. Ezen Hitler-tükrök hordozói igen gyorsan tértek meg azután és sorra panaszták el, hogy az odaáti nemzeti szocialista testvérek őket megpofozván, visszahajították a határra, a hívatlan kenyérpusztítókat.

Nincs erkölcsi alap és szellemi fejlődés.

Ideológiai osztály, — ilyen is volt — de minden volt abban, csak új szellem és nemzeti szocialista ideológia

nem. Vezetője K. Dr., aki bármennyire szimpatikus jogász volt is, egyáltalán nem bizonyult felkészült vezetőnek. Nem is beszélve fajtájának idegenszerűségéről, de az abszolút magyar kérdésekben ő maga is csak tapogatózott. Az ideológiai osztály keltett legnagyobb csalódást bennünk, mert hiszen ennek kellett volna kisugároznia az új felépítésű állami, szellemi és erkölcsi tartalmát. Itt ünnepelesen ki kell jelentenem, hogy »átveszem a hatalmat« fenyegetés mögött ennek az osztálynak üressége és fel nem készültsége volt a legelkeserítőbb. A kívülállók híven hitték, hogy minden részletében kidolgozott Program, államkonceptió, dunavölgyi elképzelés, történeti szemlélet, szociális tervek stb. különböző fiókokban pontosan elzárt titkai a Mozgalomnak. A fiókokat sorra fölnyitva, mind üresen találtuk őket. Mikor mi arra vállalkoztunk, hogy a tömegből pártot szervezzünk, elemi föltételnek tudtuk, hogy a jelszavakon túl szellemmel is el kell látni az új tömeget. Három hónapi ottlétem alatt csak mechanikus fejlődést láttam, de morálist és szellemit nem. Mivel tudom azt, hogy a tömeget a mítosz és hit képes elindítani, de megtartani csak az ész, ezért kétszeresen fontos lett volna, hogy a jelentkező nagy vágyakozást keretekbe szorítva, demonstratív mennyiségként tudtuk volna felmutatni, mert a tömeg ereje megkétszereződik, ha megszámolta magát. Ilyen elemi kérdésekben, mint pld. az asszimiláció kérdése sem volt meg a Pártnak kristálytisztá felfogása, mert aszerint, hogy magyar vagy német nemzettestvér állt föl a népgyűléseken, ajánlotta vagy tagadta e kérdés fontosságát. Az ideológiai osztály megújulásának egyik komoly akadálya Franz Rothen volt, aki mindig meg tudta akadályozni eleveinknek nyomtatásban való lerögzítését. Mert mint ő bevallotta, a betű kötelez, másodszer pedig a titkainkat nem adhatjuk át kisajátítás végett a fennálló államrendnek. Ezen érvelés nagyon céltudatos és egyben tarthatatlan is volt. Céltudatos annyiban, hogy egy uralomrajtútság esetén szabad kgzet biztosítva, a legszertelenebb eszközöket lehet igénybe venni, a felelősségrevonás minden veszélye nélkül. Tarthatatlan másrésről, mert ha Duce vagy Hitler sem

árulták volna el a inasuk törekvéseinek tartalmi jegyeit, aligha hódították volna meg nemzetüket elveik számára.

Az ideológiai osztály hatáskörébe tartozott volna a nyomtatványok, tehát az újságoknak bizonyos értelemben vett irányítása is. Sajnos, ezt elérni sohasem lehetett, mert útjába állt ebinek a lapok személyi ambíciója, eddigi összeköttetések s vállalt megkötöttség.

P. F.-nek számtalanszor juttattuk kifejezésre kifogásainkat és vetettük szemére egyoldalú lappolitikáját. A kedvezményes papír itt is csak egyoldalú üres zsidózást engedélyezett. Nem emlékszem arra, hogy egyetlen cikünket lehozták volna, amely a magyarság faji kérdésével foglalkozott. Szociális kérdésekről pedig teljesen hiába való volt bárminemű értekezés, az helyet nem kapott. Népi törekvésekről, egyetemesen vett magyar sorskérdésekről, a germánság problémájáról nem láttunk egy sor nyomtatást sem. Pedig a tömeget csak bizonyos fokig lehet ellátni egyoldalú propagandával, de azontúl felvevőképessége megcsökken és az unalom áll elő. Ez történt az Összetartás esetében is, hiszen a zsidókérdésről újat írni aligha lehet, azt egyetlen radikális törvénnyel kell úgyis elintézni, mert valójában az teljesen mindegy a zsidók számára, hogy fajtestvérük az első padban vagy az utolsóban végez, ha további korlátozásról nem történik gondoskodás.

Akik az ideológiai osztály előadásán megfordultak, mind csalódottan távoztak onnan, mert ott újat nem igen hallottak.

Szomorúan állapítottuk meg, hogy a magyar néptől és magyar szellemtől gyökerében elűtő gondolkozásmód volt az úr ezeken az összejöveteleken és a magyar parasztot csak a szagáról ismerték, de annak kollektív vágyait, történeti tudatát és formakincsét nem is sejtették ezek a testvérek.

Álnevek a l a t t... a hordón.

Az ideológiai osztály másik feladata a szónokképzés lett volna, és itt ne vegye senki se affektált ízléstelenség-

nek, de egy dadogó testvér volt az, aki szép szóra tanította volt a tanítványokat. Tekintve, hogy az elvek nem tisztázódtak, nem volt mit tanítani és az innen kikerült szónokok továbbra is csak a maguk gyűjtötte tudást, elgondolást hirdették, már t. i. ott, ahol erre kíváncsiak voltak. Legtöbb alkalommal azonban nem ezek kerültek a tagértekezlet színe elé, hanem akit gyorsan elő tudtak keríteni és autóba dobni. Ha volt anarchia a Pártban, ezen a téren mintaszerűen dühöngött a fejtelenség. Soroksár, Csepel, Kispest, Szentersébet, Budafok és a többi munkás és proletár fészkek elkínzott, de hinni még mindig tudó és akaró testvéreimnek meg kell üzeni innen, hogy vágyaikkal sokan kötöttek számadást, érzésükre még többen építették föl játékaikat és még csak azt sem mondhattam nekik, vigyázzatok, mert árulók vesznek körül, mert hiszen jóhiszeműségüket nem vonhattam kétségbe.

Ha pedig vidékre kellett volna szakembereket vinni, akkor egyszerre három autóba is be lehetett volna szállni és három táj fejé vinni a központi ígét. A vidéki népgyűlések gyakori esete volt az, hogy különböző álnevek alatt voltunk kénytelenek felszólalni, hogy elkerüljük a botrányt, mert hiszen a Pártközpontban négyen-ötten osztották bo az előadókat anélkül, hogy megkérdezték volna őket, hogy ráérnek-e, vagy sem.

A kőszegi gyűlés, amelyen 3000 hallgató vett részt és amely a birodalomból is többszáz érdeklődőt látott vendégül, örökre emlékezetes marad nemcsak az előadónak, de a rendőrhatalomnak is. Ezen a gyűlésen ugyanis a négy előadó közül csak egy volt névazonos, míg a többi csak olyan gyorsan beugratott szereplő. Ezeket a zavarokat fel lehetne humorosan is fogni, hiszen a Párt romantikus periódusába esnek., azonban a humor bizonyos eseteken túl már kínos rendetlenség gyanúját kelti, mint ahogy ebben az esetben is ez történt.

Német diákok látogatása a pártban.

A mai nap érdekes látogatókkal kedveskedett, ugyanis négy szudéta német Student jelentkezett a Pártban, hogy

megismerjék az ő mozgalmukhoz annyira hasonló nemzeti szocializmusunkat. Nagyon tanulságos volt számukra ez a látogatás. A fiatal tanulók a maguk germán tájékozottságukkal kb. mindent tudtak a mi törekvéseinkről és éppen ezért nagyon szimpatikusnak találták a hungarizmus gondolatát. Meglepő érzékenységgel fogták föl a két mozgalom találkozó gondolatait és mint az egyik megjegyezte, még formájában is mennyire hasonló a mi mozgalmunk szellemi atyjához, a hitlerizmushoz. Én igyekeztem a differenciáló momentumokat ismertetni és kifejtettem az eltérést, ami a németiség és a magyarság nemzeti mozgalmi közt fennáll.

Különösen a faji gondolat körül vált hevesse vitánk, mikor is teljesen honorálni tudtam a nékik megfelelő és nálunk integrálódást jelentő faji gondolatok, ez viszont a magyar birodalomban, mint atomizáló erő., romboló tevékenységei lejjene ki.

— A faji gondolat talán Önöknél először atomizál, hogy azután integrálja a tiszta magyar erőket, úgyis le kell mondaniok a történeti igényeikről és soha a szentistváni államot viszont nem láthatják.

— A faji gondolat ilyen szétzüllesztő hatását valójában be kell venni számításunkba, hiszen a disszimiláció már itt is kezdetét vette, de éppen ez sürget bennünket, hogy újra fogalmazzuk a magyarság központi gondolatát és azt úgy építsük ki, hogy abban minden néptestvér megtalálja a maga szellemi tartalmát. A faji gondolat alatt mi inkább egy olyan történetig erkölcsi és érzelmi képletet értünk, amely addig tölti be szerepét, amíg sikerült kiépíteni a tisztább fajiságú vezető magyar réteget.

— Gyakran szántak már szolgálai sorsot a magyarságnak. azonban mindenkor elutasította ezt magától, mert joggal érezte, hogy nagyobb szerep vár rá a dunavölgyi tájakon belül. Napjaink bizonyítják be éppen, hogy egy kis nemzet, ha elitté tud válni, a több erkölcs, a magasabb szellemiség és a gazdagabb történeti tudat birtokában megszerzi magának a jogot, hogy fiatalabb testvéreit elvezelgethesse a történet útjain.

Fiatal német látogatóink göggel és fölényes mosoly-lval, de csalódottan távoztak az én körömből, mert erre valóban nem számították, hogy a nemzeti szocializmusnak magyar vonatkozásban ilyen kinövései is adódnak. Különben nem ők voltak az elsők és utolsók. Hamburgtól—Grúzig sorra ellátogattak a gyanúsán jólismert sarki palotába és otthonosan is érezhették magukat, hiszen v^lt tanítványokat jöttek kikérdezni a feladott leckéből. Nem egytől sikerült megtudni húzásuk irányát, támpontjaikat. amelyek között nem is valami eldugott sváb falu, hanem egészen előkelő magyar intézmények szolgáltak menedékkül. így pld. a magyar szellemiség fellegvárának hitt Eötvös-kollégium számtalan vándormadárnak biztosított hajlékot. Volt idő, mikor különböző ürügyekkel, így pld. hazai veréb agyvelejének kutatása, az alföldi homokmész tartalmának koeficiense, a körösi uborka salétromtartalma stb. voltak azok a tudományos kérdések, amelyeknek örve alatt becsempészték őket a magyar »Rallim«ba. Mindezek a látogatások tovább mélyítették azt a látszatot, hogy a mi mozgalmunkat igyekeznek kisajátítani és az ő törekvéseiknek úttörőjéül fölfogni. Valóság-gal idegesítettek már, mert hiszen nem emlékszem arra, hogy egy belga rexista, egy spanyol fallangista, egy olasz fasiszta, vagy egy bolgár trudovák tüntetett volna ki érdeklődésével.

A titkos mozgalom szerepe.

A „gyűrűsök“.

Többször volt szó már az úgynevezett titkos Mozgalom szerepéről, amely minden pártvonatkozásban előfordul és kezdetben egy egész jelentéktelen elgondolás benyomását keltette. Hosszabb munka, súrlódás után sikerült az egész nemzeti szocializmusra való döntő befolyását megállapítani. A Mozgalom tulajdonképpen az egész hungarizmusnak a központja, magja, a láthatatlan »elit« szervezete. A nyilvános párt tulajdonképpen csak érzelmi elemek felkorbácsolására és többé-kevésbé egy fedőszerv-

nek elképzelésére szolgait. A Mozgalomnak vezetői Huver, Omelka, Schalmayer, dr. Erdélyi Wolff Kálmán, Wiest László stb. voltak, ők csak időnként nyúltak ki és avatkoztak bele a Párt életébe, de nem történhetett meg egyetlen egyszer sem, hogy az ő akaratuk ellenére megvalósulhatott volna más elgondolás is. Számuk 200 főből állott. Ettől az »elittől« függetlenül — hallom — van egy u. n. gyűrűs front. Ez egy újabb »elit«. Tagjai gyűrűt viselnek, olyan jeggyűrű félet, amellyel látszólag az eszmének jegyezték el magukat. A valóságban azonban — rút érdekfrigy — a hozomány érdekli őket. A gyűrűsök« — ami biztos, az biztos — felosztották maguk között az országot: »te leszel a Nemzeti Bank elnöke, te a Beszkárt vezérigazgatója, te a MÁV elnöke ... stb....« — Mulatságosan hangzik ez a zártkörű társasjáték, de a valóságban végtelenül siralmas, lehangoló és elkésztő. Naponta látom a lelkes kisembereket, iparosokat, munkásokat, parasztokat, hivatalnokokat, diákokat, akik tagnak beállanak, befizetik a tagdíjakat, felajánlják munkaszolgálatukat... Látom ezeknek a fellobbant fanatizmusában, naivan bízó hitében azt az irtózatosságot, amit ez a Párt jelenthetne a tisztességes és szerzetes módjára önfeláldozó, nemzetépítő munkában. Ez a tömegelő a láthatatlan kazán és gőzgép a hajó belsejében. De vájjon a kormányos a tisztikar a helyén áll-e a fedélzeten, a kormányznál? Dehogyan áll! Odaállít egy úgynevezett első garnitúrát s ha az kikaparta a gesztenyét, akkor jön a második garnitúra, az elit elitje, a gyűrűsök gyűrűse és megtartják az esküvőt, meg a lagzit a jó kis malett és dundus vezérigazgatóságokkal. Hogy kik is voltak ebben a gyűrűs frontban? Megtudtam néhány nevet. Tekintélyes, köztisztelőben álló urak és kis nimolista kalandorok vegyesen, szalonszocialisták és ablakbeverők, békés és meg-hitt együttgyűrűzésben. A nevüket nem jegyzem fel, mert a kalandorrésznek túlságos megtiszteltetés volna, a köztisztelőben álló személyeknek pedig túlságosan megbélyegző. És lehet, hogy voltak közöttük jószándékú, gyánútlan emberek is, akiket csak a tömegpszichózis ragadott magával s ebben az őszinte és becsületos segíteni akarás.

Intrika, harc a vezetők között. 200 titokzatos összeesküvő.

De a gyűrűsökön túl is van még egy titkos lánc, a »család«nak nevezett sejtrendszerű szervezkedés. Aztán a szakmák, a szakmai csoportok is meg vannak szervezve és pedig a párt keretében éppen úgy, mint a mozgalmi frontban. És mindenik szerfölött titokzatos és rejtélyes. Nehéz volna eldönteni, hogy ezekben a szervezetekben, vajjon nem éppen a titokzatosság-e az, ami az embereket csábítja és leköti? A Mozgalomba való bejutás szabályai a mai napig ismeretlenek előttem, annyi tény, hogy akik a nyílt Pártban beváltak és hűségükről megbizonyosodtak, a Mozgalomba felvételtek. De előfordult az az eset is, hogy a Pártban már túlnagy hatalomra jutott testvéreket rendelték a Mozgalom kereteibe és így tették ártalmatlanná, mert a Mozgalomban teljes hatalmi hierarchia uralkodott. A Mozgalom építette ki az egyes foglalkozási ágaknak megfelelő képviselőket, amelyek az egész országot behálózták és a közös foglalkozásuk képviselőjét jelentették. A nyílt párt vidéki szervezeteivel párhuzamosan a Mozgalom is kiépítette a maga titkos hálózatát és ha a nyílt pártnak tevékenykedése nem fődte a Mozgalom elgondolását, akkor először a Központban történt intrika, majd később az egyes vidéki góccokon erőszakos eszközökkel iparkodott felfogását érvényesíteni. Példa erre Szeged, ahol annyira bonyolulttá vált a pártközpont! intrika és a lenti személyi harc, hogy végül is a párthelyiségnek bezárásához kellett folyamodni.

A mozgalom tagjai főleg azok közül kerültek ki, akik a társadalom, az állami rend, vagy magánéletük miatt valami okból kifolyólag nem tudtak elhelyezkedni, vagy deklasszálódott, tehát mindenre elszánt lelkekből tevődött össze és így a legfőbb elgondolást minden gátlás nélkül végre tudták hajtani. A Mozgalomról véleményünk röviden az, hogy túltitokzatos ahhoz, hogy ellenőrzés alá kerüljön és munkaeredményeit értékelhessük. Érzésünk szerint ezeknek mentalitása inkább moszkovita volt és nem hitleri. A rendőrségi megállapítások is amellet szóltak, hogy a

Mozgalom tagjai mind szociáldemokrata és egykori kommunista szervezetekből kerültek ki. Ha faji szempontból állítjuk föl a kritika kérdéseit, akkor kapunk csak igazán elmarasztaló ítéletet. Mert nemcsak hogy névben voltak idegenek, de még gondolkozásban sem találunk magyart soraik között. Ez annál döntőbb, mert hiszen a hatalom átvételét ez a 200 titokzatos, mindenre elszánt összeesküvő igényelte, s adott percben ők szállták volna meg az állami organizmust és ők voltak kijelölve arra, hogy az államot megtöltsék új szellemi, politikai és erkölcsi világlátással. A Mozgalom elszánt tagjai voltak azok a kezdetben láthatatlan ellenfelek, akik minden olyan alkalommal éreztették befolyásukat, mikor a megfiatalosodásáról lett volna szó. Csak később; erejük nagyobb tudatában váltak láthatóvá és ekkor meglepődve állapítottuk meg, hogy, nemcsak szellemileg, de még a pusztá megjelenésük sem alkalmas egy új ország megépítésére. A nyílt párt Bulldog Brigádja és a Mozgalom Suttogói egész harmonikus együttesben tudtak találkozni. Mikor az ország idegenkedve tekintett felénk, éreztük, hogy ez a belső bizonytalanság a legfőbb akadály a annak, hogy hitelképességünket visszanyerjük. Tele voltunk homályos pontokkal, egyelőre érthetetlen tettekkel. Ez a kis titkos mag, ha kellett, magát a magasabb pártvezetőséget is szabotálta és kijátszotta. Emlékeznek olvasóim arra a nyárvégi jelenetre, amikor Ilubay Kálmán pártvezető bejelentette a rendőrségen, hogy zöld ingbe bujtatott kommunista fiatalok fognak tüntetni. Hubay Kálmán testvérünk nem is tudta, hogy milyen tragikusan igaz volt az ő megállapítása. Csak egyben tévedett, mikor ezeket más pártkeretbe tartozandóknak tüntette fel. Akik ugyanis azon a délelőttön és előtte való napokon a Pártban föntjártak, azok élénken emlékeznek arra a bent folyó harcra, amely vezetők és a titkos Mozgalom tagjai között robbanásig feszült. A Mozgalomban ugyanis hivatalos vezetők szervezték és irányították azokat a tüntetéseket és a párt minden egyes látogatóját felszólították, hogy azon vegyenek részt. Hubay testvér nagyon is tisztában volt, mint jó taktikus azzal, hogy a komoly, értelmi réteg kezd elfásulni, éretlen utcai heccelődések lát-

tán, mert hiszen szeretne végre valamivel komolyabb, szervezettebb és imponálóbb erő kifejtést látni a Párt részéről, amit egy Hubay képviselő már akkor tisztán látott, azt nem vehette észre az a subintelligens réteg, amely bizony a csatornákból merészkedett elő és került bele a történetcsinálás komolytalan pózába. A Mozgalom különben a vezetők között is örökös vita tárgyát képezte és hogy két részre tudott válni a szűkebb vezérkar, szintén ennek tudható be. Mert igenis hallatszottak sorainkban olyan komoly érvelések, hogy ha a mi szándékunk tiszta, törekvésünk korszerű és a történeti fejlődés irányába esik, akkor legyőzhetetlenek vagyunk és ilyen esetben nem szükség a földalatti életforma, mert csak az erőtlenség takarója lehet a titokzatos homály.

A hideg terror.

Ha azonban valaki mindezt kritika tárgyává tette, rövid időn belül azt vette észre, hogy az u. n. hideg terror érezte elviselhetetlen nyomását. Több munkát, feladatot nem kapott a párlvezetőségtől, fizetését elfelejtették kiutalni, ha belépett valamelyik szobába, metsző, de néma tekintetek fogadták. Az egykori bajtársak, alárendelt testvérek nem hajtották végre parancsait. Levelei elvesztek, vezetői értekezletre nem kapta meg a meghívóját és ami csak módjukban áll, mindent elkövetnek, hogy hitét vegyék és megutáltassák a pártérettel. És ezt tették például azzal a Sz. F.-el, aki annakidején a lovasberényi választáson, mikor megtudta azt, hogy Hubay Kálmánnal szemben kell vezetni a keresztény párt részéről a harcot, lemondott ezen megbízatásáról és összecszerűen is nagy áldozatot hozott azért, hogy Hubay Kálmán, mint jobboldali ember ki ne maradjon a magyar parlamentből. Ehhez hasonló, legkevésbé sem erkölcsös elbánást még gyakran láthattam a párt részéről, ahol a munka megbecsülése és az elvek tisztasága nem mindig járt személyi megbecsüléssel. Így morzsolódtak le a mozgalmunkról azok a jószándékú, független és munkájukért soha sem-

mit el nem fogadó magyar férfiak, akik azután egy életre megtörtén álltak félre és fatalisztikusan hitték, hogy a magyar ugaron mindenkinek van joga imponálni és nagyobb kenyeret törnie csak a magyarnak nem.

Hungarizmus — pángermán szolgálatban a Dunántúlon.

Ismét felkeresett a dunántúli K. kerület vezetője és kifogyhatatlan adataival megdöbbenést tudott kelteni nemcsak bennem, de az összes hallgatóiban. A nyugati gyepűség lakói beleestek a germánság szellemi büvkörébe és úgy néznek föl rájuk, mint akik már bebiztosították magukat a történet iskolájában. Az Anschluss után nemcsak szökdöstek, de imponáló küldöttségekkel keresték föl az új hatalmat, hogy elvigyék népi hódolatukat és felajánlják gyűjtőíves szolgálataikat. Elmondotta így többek között, hogy az Írottó tetején azóta állandóan leng a horogkeresztes zászló és nincs senki, aki azt onnan levegye, vagy legalább is háromszínű lobogónkat melléje kitűzné. Elmondotta továbbá azt is, hogy a város vezetőségéből egy patrícius csoport átment és följajánlotta a Gaulleiternek szolgálatait. Keserű malíciával adta elő az A-falviak esetét, akik hasonló küldöttséggel próbálkoztak árulni a hazát, de vesztükre egy jobbérzésű osztrák háttárparancsnok kezeibe futottak, aki azután visszazállította ezt a küldeményt, mondván, hogy hazaárulókkal nem tárgyal. M. előadását, adatait szörnyű lelki tusákkal vettük tudomásul.

Ezzel egyidejűleg futott be P. páternek a jelentése, aki a dunántúli Sz. bizonyos horogkeresztes zászlógyár működésére hívta föl figyelmünket. Ilyen lelki előkészítés után került sor a K.-i népgyűlésre, amelynek története külön kötetet tölthetne meg.

Ötünkkel futott ki a pártautó, aminek jellegét a vámon kívül kitézőtt kis nyilas zászlócskával külsőségben is kifejezésre juttattuk és vágtattunk gyönyörű tájakon keresztül. Utunkat mindenütt heil Hitler köszöntések za-

varták meg és még a református fajtájú tiszta magyar paraszt is eldobta kaszáját, vagy éppen kapáját, hogy feltarthassa üdvözlő kezét. Közbeeső városok párhelyiségeiben igazságot osztottunk s a veszekedő felek közül az egyiket vagy kitiltottuk, vagy pedig összebarátkoztatuk és mint megfellebbezhetetlen tekintélyek imponáló fölénnyel uralkodtunk egész Dunántúlon. Sohsem gondoltam volna, hogy milyen hamar bele lehet tanulni a parancsolásba, csak bizonyos formákat kell betartani és lehetőleg mindent felülről lefelé kezelni. Országutak békés forgalmát kommandóra lendülő karjainkkal igyekeztünk átszínezni. Autóink repült és hatalmasnak, győzteseknek éreztük magunkat. Körülöttem ülő testvérek egész föloldódtak ebben a hangulatban és mint valami diadalmeneget fogták föl a heil Hitler-es dunántúli áradatot. Én azonban, aki beszédemet csak most kezdtem fogalmazni, mert hiszen indulásunk előtt öt perccel még nem tudtam, hogy én is K.-en fogok beszélni, mind jobban éreztem, hogy, életemben döntő fontosságú lesz ez az út. Tudtam, hogy, most le kell mérni, mennyire szakadt le a Dunántúl az abszolút magyar gondolatról és mennyire engedett az új centrifugális erőknak.

Ahogy Dunántúlt átszeltük és összehasonlítottam az alföldi tájjal, szembetűnt, hogy mennyivel dinamikusabb tájegység ez, mennyivel több morfológiai gazdagsággal rendelkezik és mégsem tudja átszarmaztatni ezt a változatoságot lakóinak agyába és tetteibe. Valahogy az egész Dunántúl úgy, fest, mint egy holt tenger. Az élet itt megmerevedett és lefojtva éli kollektív vágyait.

Milyen más az Alföld, sőt a Tiszántúl is. Az alföldi parasztelepülések európai szigetekké tudtak válni. A magyarságnak első perctől kezdve az volt a tragédiája, hogy nem tudta kitölteni azt a nagy medencét, amelybe belezárkózott és a peremvidéket átengedte idegen fajú jövevényeknek, már pedig az Alföld egyrészt szörnyű történet középpontjába esett, másrészt a betegségek állandóan pusztították és az utánpótlást mindig csak a peremvidékről lefolyó különböző fajok tudták biztosítani. Az Alföldnek soha nem volt ilyen etnikai tengely szerepe, mikor

közepére kerülhetett volna a magyar történelemnek. A mai szerencsésebb szociális helyzete, faji értéke, mind alkalmassá teszik nagyszerű küldetésének betöltésére.

Egész úton ezek az összehasonlítások izgatnak és főleg az foglalkoztatott, hogy vajjon Dunántúl népe tudomásul vette-e nemzet alatti életét és vajjon ebből a belső hiányérzetből vagy pedig egy drasztikus külső ráhatásból táplálkozik-e mai mozgalmában.

Annyi tény, hogy Dunántúl menekülni akar és pedig akármilyen áron, végre le akar számolni sorsával és ma ott tart, hogy a szociálisabb vágy legyőzi a faji kohéziót. Ma már mindegy, hogy milyen áldozatok árán, de ő is lépni akar egyet. Hogy heil Hitler egy szörnyű finálé kezdete csupán, avagy egy nem tudatos európai korszerűség vágyát fejezi ki, avagy pusztán társadalmi anarchia ráng sűrűn lendülő tagjaiban, nem tudom. Csak azt tudom, hogy nagyon idegenül éreztem magam, de elszántan szálltam ki az autóból.

Birodalmi németek egy dunántúli népgyűlésen.

A nagygyűlés nem várt tömegsikert hozott. A határon túlról többszáz birodalmi német is ellátogatott, hogy meghallgassa a hungaristák mondanivalóját. E sorok írójának jutott a legnehezebb szerep, mert a hungarizmus ideológiai részét kellett ismertetnie, különösen hangsúlyozva annak kisebbségi elgondolását.

Beszédem nem várt meglepődést váltott ki még a birodalmi látogatókból is és amint az egyik német hallgatóm gyűlés utáni beszélgetés során elmondotta, hogy teljes nyugodtsággal távoznak és viszik el jóhírünket, mert hiszen nincs okuk aggódni fajtestvéreikért. Sajnos, nem mondhatom el ugyanezt a jó véleményt előadó testvéreimről. akik azután gondoskodtak arról is, hogy az elmondottaknak publicitása megakadályoztassék.

Amíg a szószéken álltam és a mondott szó hatását értékeltem és hangulati eredményét mértem, egész meg-

nyugtató véleményt alkottam magamnak e nyugati bástyáról. Amint jobban és jobban behatoltam a rejtettebb érzések, titkolt életek homályába, idegességem mindjobban nőtt és kezdtem érezni, hogy a levegő feszülésig telítődött e látszólag nyugodt, ódon városkában. Nagyon mélyen már olt dübörög az ódon formák alatt az új élet vágya, amely egyelőre csak apró felvillanásokban juttatja kifejezésre törekvéseit. K.-en összesen egy hónapot töltöttem, de ez az egy hónap véglegesen rendezte számomra a német kérdés magyar vonatkozását. Mikor egyrészt tárgyilagosan kijelentem, hogy a Lajtán túli germánuságot bámulom, szellemi és erkölcsi értékeit elismerem, de ugyanakkor szembe kell fordulnom a Lajtán inneni törekvéseikkel. Mert ilyen törekvéseik igenis vannak.

Egy újabb „Anschluss“ felé?

Mikor egyszer a határon átkeltem, hogy meglátogassam egyik ref. falu papját, a határőrök zöld pártigazolványomat útlevel fejében fogadták el. Amikor a vonatra jegyet akartam váltani, 50%-os kedvezményt kaptam ugyanerre a zöld igazolványra, amellyel, mint ők mondták, Hamburgig egész nyugodtan elutazhatom. Egyik K.-i barátom tanácsára meglátogattam Weber S. A. Führert. A legnagyobb megdöbbenéssel láttam igazoltnak azt az állítást, hogy Weber úr nem foglalkozik mással, mint magyar janicsár-képzéssel. Ebben az időben 42 testvért képeztek ki, hogy aztán mint agitátorok itthon betölthessék szerepüket. K.-i barátom ugyanakkor több Németországból hozzá intézett levelet mutatott fel, amelyben kérték a hungarista pártba való felvételüket és igazolásukat, mert ez számukra állástbiztosító tagság.

Mint várható volt. az Anschluss itt is újra ébresztette a lelkeket és nem bizonyult elégségesnek a pusztá rendőrségi intézkedés, sőt maguk a hatóságok egyenesen szemethunyo taktikához fordultak, nehogy a jogos megtorlásokkal a még hiányzó mártírokat szállítsák a tömegnek. Különösen két asszony, az egyik katonatiszt felesége, vol-

tak azok, akik íveket köröztek, melyen kérték volna az aláírattnak nevében az új népszavazás elrendelését. Csodálatos, mindkét asszony vezető állást töltött be a nemzeti szocialista pártban. Az egyiket már akkor jogerősen 3 hónapra nemzetgyalázásért el is ítélték. Napirenden volt, hogy burgenlandi katonatisztek minden további nélkül jártak át mulatozás címén, valójában azonban nyílt propagandát fejtettek ki germán vágyak érdekében. Valahogy egész K. hangulatára ráfeküdt az az óriási árnyék és az eddig hívő lelkek is kilátástalannak hitték a magyarságukért folytatott belső lelki harcot. Mikor K. hangulatát megrajzolom, ugyanez fedí az ottani nemzeti szocialista párt politikai felfogását is, mert hiszen a Párt háromnegyed része új Anschluss híve. Akármerre fordultam, mindenütt ugyanazokat a tüneteket figyeltem meg, társaságban, a katonatisztek az utcán, magyar legények a korcsmában, mind egy örült vízió hatása alatt idézték Hitlert. Az autók, biciklik horogkeresztes jelvényekkel vígan siklottak az utcákon és nem volt kéz és nem volt hang, amely kinyúlt volna utánuk, vagy tiltakozott volna a vendégjog megcsúfolása ellen. Harminc nap mindegyike hozott valami lesújtó hírt, mulatott fel valami brutális gesztust s kitágult szemekkel, megrendülve néztem dideregve, mint egyetlen idegen a ránk szakadni készülő germán valóságot. Itt rendeződött véglegesen magyarságom és döbbentem rá alföldi magyarságom szörnyű tájékozatlanságára. Ez az emlék azóta szüntelenül kísért és hogy e sorok napvilágot láttak, ennek a félelemnek is köszönhető, amelyet csak K.-en tanulhattam meg. Szeretnék mindent elmondani, minden fájást, rettegést, nemzethalál víziójának éjjeli tusáit visszaadni, országgá kiáltani és kérni e sorok magyar olvasóit, ha nem hittek volna vízióim valóságában. jöjjenek és az adott mankók segítségével járják végig azokat az utakat, tapogassák ki az ottani sebeket és váljanak ők is a kérdésnek megszálottjává.

K.-ről a látottak után (a germánság és a Párt egymást fedő tényei után) nem vezethetett utam többé őszintén Andrássy-út 60. alá, mert hiszen kisebb kétségeimet is értetlenül fogadták és csak gyanússá tettem magamat,

tehát feleslegesnek tartottam, hogy újra bírókra keljek azokkal, akik úgysem engedik magukat meggyőzeim elveim jogosságáról. A teória, hogy t. i. ha mi szervezzük a hazai kisebbségeket, akkor mi is vezethetjük, teljesen megbukott. K.-ről útbajettük Sopront, ahol Sch. arra kért, ne küldjünk már több testvért Németországba, mert nem győzik őket útiköltséggel ellátni.

Hát ki küldi őket? A pártközpont?

Igen.

De ki vállalja ezért a felelősséget? És ki irányítja tulajdonképpen a nyilasokat Németországba? így jutott eszembe M.-nak K.-ről írt levele, mely beszámol a sikeres átjuttatásról s kéri a további utasításokat. Ez a levél az én kezembe került, de értelmetlenül álltam vele szemben. Itt villantam rá annak valódi céljára, vagyis a hátunk mögött ismeretlen célzattal szállították hungarista testvéreinket német emigrációba. A soproni adatok ismét egy új részéről világították meg mozgalmunkat, ahol különben maga a pártvezető volt kénytelen elismerni, hogy nem boldogulnak a várossal, mert az Anschluss óta minden éjszaka kitűzik a Pártban a horogkeresztes zászlót és naponta felszedik a határköveket.

Csalók, sikkasztok között.

A munkásság nem kap vezetőszerepet.

Dr. Cs. M.-et rendőrségre hívták. Felvilágosítást kértek tőle bizonyos felelőtlen akciókról, melyeket az ő nevében követtek el. Természetesen ő volt a legjobban meglepődve. Adatok, tények, priuszok tarkasága zuhogott feléje, a pártvezetők egész soráról így tudta meg, hogy kikkel is ül egy szobában, egy asztalnál.

A rendőrség, az adatok egész táráat bocsátotta rendelkezésünkre a mi testvéreinkről. K. testvér sikkasztott. Zsidó származású s még a családját is meglopta. R. ekkor és ekkor járt Stuttgartban, Sch. moszkvai barátaival még má is tartja az összeköttetést. U. házasságszédelgő, W. eddig minden nyilas pártból pénz-szabálytalanságok miatt

állott tovább. Egymástól kérdeztük, hogy kerültek ezek ide, ki hozta és tartja továbbra is itt őket, mint aztán megtudtam, a Nap-utcából erednek minden tulajdonságukkal. Ezek tehát a múlt tehertételei. Egyik soffőr mesélte volt régebben, hogy kezdetben Sz. testvér egyetlen gárdája a szürke-taxi volt, akik közt bizony nem nagyon lehetett válogatni, de viszont Sz. testvér bajtársi szeretettel továbbra is megtartotta őket, mert nem tudta elfelejteni a kezdet sok közös harcát. Ez természetes is. Így tehát magánál az indulásnál pár hitvány mindjárt el tudott helyezkedni és lépésről-lépésre nőttek be a pártorganizmusba.

A munkástömeg, az öntudatos proletár, a nemzet egyetlen dinamikus rétege. Egész pártéletünk legkedvesebb emlékei azok, melyek Párkány, Tímár és Kőrösszegi testvérek társaságában születtek. Őszinteségük, hitük és önzetlenségük fajtánk legjobbjai közé emeli őket. Tisztábban látják osztály- és nemzethelyzetünket, mint akármelyik hivatásos történészünk. És a Párt rendellenességeit ugyanhozták, ha elvi síkon vált szükségessé munkájuk, a legolyan aggódással tartják nyilván, mint a germánok szemérmetlen betolakodásait. Ha áldozatot kellett hozni, ők nagyobb örömmel bocsátották rendelkezésünkre nagy felkészültségüket. Ennek ellenére, mint ahogy egyetlen paraszt sem jutott szerephez, ugyanúgy maradtak ők is ki osztályuk szervezéséből és komoly pozíció eléréséből, helyettük csupa -er végű magyar vágta zsebre a magas fizetéseket. Sz. testvér nem ismerte őket közvetlenül, nem rostálta és nem jutalmazta meg, egyforma volt számára, akárki jelentkezett.

Tolvajok vezetőpozícióban.

D.-vel beszélgettem, aki eddig eléggé távol tartotta magát tőlünk, bár a »Bulldog Brigáddal sem volt megelégedve. Olyan »tántorgó lélek« volt, aki még nem látta tisztán az új s régiak közti erőviszonyokat. Ma azonban, úgy látszik, őszinteségi rohamában a lehetetlen viszonyok

öt is vallomásra készítették. Őtöle tudtam meg, hogy K. testvér pld. napok óta azért hiányzik, mert kabátot lopott és most üli le annak emlékeit.

Maczák János, 30 éves, ág. h. ev. vallású, békéscsabai születésű, budapesti lakos, magyar állampolgár, tót anyanyelvű, magyarul is beszél, nőtlen, magántisztviselő, katonai szolgálatot teljesített, e. e. zászlós, felsőmezőgazdasági érettségi, vagyontalan. *Saját bevallása* szerint a gyulai kir. törvényszék 1936. dec. 12-én *választási vétség miatt 50 pengő pénzbüntetésre ítélte*, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. B. 4746/1937—19. sz. ítélet szerint bűnös: 1 rb. 401 §-ba ütköző, 103. § 1. pontja szerint minősülő *magánokirathamisítás* büntetében és a Btk. 96. §-ával anyagi halmazaiban álló 1 rb. Bn. 50. §-ába ütköző és a Btk. 380. §-a szerint minősülő csalás büntetében, ezért *10 hónapi börtön*, mint fő, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte, a 15 napi előzetes letartóztatását beszámítja a kitöltött időbe. A Curia B. III. 3365/938—31. sz. ítéletével összbüntetésül 6 hónap börtönbüntetést, mint fő- és mellékbüntetést, mint fent, szabta ki. Ezen ítélet jogerős és végrehajtható. Az ítélet a mai napig nem lett az elítéltnak kikézbcsítve, mert a bejelentett cím alatt (Budapest, Bethlen Gábor-u. 6. III. 5. és Andrásy-út 60. III. 3.) ismeretlen.

A villanytelepről fegyelmi úton lett elbocsájtva.

Magánokirathamisítási feljelentést sem Botyánszky, sem Frenkel nem tett.

1939. II. 17.

S ez a »Maczák testvér szervezési főnök Pestkörnyéken s a pártunkban Főcsoportvezető helyettese, aki durva magatartásával valóságos réme a központnak.

Ha ez mind igaz, hát hogyan lehetséges, hogy vezető pozíciókat kaptak?

Nincs szó „guruló márkáról“.

De pengő — az van elég.

Dr. Cs. M. mesélte el, hogy az este N. I. informálta arról a látogatásról, amelyet nála egyik olasz katonai

megbízott tett. Állítólag arról volna szó, hogy az olaszok is felajánlottak volna egy millió pengőt Pártunk támogatására. N. I. nagy örömmel állapította meg ezt a nem várt elismerést és mint ő mondotta, most már zavartalanul elfogadhatjuk a német ajánlatot is, mert így 1—1 arányban nem kell megítéltetéstől tartanunk.

Ez a téma aztán állandó megbeszélés tárgyát képezte a Pártban, s már egyesek tudni vélték, hogy a németek el is helyezték az összeget egyik pesti bankban. Párunknak első perctől az volt a véleménye, hogy egyetlen fil-lért sem szabad pártcélokra elfogadnunk, mert eljöhét az az idő, amikor a nemzetnek kell majd visszafizetni ezeket a barátinak hitt támogatásokat. Nagyon jól tudtuk, hogy az egy millió pengőn keresztül könnyen játékszerévé aljasodhatunk az erősebb szomszédunknak. Különben is van pénz az országban is, csak ahhoz előzőleg a Pártnak meg kell teremteni a politikai hitelképességét.

Ha már itt tartunk, pár szóval ismertetjük a Párt pénzügyi viszonyait is. Maga a Párt szorosán vett pénzügyletekkel nem foglalkozott. Ezzel az egyik szervünk, az úgynevezett EKE volt megbízva és ide futottak össze a szálak. Ezenkívül volt egy külön kasszája Franz Rothenak is. Ugyancsak külön csekkszámára futottak be a katonai hozzájárulások, amelyeket a gyűjtéssel megbízott katonatiszt fizetett be. Általában a vezetők nőrokonai adták oda nevüket a különböző csekkek fedezésére. Volt még egy külön kasszája Dr. C. S.-nek is, ezt egy elszólásból tudtuk meg, u. i. egyik EKE vezető nagy méltátlankodások között elmondotta, hogy milyen lehetetlen helyzet az, amit Dr. Cs. S. teremtett, akit hiába kérnek föl hónapok óta, nem hajlandó elszámolni.

Maga a pártkötségvetés igen tekintélyes volt. El lehet képzelni, milyen személyi kiadások voltak a Pártban és Mozgalomban, amikor ott minden tisztviselő komoly fizetést kapott — kivéve a nőket. Magában a pártközpontban 30-nál több tisztviselőt díjaztak. Sőt a Párt szolidáris felfogásából kifolyólag mindazon családtagokat, akiknek hozzátartozóit párttevékenységből kifolyólag szabadságukban korlátoztak, rendszeres ellátásban részesítették. Ori-

ási összegeket vágtak zsebre a különböző megbízottak, továbbá az összes vidéki szervezetek vezetői is állandó díjazásban részesültek.

Összecsúszva a kiadásokat megállapítani sohasem sikerült. mert a négy különálló kassza elszámolással nem tartozott.

A Párt Hubay testvér választására is nagy összegeket áldozott, még hónapok múltán is nagyobb kifizetések történtek erre a célra. Így pl. maga Plathy 4.000.— P-nyi megtérítést kért, azonkívül több kisebb ezerpengős számla is befutott.

Magára a »Magyarság«-ra az én időmben ötvenezer pengőt utaltak ki. Pénzügyi zavarok nem fordultak elő. Néha ugyan G. H. főnök úgynevezett »propaganda zárást rendezett, amikor egyszerűen azt mondta, hogy nincs fedezet, ez azonban csak bizonyos látszat megteremtésére szolgált.

A tagdíjon kívül tekintélyes hozzájárulások is futottak be különböző ismert és ismeretlen támogatóktól. Hányszor fordult az elő, hogy szólt a telefon s a magas minisztériumok tanácsos urai kérték az úgynevezett »Szálasi 10ü«-at, sőt volt két állandó fizető államtitkárunk is, azonkívül a Moktár, az Akadémia, a Magyar-Olasz Bank, a Hangya legmagasabb igazgatói szerepelnek a kezeim közt levő listán. De van ott valami Baron v. Ober Beck nevű német követségi tanácsos is, akinek nevét szintén fenntartotta ez a lista a hálás utókor számára. Mementónak, hogy milyen személyi jövedelmek voltak, két adatot mondok. Dr. Cs. M.-nek havi 500 P költségmegtérítést utaltak volna ki, aki azonban tudomásom szerint ezt sohasem fogadta el. Ugyanakkor pl. Hubay Kálmánnak a pontos havi jövedelme 5001 P-t tesz ki. Kezdetben jelentős bevételt szolgáltatott a tagfelvétel s tagdíj, az utolsó két hónapban ez azonban a napi 500 P-ről leszállt 30—40 P befizetésre.

Ha pénz kellett, olyankor a G. H. főnök elment az EKE-be s Sz. testvér átadta a kívánt összeget, de nyugtát soha nem fogadott vagy adott volna, mondván: »éppen elég sok gondot okoztak már ezek a kis cédulák a rendőrségen«.

Általában azt jegyezzük meg, hogy az M. N. Sz. Pt. szökébb vezetői jó kereskedői érzékkel voltak megáldva. Ott van pl. az összetartás, amelynek tulajdonosa F. F. s ahhoz a Pártnak semmi anyagi érdeke nem fűződik és abból nem is részesedik. A tulajdonosa viszont villát épít és autót vesz. Emlékszem jól, milyen felzúdulást keltett a Pártban, mikor az Összetartás indokolatlanul hús fil-léres árban próbálta hirdetni az új nemzeti szocializmust.

Ami pedig a »guruló márkákat« illeti, ezt egészen ne- vetséges vádnak kell minősíteni, hiszen a szimpátia-nyil- vánításnak már ellenőrizhetlenebb lehetőségei is vannak, ez a zárt pengő. Ha valaki ma támogatni akar, saját valutámmal vesztegethet meg, s nem holmi híg márká- val, amin még először a kapuk aljában túl is kellene adni. Tehát »márkáról« szó sincs.

Szabó Dezső, a „hazaáruló“.

Valahol Dunántúl vágatott akkor velünk a pártautó és csendesen tapogattuk egymás elveit, igyekeztünk tisztába jönni egymás értékével. Valójában tanulságosak vol- tak ezek az autóutak, mert sokszor előfordult, hogy a fejetlenség egymás mellé ültetett 3—4 ismeretlen test- vért, akik így iparkodtak szellemileg kiegyenlítődni. *Azt hiszem, sváb faluk láttán idéztem Szabó Dezsőt*, mert hi- szen az ő nevét szoktam első témául a társaim fülébe csempészni, hogy így az ő róla alkotott véleményükkel mérjem le magyarságukat. Itt azonban majdnem robbanás állt elő, mikor egyetlen élő nagyságnak — és európai értéknek mertem említeni.

Így szólt az egyik zöldinges testvér: »Hatalomrajutá- sunk éjszakáján sajátkezüleg én fogom elintézni azt a hazaáruló, stb. stb.« Ezzel egy feneketlen vita indult meg. amit ha kezdeményeztem, végig is kellett szenvednem. Csak- hamar két dolog sült ki zöldinges társaimról. Az egyik az volt, hogy Szabó Dezsőtől nem olvastak semmit, a má- sik pedig az, hogy ötünk közül csak én voltam magyar. U. i. a természet, vagy a hungarista ideológia szeszélyé-

ből kifolyólag a volánnál egy osztrák, mellette egy román, az én oldalamon pedig egy szerb és egy cseh agy- és véresejtekkel rendelkező társam ült. Hirtelen átvillant agyamon a kérdés, hogy tulajdonképpen mit is keresek én itt és van-e jövője ezen aránytalan harcnak. Az autó közben robogott tovább és sorra hagytuk el magunk mögött az élet-ambíciótól duzzadó germán településeket és a pillanatnyi béke kedvéért hagytam Szabó Dezsőt, de tanítása annál tisztábbá és világosabbá vált előttem. Az ő szuggesztív erejének tudhatok be, hogy, egész nemzedékem és én is megtanultunk látni és gondolkodni.

Történetivé vetítve e napok tanulságait, az ő nagysága folyton nő és érzem, hogy árulóvá sohasem tudok válni és ha valójában elkövetkezne ama hatalmi éjszaka szörnyű tragédiája, értelmét vesztené egész magyarságom.

Hubay Kálmán I-só számú munkatársa: Franz Rothen.

Franz Rothen mindenütt kísértő alakja egyre határozottabban kezd formálódni. Az adatok egész sora áll rendelkezésünkre. Itt megpróbálom pár szóval elmondani azt, ami még róla tudomásomra jutott.

A különböző Veremnek indították őt is útba a magyar élet őrizetlenül hagyott ösvényein. Nem egyből zárták már ki agresszív elvei miatt. Éveken keresztül titkári teendőket végzett Jakob Bleyer ismert egyetemi tanár és német kisebbségi vezér oldalán, majd annak halála után ő is tagja volt annak a hetes társaságnak; amely a Német Népművelődési Egyesület élére került, Dr. Kussbach, Dr. Basch; Johann Faul stb. társaságában.

Mesterének jó tanítványává vált, a hazai germánság külön útjait egyengette, míg végül a magyar hatóságok eljárást indítottak ellene nemzetellenes működése miatt. A győri törvényszéken jogerősen el is ítélték. (Győri kir. törvényszék B. 2740/1934-17. sz. ítéletében magyar ál-

lam megbecsülése ellen irányuló vétség miatt 6 hónapnyi fogházra, mint főbüntetésre stb. stb. — Győri kir. tábla B. T. 1255—936—20. sz. ítéletével a kir. törvényszék ítéletét helybenhagyta.) Hogy ez az ítélet miért maradt puszta ítélet, azt talán a későbbi historikusok lesznek hivatva megállapítani. Annyi tény, hogy a büntetést nem hajtották végre. Ezzel szemben Franzi testvér tovább folytatta egyre magasabbra ívelő politikai pályáját és a különböző német, S. S. és S. A. alakulatokban szerzett rutinját az utóbbi időben a magyarság rendelkezésére bocsátotta.

A lovasberényi választásnak ő volt a vezérkari főnöke, hozta az autókat és egykori vercini életéből származó előnyös kapcsolatait az ottani sváb falvakba. Ettől a perctől kezdve állandóan Hubay Kálmán társaságában folytatta munkásságát. Így került be a Hungarista Mozgalomba is és ott rövid idő alatt minden intézkedést, kezdeményezést magához ragadott. Kétségtelenül nagy rutinja és tipikus germán szívóssága abban a nagy ziláltságban, mely a tavaszi hungarizmust jellemezte, tág teret nyújtott ismeretlen célú ambícióinak. Mikor először találkoztunk a Pártban, teljes diktatórikus hangnemben intézte az összes ügyeket. Csak lépésről-lépésre sikerült az őt megillető posztra visszazorítani és tudomására hozni, liqgy a magyarok jövőjének irányítását bízza csak rá a magyarokra. Sajnos, eléggé elkésve érkezünk már a Pártba ahhoz, hogy gyökeresen rendezzük az ő szerepét. Akkorára már u. i. úgy a Pártban, mint a Mozgalomban kiépítette a »Landsmann« láncolatát és nem riadt vissza attól sem, hogy bojkottálja a pártvezetőséget és a szó szoirosan vett értelmében megállítsa a Párt életét. Agreszív hatásán túl nagy anyagi függetlensége és ismeretlen pénzforrásai döntő szerepet juttattak személye körüli csoportosulásnak. Ha az őrségnek nem volt csizmája, ő szerzett. ha elfogyott a benzin, ő kerített. Ha németnyelvű propaganda-anyag költségei hiányoztak, Franzika azon is segített, általában mindenütt ott volt és mindenütt Sz. testvér nevében parancsolt. Nem voltam azonban sohasem biztos abban, hogy Sz. testvér tudott-e a dologról.

Állásközvetítés havi 20%-ért.

Érdekes pár sorban bemutatni Franz Rothen-t, mint magánembert. Mindenki, mint előzékeny és jól fizető barátot ismerte, amiről Posch, Spolarich, Erdélyi söröző és a többi lotkálók sora tudna beszélni. Mindenütt ő fizetett és azok nehéz százasokat jelentettek. Előnyös német kapcsolataira jellemző baráti köre is. Nem kisebb egyéniség, mint Sepki Ernest, a német sajtószolgálat vezetője voít legbizalmasabb barátja, sőt hálótársa is. Nem volt nap a Pártban, hogy vagy Bécsből, vagy más helyekről telefonon ne kereste volna Franzikát. De szívesen látott vendég volt Knapp könyvkereskedőnél is, aki egyik barátságom szomszédállamunk hűségese könyvterjesztőjeként ismeretes. De még nagyobb szeretettel forgolódott Húmmel Oszkár igazgatónál, aki a Siemens-Schukkert 5 vállalatnak germán exponense. Pontos adataim vannak idcvomatkozólag, hogy milyen előnyös üzleti összeköttetésben álltak egymással, mert az Anschluss óta, mint tudóit dolog, az összes osztrák és német lerakatokból és vállalatokból kirakták a zsidókat és helyükbe, ha csak egy mód volt rá. vagy birodalmi polgárokat, vagy hazai eszmetársakat helyeztek el. Ezeket az elhelyezéseket előnyösen kamatoztatta Franz Rothen és pld. 250 P-s fizetésekből 20%-ot kellett havonként átadni neki, mint közvetítőnek. Az is tudomásomra jutott, hogy van Türr István-u. 9. sz. a. egy Danubia Termelő-Ért. Besz. Kft.-je is, amely Krobsch Günther és Márton Ferenc, továbbá Franz Rothen nevek alatt van bejegyezve. De megállapítottuk azt is, hogy csak eíajta fedőszerv lehet ez, mert félév óta t. i. tavaszi félév óta ott a takarítóasszonyon kívül más meg sem fordult úgyannyira, hogy még az iroda lakbérével is tartottak. Nagyon érdekes azonban az a vélemény, melyet a többi hazai német vezetők formálnak róla. Pl. Huss és Basch így nyilatkozik: »Na, szegény magyar nemzeti szocializmus, ha Rothenek a vezetőid, jól nézhetsz, ki!«

Itt a pénz! Itt a pénz!

Ilyen kedvezőtlen adatok hatása alatt természetesen teljes ellenszenvvel viseltettünk Franz Rothennel, mint pártpolitikussal szemben is.

Lovasberény utáni pályafutását a mi megjelenésünk és tiltakozásunk csak részben tudta megtörni. Mégis, ha Sz. testvértől erre a kérdésre választ kértünk, idegesen tért ki és mint T. testvér előadta, majdnem az ő pozíciójába kerülő egyszerű figyelmeztetése és utalása Franzika szerepével kapcsolatban.

Továbbra is megmaradt külügyi és kisebbségi főszék-tartónak, továbbá a párt anyagi pénzforrásának. Ezt nem magában a Pártban, mint inkább a Párttal párhuzamosan futó EKE szövetkezetben fejtette ki. Így pl. a Landsmannjai segítségével megszerzett kiviteli engedélyek nagyösszegű nyereséghez juttatták. Magán a lóexporton 7.000 pengőt tudott egyszerre megtakarítani. Ha a Pártnak pénzre volt szüksége, ezt Sz. testvéren keresztül EKÉ-től kaptuk, de hogy annak milyen eredete volt, azt maga a szűkebb vezetőség sem tudhatta. A pénz jött, amikor kellett, de ebbe betekintést senki fia nem nyerhetett, csak Franz Rothen, Sz., R. Cs. és M. testvérek.

Feltűnt már a kezdeti napokban, hogy Franzika mindig Ausztriában, Stuttgartban, vagy Berlinben járt. Onnan küldött utasításokat és ha ilyenkor hazajött, mindenki fülehallatára verte a zsebét, hogy: »Itt a pénz, itt a pénz«. Két tanú és pedig: dr. M. M. és D. K. jelenlétében Dr. N. testvér kijelentette, hogy Franzi testvér nagy szolgáltatokat tesz a Pártnak, mert most is nagy összeget hozott a sajtóalpra. A lovasberényi választások ideje alatt történt Rump I. jftgyetemi orvostanárnak az a kijelentése, hogy őt speciális megbízatással küldték a magyar »Raumba«. Legteljesebben meg vagyok győződve ezen kijelentés őszinteségéről, mert ha tettenérés formájában nem is tudtam őt leleplezni, de az állandó érintkezés, érzés és megfigyelés mind igazolta az ő pán-germán munkásságát, ő maga azonban nem egyetlen ilyen lézengő Ritter, hanem egy mindent behálózó láncolatnak egy szeme csupán. Tár-

sai mindenütt elhelyezkedtek a hadseregtől kezdve, a minisztériumokon keresztül a politikai pártokig és gazdasági életünk komoly pozícióiban. Így pl. megdőböntő eredményről számol be az az ötletszerűen összeállított magyar statisztika, amely azt mutatta ki, hogy évtizedek óta folyó földművelésügyi, tenyészbika, traktor, tyúk-, stb. kölcsönök 70—71%-ában a hazai sváb falvaknak jutottak. Másik ilyen pontos értesülésem pld. D. D. S. G.-vel kapcsolatos, u. i. M. testvér, mikor már megszervezte a Hungárista Párton belül a hajós szakmát és magát lehetőleg magyarokkal vette körül, hatalmi szóra, amely nem a Pártból, hanem az D. D. S. G. egyik igazgatójától eredt, kénytelen volt átadni pozícióját egy jövevénynek és deklasszáva olyan alacsony beosztást utaltak ki neki, ami egyenértékű a rangfosztással.

Tekintve azt, hogy Franz Rothen magától H., Sz. vezető testvérektől kapta a pártbani magas megbízatást, vele szemben a harcot nem bírtuk, mert az egyenértelínű lett volna magával a pártvezetővel való szembefordulással. Azonban meg kell jegyeznem azt is, hogy maguk a megbízók nem ismerhették teljes részletességgel védencük minden tétét, mert hiszen ők inkább a Párton kívüli éjszakai életben találkoztak. Franz Rothen viszont annál szorgalmasabban ült bent a Pártban, ahonnan bár Dr. Cs. M. formálisan kiutasította, a hátuk mögött be-besurrant és zárt ajtók mögött titkos megbeszéléseket tartott velük. Mi végül is annyira el voltunk halmozva pártügyekkel, hogy nem koncentrálhattuk minden figyelmünket Franz Rothen üzelmeire. A vidéki szervezéssel kapcsolatban sikerült megtudnunk, hogy ő külön kasszát bocsátott rendelkezésére a »Bulldog Brigádnak« és így a pártigazgató tilalma ellenére zavartalanul folytatták kirándulásaikat a dunántúli falvakba, nem is beszélve a pestkörnyéki fajtestvéreiről.

Annyira befolyása alatt tudta tartani a vezérkart, hogy mind szellemi, mind mozgalmi elgondolásaikat tőle vették át. így aztán véglegesen kiformalódott az az elhatározásunk, hogy tovább nem tűrhetjük^ hogy nevünk takaróig alatt idegen érdekek exponensei szőhessék álmai-

kát. Nagyon jól tudtuk, hogy előbb-utóbb kenyértörésre kell vinnünk a dolgot, de arra nem számítottunk, hogy mikor ez az erőpróba elérkezik, adatainkat, vádjainkat semmibe vegyék és nyilvánvalóan germán törekvéseket szolgáló Franz Rothen kerüljön ki győztesen.

Körözőlevél a „Magyarság“ 600 pengős munkatársa ellen.

Akkor naivak voltunk még, hittünk a munkában, magyar elgondolásunk természetes győzelmében és nem készültünk fel egy mindenre elszánt, eszközeiben elvetemült belső maffiával való harcra, de most már nem kell szégyenkezni, mert nemcsak velünk tudott versenyképes lenni, de magát az állami apparátust is ki tudta játszani.

Mikor arról volt szó, hogy a nyárvégi hatalom átvétele előtt Sz. testvér kiutazik Németországba, Franz Rothen volt az, aki ezt az utat előkészítette. Abban az időben is éppen Berlinben tartózkodott, amikor Sz. testvért — megítélésem szerint méltatlanul — letartóztatták. A hatóságok ezzel egyidőben Franz Rothen ellen is körözőlevelet adtak ki, de jól figyeljenek ide az én magyar testvéreim: Franz Rothen már 24 órával hamarabb tudott az ellene készülő hatósági intézkedésről. A határt lezárták és a hatóság várt, nemcsak nyugaton, de még a keleti széleken is figyelték besurranásának idejét. És Franz Rothen mégis vissza tudott térni, mert arra igazán nem számíthatott a magyar hatóság, hogy német gépen éjszaka a fejük fölött fog átrepülni és zavartalanul földet érni Magyarországon. Valóságos rémregény ez, de úgy látszik, megvan ennek a maga külön célja, érdemes ilyen nagy kockázatot vállalni.

Mikor aztán Franzit sikerült a rendőrségre előállítani, és megkezdték kihallgatását, többek között kitértek arra is, hogy igazolja magát, milyen hivatást űz és költséges életmódját honnan fedezi. A rendőrség legnagyobb bámulatára előhúzta a Magyarság lapigazolványát, amelyen az állt, *Hubay testvér aláírásával*, hogy Franz Rothen a

lap politikai irányítója és ezért tiszteletdíjul havi 600 P fizetést kap. Így tehát sikerült az alibi. De nyílt kérdés marad számomra az, hogy hogy kerülhetett Franz Rothen rövid egy hónap alatt ilyen magas politikai vezető állásba és miért éppen a Magyarországnál. Hogy milyen befolyást tudott gyakorolni a Magyarország irányításában, mutatja az a két valótlan nyilatkozata, melyben egyenesen letagadja büntetett előéletét.

A hungarizmus = magyar halál.

Nagyjában ennyit jegyeztem fel Franz Rothen kisebbségi és külügyi főszéktartóról. Rajta keresztül tiszta meggyőződéssel állítom, hogy a Nemzeti Szocialista Magyar Párt Hungarista Mozgalomban idegen érdekek befolyása érvényesül, de ez a befolyás nem pusztán szellemi, mert hiszen a politikának anyagi oldala is van. Figyelmeztetem magyar olvasóimat, hogy itt nem egy emberrel állnak szemben, hanem egy olyan régi törekvéssel, amely a legkülönbözőbb formában újra és újra jelentkezik. Franz Rothen ennek a törekvésnek csak egy elszánt, de sötét előőrese. aki elvégre is híven akarja betölteni küldetését. Magyar lelkek, vigyázatok, mert nemcsak a nyugati gyepű ég. Sajnos, ma már nem lehet egyetlen tájra vonatkoztatni ezt a veszedelmet, a harc vertikálisan folyik, a minisztériumoktól le, egész a középosztályon át a paraszti földekig.

A hungarizmus pedig mindaddig, míg ott Franz Rothenek léteznek, csak germanizmust, vagyis magyar halált jelenthet.

Azok a sorozatos egyesülések, amelyekről időnként hírt adtunk, végeredményében igen problematikus kérdéssé fajultak el. Csak figyelmesebb szemlélő vehette észre, hogy itt tulajdonképpen nagy többségben nem a Magyarország jelentkezett, hanem az eddig különböző nemzeti szocialista pártokban elhelyezkedett, asszimilált vagy öntudatos svábság jelentette be érdekazonosságát. Vagyis más szóval a hungarista ideológia takarója alatt igyekeztek hazai svábjaink magukat megszervezni. Ez történt I. Cs.-

nél, ahol az átálltak között — már. t. i. a vezető pozíciókban — egyetlen magyar magyart sem találtam, ez ismétlődött a tiszántúli csatlakozásnál is és a többi jelentéktelenebb töredék beolvadásánál.

Mi Európában közelebről a germánság szellemi zónájában élünk, ez nagy tájékozódásra és állandó helyzet-érzésre figyelmeztet. A germánság sincs még tisztában erőivel és céljával, tehát rajtunk is múlhatik, hogy hogyan vesz Szamba bennünket. A németek ma már azokat az idegen néptöredékeket is hajlandók elnyelni, amelyek megítélésük szerint az ő kultúrkörzetükben nőttek fel. Ma tehát már nem véd a népi tisztaság, szorult helyzetben megelégszenek szellemiségünk germán jegyeivel is.

A magyarság helyzetét vizsgálva, egyébként egyáltalán nem vagyunk hajlandó elismerni, hogy van külön germánkérdés és külön zsidókérdés. Mi messzehangzóan hirdetjük, hogy csak egyetlen egy kérdés van s ez a magyarság sorskérdése. Nekünk nem az fáj, hogy a germánság erősebb, mint mi, az sem ejt kétségbe, hogy a zsidóság fogy vagy szaporodik, csak a magyarság győzhetetlen jövője érdekel bennünket.

Ha a népi magyarság növésbe kezd s kitölti azokat a hiányokat, amelyeket éppen mi hoztunk létre^ többé nem lesz sem zsidó-, sem germánveszély.

A tattersaali gyűlés kulisszatitkai. Készülődés a hatalom átvételére.

Tavaly július havában egyik délután összejöttünk, hogy a tattersaali gyűlés előkészítését megbeszéljük. Én a szervezési részét intéztem volna a gyűlésnek. Részletes tervezetet készítettem.

Beszámolómk nagy hatással volt az egész ideológiai együttesre. Maga M. testvér is annyira meg volt elégedve a végzett munkával., hogy egész őszintén elárulta a nagy titkot, hogy ez a nap kb. aug. 24—25-e lesz és azon Sz. testvéren kívül csak P. és Sch. testvérek fognak felszólalni Csodálkozó tekintetemre, mert hiszen mindkét említett,

mint veszélyes marxista akkor már el volt ítélve és el is volt zárva, aztán megmondta M. testvér, hogy azokat arra a pár napra már nyugodtan beállíthatjuk, mert ez lesz a mindnyájunk nagy napja. Ezen a napon vesszük át a hatalmat, még pedig előnyös külföldi támogatás segítségével.

Jómagam, aki mégis ismertem annyira pártunk zilált viszonyait és szervezkedésünk kezdetleges voltát^ nagyon furcsán éreztem magamat és valahogy azt találtam mondani. hogy ennél nagyobb csapást el sem tudok képzelni az országra, mert hiszen mi még semmire sem tudtunk felkészülni, nemhogy egy országot tudnánk elvezetgetni. Nyomban éreztem a felém irányuló szemek ellenséges indulatát. Ismét elszóltam magam. Dehát végül is meg kell mondani valakinek a Pártunk valóságos helyzetét és nem lehet kalandokba bocsátkozni. Nekünk még legalább fél évre lett volna szükségünk, hogy úgy, ahogy felkészüljünk a nagy erőpróbára. Ekkor már nagyon kívül állhattam a párt érzelmi és értelmi közösségén, mert nem tudtam felfogni e szavak komoly értelmét. így kettőnk közül valakinek nem volt igaza. Én magam részéről nagyon szívesen vállalnám az elmarasztalást» de a későbbi események siettek igazolni akkori gorombaságaimat. Sz. testvért igyekeztem megérteni és magamban mentetgetni, de megmagyarázni sehogy sem sikerült magamnak a két jelzett szónok szerepét. Vagy nem ismerte Sz. testvér embereit, vagy pedig ő maga is annyira áthasonult és a sok személye elleni hajsza elvette jó ítélőképességét. Többé nem a hideg logika és államférfiúi meggondolás, e népnek tragikus sorsa irányította, hanem a nyers reakció^ mindenáron való visszavágás vágya.

Az idő könyörtelennek bizonyult. Mikor elérkeztünk a nagy tervek és sejtetések dátumához, ismét megtanultuk, hogy a történelem nem ismer megrendelt forradalmat, percre beállított kitöréssel. Az, ha jönni akar, váratlanul szakad reánk, de nem hajlandó pártmegrendelésre házhoz jönni, hiszen éppen az a lényegszerűsége, hogy kiszámíthatatlan.

A nagy augusztusi hiedelemből sem valósult meg egyéb, mint két eltitkolt dörrenés. A gótikus árkádok alatt lassan gomolygó füstfelhő pedig mindent betakart.

Hogy készültek az utcai tüntetésekre?

Tudni kell először is, hogy a tüntetések résztvevői kizárólag fiatalok sorából kerültek ki. De nem így az irányítói.

Pár szóval vázolni kell a mindenkori tüntetések körülményeit.

Érdekes tapasztalatokat szereztem ezen a téren is. Megtörtént ugyanis, hogy előttünk ismeretlen céllal és vezetőikkel a mi tudunkon kívül hol itt, hol ott hangzott fel a Mozgalom üvöltése, de ez csodálatosképpen mindig összeütközött a magyarságnak valamelyik érdekével. Pedig a tömeg ösztönösen sohasem szokott még olyan elkeseredett pillanatában sem megfélemezni a nemzetnek európai értelemben vett érdekéről, más szóval: a nemzet becsületéről.

Egyik ilyen júniusi felelőtlenkedés után megjelent nálam S. M., az ifjúsági csoport egyik tagja, akit ekkor már túlbuzgósága miatt rendőri felügyelet alá is helyeztek és nagy elképedésemre a következő adatokat szolgáltatta:

—Bennünket, egyetemistákat tulajdonképpen becsap-
lak s a tüntetésbe beugrattak.

—És kik ugrattak be?

—Pontosan még nem is tudom, mert az úgy volt, hogy a tüntetés előtt feljött pár egyetemista a helyiségünkbe és meghívtak egy kis »sétálásra«.

—Biztos, hogy egyetemisták voltak?

—Hiszen éppen ez az, mert mikor megkérdeztük, milyen szakosak, összevissza beszéltek és végül is kisült, hogy nem is bajtársak. Ekkor már gyanakodtam, de azért elmentünk a zri kedvéért »sétálni«.

—No és mit értesz becsapás alatt?

—Hát az úgy volt, hogy mikor a megbeszélte helyen megjelentünk, már ott vártak ezek is, de két új pofa is

velük jött, akik nem igen tudtak magyarul és mégis ezek adták az utasításokat.

— Mit gondolsz, ezek sem voltak egyetemisták?

— Egész biztos nem, mert már jó 30 felé jártak, az egyik meg 40 éves is lehetett.

— Legalább a Pártból ismertétek már valamelyiket?

— Csak a 40 éves volt párszor fönn és olyankor csíik M. és R. testvérekkel láttuk beszélgetni és legtöbbször németül, persze azt hittük, hogy titkos tag.

— Azt hitted és most mit hiszel?

— Én azt, hogy németek csinálták az egész tüntetést.

— Te! Biztos, amit tudsz? Vannak rá adataid?

— Egész biztos, ugyanis mikor le akarták őket is igazoltatni, ez ellen ők tiltakoztak: »őket nem lehet, mert németek és a követségen vannak«.

— És nem vállalták a tüntetést?

— Dehogyan vállalták, képzeld el Sándor bátyám, hogy milyen dühösek voltunk rájuk. Aztán nem tudtam, mi történt, mert engemet a toloncba vittek, csak most szabaddultam ki. A tetejébe még haza fognak toloncolni, jaj, csak az apám meg ne tudja.

— A nevüket nem jegyezted meg legalább?

— Hallottam, de elfelejtettem. ígérem, hogy kinyomozom és magának Sz. testvérnek is megírom, hogy tudja meg ő is, mi folyik az ő Pártjában.

— Ugye nyavalyás! Hányszor tiltottalak már el az ilyesmitől, no, most legalább tanultál és még viszel haza egy kis rendőrségi leckét is. Persze eddig nem hittetek nekünk, mikor butaságtok céltalanságáról szóltunk. Azt gondolod, hogy boldogulnának itten idegen csavargók, ha nem volnának ilyen bárgyú beugrók, mint te és barátaid? Nagyon örülök a leckének, de aztán kotródj haza, mert írok az apádnak.

— Én pedig addig nem megyek, míg meg nem tudtam, hogy kik ezek.

— Hát azt bizony jó lenne az utókornak feljegyezni.

(Ma is aktív tisztviselője a Követségnek, Andrassy-út 4. sz. alatt.)

Menthetetlen a helyzet.

Ma Sz. testvér meglátogatta Dr. Cs. M;.-t, aki ismeretes szerencsétlensége miatt már egy hónap óta kikapcsolódott a pártéletből. A vizitnek azonban nem részvét, mint inkább békéltető jellege volt, ekkor ugyanis a pártnak újabb feltartóztathatatlan bomlásáról suttogott már mindenki. Erre némi meghátrálás és engesztelődés következett be. de a hibák kiküszöbölésének a szándéka nélkül.

Ezen időben már teljesen egyedül tartottam az áprilisi vonalat, mert ki szó nélkül, ki hangos jelenetek között vonult ki az íróasztalok mögül. Egyszerűen nem bírták tovább idegekkel, ami szemük láttára folyik, nem bírták megtagadni elveiket és nem tudták megérteni a pártvezetőség szándékait és munkájuk céltalanná vált. Nem is tehettek másként. Fizikailag én még ott maradtam, dolgoztam, de már régóta lelki emigrációban éltem köztük. Bár magatartásuk velem szemben kifogástalan volt, de minden tekintetben hideg ellenszenv fénylett. Ha rámszorultak, csak kényszeredetten fordultak hozzám. Mikor szobájukba léptem, elhallgattak. A gyűléseken, megbeszéléseken nem voltak őszinték. Leveleim eltűntek. Ha kerestek, letagadtak. Telefonomat ellenőrizték és ami számomra legelviselhetlenebb volt, munkalehetőségemtől megfosztottak. Egyszerre azon vettem észre magamat, mintha lelkileg megöregedtem volna, pedig azt hittem eddig, hogy ahhoz évtizedek kellene és íme, pár hét elégséges volt a lehetetlenre.

Ezekben a napokban már láttam: menthetetlen a helyzetünk. Ugyanezt érezték a párton kívül állók is. Igen gyakran elhozták lelkük kétségeit íróasztalom elé és megrendülve kérdezték, mi lesz ennek a vége. őszintén beszéltem velük.

Csak önmagukban bízzanak és a központból egyelőre ne várjanak segítséget, mert az annyi születési hibával küszködik, hogy ha azzal megbirkózik, az lesz olyan hősiesség, mint a védelem nélkül hagyott lelkek kitartása. De ne essenek kétségbe, csak dolgozzanak tovább, önmagukért, szervezzék meg életterüket, vessenek számot helyi

feladataikkal, mert el fog jönni az az idő, mikor szükség lesz a felkészült góckokra, de ekkor erősen vigyázzanak, kikre bízzák hitüket.

Nagyon sok barátomnak s vidékről felszaladt kételkedőknek mondtam el ezeket a búcsúztató szavakat. Őszinteségük engem is kötelezett s meg kellett mentenem lelküket. És különben is ekkor már nem bírtam tovább a sok jószándékú hazugságot, ami mozgalmunk érdekében oly gyorsan született szánkon. Itt már a hazugságnak sem volt célja és értelme. A személytelenné vált életformát, — amit Csodálatosképpen meg tud teremteni a közösség ideális erőfeszítése, amikor az egyén egész őszintén le tud mondani magáról és bele tud süllyedni a tömegbe — kénytelen voltam megtagadni, mert a közösségi élmény megszűnt. Az egyén újra felszabadult és ismét szabad volt önmagával is törődnie.

Kenyéren és vízen élni jelenthet élheteretlenséget, de jelenthet hősiességet is. Én az utóbbira gondoltam akkor, mikor munkámért cserébe a Párttól nem fogadtam el fizetést. Nem tudtam elképzelni szavam őszinteségét, ha annak árat szabok, hittem, hogy elveimnek egyetlen aranyfedezete csak magánéletem lehet, aminek aztán igazán tisztának kell lennie, ha magyar fórumon akarok szerepelni.

Nehéz napok voltak azok, amelyeken sokszor zsebemben fillér nélkül kellett hirdetni a lelki és erkölcsi gazdagságot.

De volt ebben a keresett pénztelenségben dac is: be akartam bizonyítani családom felé — életképességemet és elveim helyességét. Be akartam bizonyítani a tékozló pártbeamtereknek, hogy van önzetlenség is. Hogy lehet így is élni. Így próbáltam őket mintegy erkölcsi ketrecbe zárva szelidítgetni.

Levél Szálasi Ferenchez.

Egy júliusi napom — a Pártból hazafelé siettem Dr. Cs. M. barátom ebédjét elfogyasztani. Csomóss nemcsak a harc közösségét osztotta meg velem, de gondoskodott

elemi szükségleteimről is.

Ebédközben aztán felolvasta az alanti levelet, amelynek tartalma s intim volna sejtetheti olvasóim előtt a tényleges helyzetet:

»Nemzetes Szálasi Ferenc testvérnek. Budapest.

Kedves Nemzetestestvérünk!

Visszatérve legutóbbi megbeszélésünkre, amikor is Pártunkkal kapcsolatosan közöltem az aggodalmaimat, engedd meg, hogy ismételten kitérjek azokra, annál is inkább, mivel azóta is mindinkább igazolva látom akkori álláspontomat.

Kénytelen vagyok leszögezni, hogy a Párt vezetősége szinte kivétel nélkül olyan egyénekből áll, akik sem erkölcsi, sem magyar, sem nemzeti szempontból nem alkalmasak megbízatásaik betöltésére.

Fenti állításaimat teljes mértékben tudom igazolni, bizonyítékok alapján és ezt ma már annyian tudják, hogy napról-napra többen és többen nyíltan követelik ezen állapotok megszüntetését. Ellenkező esetben — elveik fenntartása mellett — haladéktalanul ki fognak a Pártból lépni. Akármennyire is sajnállak Téged, akiről mindenki tudja, hogy önzetlen és becsületes ember vagy, mégsem vállalhatják azt a nagy és ma már beláthatatlan következményekkel járó felelősséget, mely az említett sötét egyénnel való együttműködésből rájuk származhatna.

Balesetemből felépülve és látva azt a súlyos helyzetet, melybe részint az említett okokból kifolyólag kerültél, még inkább akarlak támogatni, mint az elmúlt könnyebb időkben.

Ezt a támogatást azonban csak akkor tudom nyújtani, ha a bizonyítékok alapos mérlegelése után gyökerelesen és azonnal intézkedni fogsz a fentemlített sérelmek orvoslása tekintetében, melyek közé tartozik az a személyi hajsza, amelyben velem együtt majdnem minden becsületes magyar ember részesül, akinek a jelenléte a Pártban megakadályozhatná az említett gazemberek egyéni és idegen nemzeti manipulációit.

Pártigazgatói minőségben csak úgy tudok megfelelni teljes mértékben hivatásomnak, ha a fenti kívánságai-

mon kívül, mindenki által félreérthetetlenül megerősítesz pontosan körülhatárolt hatáskörömben.

Kérlek, adjál módot arra, hogy ezt a kérdést haladéktalanul akár közvetve, akár közvetlenül letárgyalhassuk, mert roppant nagy tömeg nyomása alatt állok, akik haladéktalanul várják, hogy döntsék és követelik, hogy ne hagyjam őket továbbra is a bizonytalanságban, mert ellenkező esetben széjjel fognak rebbenni és egyéneként elhelyezkedni más politikai alakulatokban.

Sajnálom, hogy súlyos helyzetekben, melyben mindnyájunk részvéte kísér, ilyen kis ügyekkel kell alkalmatlanokodjak, de nem tehetek másként, mert a velem való találkozásra nem nyújtottak módot.

Bízunk eszméink diadalában és hisszük, hogy szenvedéseink meg fogják hozni gyümölcseiket Hazánk szebb jövője érdekében.

Kérésem gyors teljesítése reményében maradtam nemzeti szocialista köszöntéssel.

Kitartás!

Dr. Csomóss Miklós s. k. orsz. pártigazgató.

A válasz = kizárás. Idegenek ítélkeznek magyarok felett.

Ez a levél természetesen nem volt ultimátum, mert hiszen ezek után is folytattuk párttevékenységünket, de nemcsak ígéretet, hanem komoly személyi garanciát is kértünk arra vonatkozólag, hogy a Pártban a rendet megterethessük.

Sz. és a két Cs. testvér, mikor adatainkat, érveléseinket nem tudták megdönteni, azt válaszolták, hogy ők nem rendőrhatóság, akik számontartsák mindenkinek a priusát, munkateljesítményét, megbízhatóságát és különben is, ha a kifogásolt személyeket kicserélnék, szervezési és programpontjaikat olyan formán változtatnák, mint ahogy mi óhajtuk, akkor egyrészt a pártvezetőknek több mipt a fele el kellene hagyja helyét, másrészt a titkos mozgalmakról le kellene mondani. Erre pedig nem

hajlandók. Így abban egyeztünk meg, hogy elfogadjuk az általuk felajánlott egy hónapi időt, ami alatt megpróbálják adatainkat ellenőrizni és ennek megfelelően a Pártot megtisztítani. Mikor elváltunk, éreztük, hogy a mi utaink soha többé nem fognak találkozni. Annyi mérgező anyag gyűlt már föl, annyi gyanúsítgatásban, támadásban volt részünk, hogy azokat elfelejteni többé nehéz volna. Pedig kimondhatatlanul fájt az a tudat, hogy életünk legnagyobb erőfeszítése, szeretett gondolatunk mind kárba veszett. Kimondhatatlanul éreztük a felelősséget, amely ezekben a napokban ránkárult, mikor egy mozgalom érzelmi közösségét kénytelenek voltunk megtörni és vállalni azt a vádat, hogy talán elsietett volt tettünk és túlerőteljes a magatartásunk. Végül is komoly bizalmi állásról volt szó s a megtiszteltetés bizonyos önzetlen magatartásra kötelez. De választani kellett az egyéni megítélés, támadás, gyanúsítás és megaláztatás, másrészt nemzetünk komoly érdeke között, amely egyre sürgetőbben követelte ennek a tarthatatlan helyzetnek felszámolását. A magyarság érdeke és az egyén esetleges megsemmisülése közt kellett döntenet. Soha ilyen idegrágó vajúadás nem kísérte életemet. Nagyon fáradtan és kis remények közt búcsúztam el Andrásy-út 60-tól.

Ettől a perctől kezdve már csak távoli szemlélője voltam az eseményeknek. Amik történtek, tudtomon és befolyásomon kívül estek. Még Kőszegen voltam, mikor olvastam a rend-erő parancsnokának kilépési nyilatkozatát egy baloldali lapban. Dr. Cs. M. teljes jóhiszeműséggel cáfolatot adott ki, amit teljes joggal tehetett, hiszen pártigazgatói megbízásáról még nem mondott le. Utána újabb meglepetés következett. A hungarista párt fegyelmi alá vonta Dr. Cs. M.-t és megkérdése nélkül titkos ülésen kizárták a pártból, azon a címen, hogy alantasaitól az előbbi cáfolatra felhatalmazást nem kért. Ennek a bizottságnak Hubay elnökletével dr. Kolarics, Macák, Theodorovics és dr. Kresztics voltak tagjai. Itt jegyzem meg — bár egy hónap múlva tudtam meg —, hogy ugyanezt tették velem is, bár a mai napig sem közölték sem a kizárást, sem annak indokát, legkevésbé pedig a vádpontokat.

Csomóss felveszi a harcot.

Amit sejtettem, bekövetkezett. A párton újra győzedelmeskedett a Mozgalom. Megújhódási törekvését ismét elfojtották és ez a szűk kis összeesküvő együttes, amelyik a Nap-utcából indult el, folytatja munkáját az Andrássy-úton is. Az egész pártot megszálló kis klikk mindig gondoskodik arról, hogy a magyar gondolat ne tudjon győzedelmeskedni. U. i. ha megfigyeljük eddigi hullámmászál. meggyőző törvényszerűséget állapíthatunk meg. Először Kémeri Nagy Imre lépett ki, aztán Balogh István távozott el. utána következett Csik László és közben sok-sok névtelen magyar. Végül Csomóss Miklós volt kénytelen folytatni ezt a sort. Mikor az utolsó távozó pársoros nyilatkozatának megállapítását kétségbevonták, az a következő adatokat bocsájtotta a kétkedők rendelkezésére:

Magyar nyíltsággal minden vádaskodással szemben kijelentem, hogy bármi lett volna Szálasi bajtársam sorsa, ezt az elvi alapon álló politikai harcot tovább folytattam volna. A harc nem most kezdődött. Mindjárt pártigazgatói működésem kezdetén követeltem a pártban az oda nem való elemek eltávolítását. Természetesen nemcsak egyéni ízlésem alapján ítélejn meg a helyzetet, amint ezt most egyesek beállítani szeretnék, hanem ebben a magatartásban mellettem volt a párt felelősségtudó, tősgyökeres magyar értelmiségének színe-java. A különbség köztem és a hozám közelálló elvbarátaim közt csupán az volt, hogy azok látva, a nagy bajokat, mindjárt a kezdet kezdetén otthagyták a pártot. (Szükség esetén nevekkel szolgálok.) Viszont én kiálltam egyideig a párton belül, most pedig a nagy nyilvánosság előtt folytatom a harcot.

Válaszom a következő:

I., Nem igaz, hogy én minden idegen nevűt el akartam távolítani a pártból. A valóság ezzel szemben az, hogy én a párt vezetésében igenis csak olyan magyar embereket akartam érvényesülni engedni, tekintet nélkül nevükre, akik a magyar sorsot vérük, lelkük és szellemük mellett nevükben is vállalják! A becsületes asszimilációnak híve vagyok, de politikai működésemben sohasem fogom

tűrni, hogy egy olyan magyar mozgalomba, amelyben én is bent vagyok, renegátok furakodjanak be. Megbecsülöm a más nemzetiségi öntudattal bíró egyéneket is, de azok ne avatkozzanak a mi népünk dolgába, hanem vezessék saját fajtájukat.

II. Nem igaz, hogy zsidó lapokban nyilatkozatot adtam. Zsidókkal sem baráti, sem üzleti, sem szellemi kapcsolatban nem állok. Nagyon jól tudom, hogy a liberalizmus tüzésén elsősorban a zsidók többsége sütötte meg a magyar nép rovására a maga pecsenyéjét, de azt is látom, hogy most a nemzeti szocializmus eszméjét próbálja egy másik faj vakmerő, kalandor rétege a magyar nép kijátszásával diadalra juttatni. Meggyőződésem szerint az első csapásból kitartó munkával lesz még feltámadás, az utóbbiból azonban soha. Ami a zsidókérdés megoldását illeti, minden idegen példa szolgáló utánzásától óvakodva — megalkuvás nélkül, teljes erőmmel küzdeni fogok azért, hogy a legújabb államjogi rendelkezések végső következményeként a zsidóság, mint nemzetiség, ha úgy tetszik, mint faj — a magyarságtól az állam keretén belül intézményesen elkülítették.

III. Nem jelentem meg f. évi augusztus hó 11-én a Hubay Kálmán elnökletével összehívott pártbizottság előtt azért, mert engem már előzőleg f. évi július 15-én meghallgatásom nélkül kizártak a pártból, éppen Hubay Kálmán indítványára, anélkül, hogy erről a határozatról engem értesíteni mertek volna. Mióta pártélet van Magyarországon, még nem volt példa arra, hogy egy kizárt tagot pártvezetőség elé idézzenek.

IV. Kérdem a Magyarság című lapot, miért olyan nagy bűn az, hogy ha a kormánypárti lapok nyilatkozataimat közük? Csodálatos, hogy Hubay Kálmán főszerkesztő úr ma már arra sem tartja méltóknak azokat, akikkel nem is olyan régen hosszú időn keresztül együtt dolgozott, hogy velük legalább „mint becsületes magyar emberekkel elvi alapon felvegye a politikai harcot. Én bizonyítani tudom, hogy 1929. óta változatlanul nemzeti

szocialista vagyok. Vájjon ő ugyanezt elmondhatja-e magáról ?

Ezekután eleget teszek a Magyarország című lap ama felhívásának is, hogy a kompromittált egyéneket név szerint is megnevezzem és az alábbiakban a hungarista mozgalom vezéregyéniségeiből felsorolok néhány személyt és a közvélemény ítéletére bízom, hogy eldöntse: ki a »pán-germán«, ki a »kommunista« és ki a »büntetett előéletű« ezek közt:

1. Franz Rothe, Bleyer Jakab volt titkára. Egyideig a hungarista-mozgalom teljhatalmú irányítója, most pedig a párt külpolitikai és kisebbségpolitikai vezetője. Nevezett a győri kir. törvényszék B. 2740—934—17. sz. ítéletében a magyar állam megbecsülése ellen irányuló vétség miatt 6 hónapi fogházra, mint főbüntetésre, 2 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartalmú felfüggesztésére ítélte összbüntetésül. A győri kir. Tábla B. I. 1255—1936—20. sz. ítéletével a kir. törvényszék ítéletét helybenhagyta.

2. P. I., a Budapest székesfővárosi szervezet szervezési főnöke, ismert kommunista (jelenleg letartóztatásban) izgatás és a magyar állam megbecsülése ellen irányuló vétség miatt a budapesti kir. törvényszék B. 8799/1924. sz. alatt 9 havi börtönre, 2 millió korona pénzbüntetésre és három évi jogvesztésre ítélte. Hatósági közeg elleni erőszak vétsége miatt a budapesti kir. törvényszék 1937. április 27-én B. 1937 26/1937 sz. alatt egyhletli fogházra ítélte.

Állami és társadalmi rend erőszakos felfogatására irányuló vétség miatt a budapesti kir. törvényszék 1937. dec. 7-én 6040/1927 sz. alatt egy havi fogházra és három évi jogvesztésre ítélte.

3. Nesz Károly, a hungarista mozgalom helyettesi pártigazgatója. Nevezettet 1924 okt. 30-án a pécsi kir. törvényszék becsületsértés miatt B. 1612/1924. sz. alatt egy havi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre,

a pécsi kir. járásbíróság 1923 február 10-én B. 4870—1921 sz. alatt 3000 és 600 K pénzbüntetésre,

1922 augusztus 1-én B. 4965—1922. sz. alatt súlyos testisértés vétsége miatt 2000 és 1000 K pénzbüntetésre} ítélte.

4. T. I., a Nemzetvédelmi Osztály vezetője, a hozzám intézett nyílt levél írója: 1924 május 12-én a budapesti kir. törvényszék szándékos emberölés büntette miatt két évi fegyházra ítélte.

5. Kis (Klein) György, a vidéki szervezési osztály vezetője; nevezett a budapesti kir. törvényszék gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt 1936 júl. 17-én B. 6250/1936. sz. alatt 20 P pénzbüntetésre ítélte. Legutóbbi állásából sikkasztás miatt bocsátották el.

6. Omelka Ferenc, a propagandaosztály vezetője:

a budapesti kir. törvényszék 1930 március 30-án gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt 80 P pénzbüntetésre ítélte.

1932 augusztus 28-án a budapesti kir. törvényszéki hatósági közeg elleni erőszak miatt 50 P pénzbüntetésre.

1936-ban a budapesti kir. törvényszék november 16-án lopás miatt 30 P pénzbüntetésre ítélte. Jelenleg is tartóztatásban van.

7. Johann Quillmann, az ifjúsági főosztály vezetője (jelenleg toloncházban). 1924 július 21-én a szekszárdi kir. törvényszék lopás miatt három hónapi fogházra,

1932 december 5-én a budapesti kir. járásbíróság lopás vétsége miatt egy havi fogságra, 1937 júl. 6-án a szekszárdi törvényszék sajtó útján elkövetett vétség miatt 20 P pénzbüntetésre ítélte.

8. Kovács Elemér, a világnézeti nevelés osztályának előadója: a budapesti kir. törvényszék 1930. évben nővel szemben elkövetett erőszak miatt egy hónapi fogházra, 1932-ben a budapesti kir. törvényszék gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt egy hónapi fogházra ítélte.

9. Ladislaus Viest. előbb pénztáros, majd a propaganda főosztály főtítkárának sikkasztását a pártban magam lepleztem le. Jelenleg más bűncselekmény miatt tartóztatásban van.

10. Kassai (Schallmayer) Ferenc, sajtóosztályi előadó és a Hungarista mozgalom népszónoka, a Vági-féle Új Szó című betiltott kommunista lap szerkesztője, jelenleg szintén letartóztatásban van.

Erre újabb roham következett, a tények letagadása s hitvány személyi hajsza. Itt többé nem lehetett biztosítani a jobb diadalát, belátásra nem számíhattunk, az összeesküvők nem hagyják el egymást, sőt a vezetőket is fogva tartják, a közösen elkövetett manipulációkkal, ük életre-halálra egymáshoz vannak fűzve, ha széthullanak, egyéni haláluk biztos. Önmagukban jelentéktelen törpéi politikai életünknek és annyira kompromittáltak, hogy számukra a visszatérés lehetetlen. Ezt ők nagyon jól tudják s ez az egyetlen forrásuk, amelyből táplálkoznak.

Akik bent maradtak

Amikor a pártból távoztam, a következő tisztikar maradt hátra, akikre az a feladat hárult volna, hogy a hungarizmus győzelmét kiverkedjék és a magyar jövőt biztosítsák:

Főcsoport:

(Budapest és környékének szervezeti kerete.)

D r Mohaupt	főcsoportvezető
Maczák	főcsoportvezető-helyettes
D r Kolarics	főcsoportvezető iroda igazgatója
vitéz Paletta	főkerületvezető
Tarics	pénztáros
Gherecz	kartotékvezető

Országos Párt:

Franz Rothen	külügyi és kisebbségi főszéktató
Piribauer Károly	külügyi és kisebbségi referens
Ness Károly	pártszervező referens
Fiala Ferenc	propaganda referens
Theodorovics István	kémelhárító referens
Dr Kudász	g. h. főnök és szoc. referens

osfalvy-Ilea-Pithia rend-erő parancsnok	
der-Hegedüs	ifjúsági csoportvezető
lein	ifjúsági csoportvezető
Henrikné	vármegyei nyilvántartó
g-Zányi	női szervező
ári-Dvorcsák	űjságszolgálat
tvérek	főszervező
Quillmann	vidéki szervezők
	ifjúsági szervező
risztid	hírszerző megbízott
odi-Kresz	művészcsoport vezetője
ekes-Kresztics	ideológia oszt. vezetője
élyi-Wolff Kálmán	ideológia oszt. vezetője
	ideológia oszt. vezetője
-Schallmayer	munkáscsoportvezető
si-Metzler	főszéktartó
	propaganda- és tüntetésszervező
a	»Szálasi 1938« kitalálója és meg
László	határozhatatlan beosztású
	mozg. iroda vezetője
	főajtónálló

Magyarok:

Mester Kálmán

Némethy, szds.

Horváth

Áts

Bolváry

E nevek dokum entálják legjobban a hungarizmus lényegét. Az eddigi magyar történetírás megkülönböztetett volgamenti, etelközi, dunamenti magyarságot. Ez, úgy látom, éppen most van kibővülőben az Andrássy-úti új honfoglalókkal. Ők ígérnek az újvilág születését. Hogy, e mozgalomban mi az új, azt nem tudjuk megállapítani, de az tény, hogy ilyen garnitúrát bármelyik minisztériumból kaphatunk kölcsön, nem is beszélve a Corvin, vagy más áruházak személyzetéről.

E névsor önmagában is felér egy kisebbfajta Moháccsal! Itt egyszerűen az történt, hogy páran összeálltak s maguk idegen faji képletüknek megfelelő beszélgetésbe kezdtek^ s ezt elnevezték — hungarismusnak.

És ezért ki felelős? Az »egyetlen ember«? Nem. Éppen itt térünk el kritikánkban az eddigi felfogástól. A hiba nagyobbik felét magunkban keressük, a magyarságunkban. Ha mi örök helytállással élnénk életünket., akkor nem támadhatnak ilyen összeállások. pártok és mozgalmak. És akkor nem állnánk új Mohács előtt.

A nemzeti szocializmus nem magyar mozgalom.

Mandanivalómnak végére értem. Tudom, írásom nem teljes, neem válhatott azzá két okból, egyrészt Sz. testvér mai helyzete int bizonyos tartózkodásra, másrészt előttem is sok részletkérdés maradt még titokban.

Az elmondottak alapján azonban mégis látható, hogy lényegében mi történt a Pártban. Nagyjában két kérdés az, ami a közvéleményt érdekli, az egyik az idegen befolyás, a másik pedig bizonyos pénzügyi támogatás kérdése.

Az idegen befolyásra, azt hiszem, adataink eléggé bizonyító erejűek, ha valakinek ez sem elég, hogy egy idegen követség tisztviselői szervezik a Párt tüntetéseit és még mellé a magyarságnak nehéz külpolitikai helyzetében, ha az sem elég, hogy ugyancsak idegen állampolgár anyagi támogatásban részesít egy hatalomra törő politikai pártot, ha az sem elég, hogy alig 5%-nyi kisebbség pár elszánt tagja befurakodik a magyarnak hitt mozgalomba s ott kizárólagos hatalmat gyakorol, akkor ajánlom', álljon a posztra, ahol mi állottunk és így maga győződjék meg a hungarizmus lényegéről.

Ami pedig a második kérdésre adandó választ illeti, a következőkben foglalhatom össze mondanivalómat: Ott, ahol az idegen elemnek oly nagyfokú befolyást engedélyeznek, elhíhető-e, hogy annak nincsen anyagi vo-

natkozása is? Hát van épeszű, mozgalmi étellel tisztában levő agy, amely ne tudná, mit jelent a mai politikai életforma anyagi vonatkozásokban? Mikor Franz Rothen viselt dolgait lelepleztem, egyben a Mozgalmat is értékeltem. Ott, ahol ilyen veszélyes politikai kalandorok döntő befolyásra tudnak szert tenni, az csakis bő anyagiak birtokában történhetik. Itt nem írhatom le, hogy ki mikor és mily összegben fizette be a különböző csekkek összegeit, mert azt a legnagyobb titokzatossággal intézték. Ez az állandósult homály az, ami gyanús, mert hiszen az igazság elbírja a nyilvánosságot. Milyen pénzügyi műveletek lehetnek azok, amelyeket még a Párt igazgatójának sem szabad megtudni? Tehát amilyen mértékben érvényesül az idegen fajiság politikai, szellemi és személyi befolyása, kézenfekvő, hogy ugyanolyan erővel érvényesül annak anyagi hatalma is.

Talán sokan fogják kérdezni, hogy mi volt a céloom az eddigi hallgatással s most mi a céloom a mondanivalómmal. Ennek külső s belső okai vannak. Külföldön való tartózkodás és a rohanó őszi események nem adtak időt a megállásra. De döntőbbek voltak a belső okok.

Hallgatni tudni és időt engedni a feltisztulásra, ez volt az egyik megfontolás. De bizonyos idő múltán a hallgatás áruulás. Végül is a sok tépelődésre, kérdésre, hogy mikor szolgálom a magyar mozgalom érdekeit, a történeti események adták meg a választ. Az a »barát« vágta be az ajtót előttünk, amelyre ez a mozgalom úgy szellemiekben, mint anyagiakban támaszkodni akar. Ez a »baráti magatartás kényszerített megszólalásra, amely legdurvábban nyúlt bele nemcsak a hazai nemzeti szocialista mozgalomba, de külpolitikai vonatkozásban is keresztezte a magyarság útját.

Nemzedékemnek őszi vállalkozásában részes voltam és sok mindent láttam. Láttam azt a naiv örömet, mellyel különböző nyilas puccshíreket fogadtak. Olvastam azokat a különböző hungarista röpcédulákat, amelyeket utánunk küldözgettek még a szabadcsapatokhoz is, és lemértem

hatását. Elszomorító volt hallani azokat a vitákat., amelyek sorainkat egyre bontották. Akörül folyt a szőj hogy azért vagyok-e én itt. mert nyilas, vagy mert magyar vagyok. Nem tudóm hogy célzatosan vagy a butaság tudatlanságával, de a nyilas hinterland működött.

A hungarizmus bukása.

Ahogy a hungarista mozgalmi hírek jelentették, a párt sorozatos csatlakozásokkal látszatra tovább erősödött. Sajnos, ezzel az Andrássy-út 60 alatti idegenszerű világ gyarapodott csupán. A különböző Festetich átállások után következett a Nemzeti Front gyorsnövésű tagjainak újabb belépése. A kívülállók boldogan hihetik a magyar erőgyarapodást és hisznek a gondolat diadalmas nagyszerűségében s a tömegvízió már láttatja a magyar győzelmet. Ahogy a napok múlnak, annál jobban látom augusztusi igazságaink kiteljesülését, vagyis a nemzeti szocializmus magyartalan voltát. Fs ha mégis elmondjuk adatainkat., a lyollektívum már nem veszi tudomásul és mind jobban hangos tőlük az ország.

Sok hibának ellenére mégis mi volt a mozgalom sikerének titka?

Elindulása és célja. Elindulását romantikus titokzatosság jellemezte, amely később ugyan átkává is váll, mert nem tudott róla leszokni. Célja és törekvése korszerű volt, mert teljes rendszerváltozást ígért, magyar reformot és európai korszerűséget. A tömegszenvédély lélekben már rég fölkészült erre az új világra s hajlandó volt egy nagy egyéniségnek alávetni magát.

A gondolat tehát meg volt, csak mártírrá volt most már szükség, aki azt egyéni hitelképességével el tudja fogadtatni.

Aztán a mártír is jelentkezett, aki ha rosszul is, de egy minden részében új koncepciót igyekezett elhíresztelni.

Ehhez hozzájött egy eddig nálunk ismeretlen tömeg-

hatású propaganda, mely a tömeglélek kiszámíthatatlan szeszélyére építette módszerét s el tudta a tömeggel hitetni, hogy, ezt saját maga alkotta. Itt bizonyos fokig mindenki cinkosnak érzi magát s egy kicsit a jövő hatalom részesének. A tömeg tehát hitt, mert azt gondolta, hogy uralkodik.

A legnagyobb dajkája azonban a mozgalomnak az a tarthaatlan rendszer volt, amely, minden nap külön be akarta bizonyítani életképtelenségét. Így a mozgalom, ha csak horizontálisan is, de terjedt s egy év után megállapíthatjuk, hogy, 48 óta nem volt ilyen komoly népi mozgalom hazánkban.

A különböző fázisokban legmeghatóbb volt a névtelenek megrendíthetetlen bizalma. Ha látták is a hibákat, ha tapasztaltak is rendellenességeket, csak biztattak tovább. Ez a biztatás inkább önmaguknak szólt, olyan menekülés-forma az újabb csalódás elől. Nem vették tudomásul a legbrutálisabb tényeket, tántoríthatatlanul függtek a gondolaton s vakon hajtottak fejet.

Minden mindegy volt, de győzni akartak. Pedig mint kollektívum, valójában nem is tudta mire készül. Itt álltunk először szemtől-szemben a történeti néppel, mely a nemzetnek úgy, látszik az a hányada, amely nem tudja, mit akar. A tömeg pedig e közben a levegőt állandó feszültséggel töltötte meg, s ezt a feszültséget nem lehet levegőzni semmiféle fél megoldásokkal, sőt ha százszázalékos kielégítést is nyer, akkor is tovább fog menetelni történetinek hitt útján. Most már a tömeg minden egyes tagja akkumulálta az új világ ígését.

Épen ez a tudat az, amely állandó kétségekkel töltött el, vagyis a tömeget már hiába figyelmeztetjük, az nem akar mást hallani, csak azt, ami vágyálmait szépíti. Bámulatos az a tömegerő, amely a hungarizmus jegyében jelentkezik, egymagában képes lenne új világot szülni. És nem ezen a tömegfeszültségen múlt, hogy azt a ropant történeti dinamizmust nem tudják kihasználni s örök magyarság javára fordítani. Még ez a robbanásig feszült népi erő sem tudta áttörni azt az idegen szigetelő réteget, amely rátelepült felülről. A népi testen egy idegen faj fog-

lal helyet s így természetesen a fő nem tudhatja, hogy mit kívánnak a tagok. Ezért nem tud továbbfejlődni organikusán e mozgalom, mert ezek az idegen elemek görcsösen ragaszkodnak jogosnak vélt történeti pozíciójukhoz.

Faji, népi és nemzetközösségi fokokat mint a fejlődés egymásutánjait különbözteti meg a hungarista ideológia és megállapítja, hogy mi nem jutottunk el a nemzetközösségi fejlődésig. Ez teljesen félreértett történet szemléleten alapul, mert igenis, a magyar történeti időkben a nép és nemzet egymást fedő fogalmak voltak. Csak az utolsó négyszáz év alatt fejlődött vissza a nemzet néppé s épen ezért, ha ma népről szólunk, ez alatt egy osztályt értünk: a paraszti magyarságot. Ebből ered kultúránk kettőssége is, mert egymás melletti vágányon fut a külön népi és külön idegen városi kultúrájú, melyek egymásba folyni sohasem tudnak, legfeljebb egymás rovására hódítóikig fellépni.

Az egész hungarista eszme épen ennél a népi kérdésnél került zsákutcába, mert annak megszervezését, vagyis nemzetté fejlesztését egy merőben idegen népi eredetű, úgynevezett »elit«e bízta. Itt csak ismételt rátelepülésről lehet szó és felülről jövő hatalmi eszközökkel tartható fönt ez az idegen szellemű kisebbségi uralom. Előbb-utóbb ki kell újulni e két ellentétes világ szellemi, faji és történeti össze nem tartozandóságának.

Ezért merem végső tanulságul levonni azt, hogy a hungaristák (mai összetételükben) győzni a magyar népen nem fognak. A jövő államhatalom birtoklása ugyanis megköveteli a nemzet és a faj egymástfedő fogalmát, vagyis a népivé vált magyarságot csak az abból kinőtt magyar elit tudja szervezni, vezetni és megtartani.

Hogy mennyire nem mély a mostani vezetőréteg népi »valósággyökere«, mutatja az alföldi parasztság szervezeteinek elhanyagolt volta; azon egyszerű okból kifolyólag, mert a parasztság nem forradalmi elem. Ha ez igaz is és ha még hozzávesszük a mi megállapításainkat, vagyis azt, hogy a parasztság a nacionalizmus gondolatának sem hordozója, ez egyszerűen történeti helyzetéből adódik. A történeti racionalizmus ugyanis arra tanította, hogy ha nem simul hozzá a mindenkori Rendhez, akkor elpusztul.

Most azonban ezért a múltért kell épen kárpótolni és kiszabadítani a szociális élet örökös számkivetettségéből. Mikor ezeket a megfontolásokat a legfőbb vezető elé tártuk, a következő választ kaptuk: Menjetek Sz. L.-hez, az szerelmes a parasztba.«

Amikor a hungarizmust, mint ideológiát akartuk megvizsgálni, akkor meg kell állapítanunk, hogy az ebben a percben nem jelent mást, mint azoknak a vállalkozását, akik már nem tudtak beleférni a népi magyarságba. — *A hungarizmus azon félig asszimilált vagy disszimilált jövevények összeállása, akiknek nem adatott meg a történeti idő ahhoz, hogy soraink közé oltódjanak be.* Összeállításuknak titka is ezzel a szerencsétlen lelki helyzetükkel magyarázható és éjien ezért válhatnak veszélyessé, mert sem történeti tudatuk, sem népi gyökerük nem teszi őket alkalmassá a magyarság történeti hibaigazítására.

Értékítéletünk ezek után így szól: a hungarizmus, mint ideológia, alapjában téves és gyakorlatában, amit mozgalomnak hívtak, személyi és szervezési gyöngéi miatt a magyarságra egyenesen végzetes.

* * *

Befejezésül még annyit: ezt a vallomást meg kellett írnom, bármilyen nehezemre esett is. Vajúdó hónapok álmatlan éjszakák és baráti tusakodások tanúim e kinnal született mondanivalónak. De végül is választanom kellett s mint egyén, vállaltam a megítéltetést, a meg nem értést és esetleges megalázást. Vállaltam, mert vállalom kell fajtám, — az annyiszor Vazullá süketített, álmaitól megfosztott népem érdekében. Mint egyén, elmúlhatok a kihívott idegen világ csapása alatt, mert ezt a harcot egyedül harcolom, de mi lenne méltóbb nagy prédikátor őseimhez, akik négy évszázad távlatából intik a helyes utat, — mint népi magyarságomért nyomukba lépni.

Cselekedtem. Tanulságát levontam. A Cél azonban, amelyért csatasorbaji álltam, örök és tovább éget, mindaddig, amíg magyar kérdés lesz e földön. — Addig is, míg újra hív egy új mozgalom, hazát cserélek és a napos Alföldem után a Dunántúl fájdalomtól vajúdó életét ügyelem; mert mi lehet szebb dolog, mint a harcos élet a végeken?

T A R T A L O M J E G Y Z É K :

Miért léptem be a Hungarista Pártba?.....	9
Csalódással kezdődik	11
Az első nap meglepetései. Furcsa pénzkezelés	12
Franz Rothen, az agitátor	15
Hungarista szervezkedés a pángermán gondolatéri.....	16
Gyermekek a hálóban. Ilaumeder csoportfőnök ti- tokzatos szerepe	18
Embertelen bánásmód a nőtisztviselő »testvérkék«-kel.....	21
Megdöbbszentő szabálytalanságok a tagsági díj keze- lése körül	22
A bélyegrendszer csődje	25
Visszaélések a pártigazolványokkal. Százezres ha- mis számok	26
Kiderülnek a kartotékok titkai: a párttagok nagy többsége idegen származású	27
A Rulldo'g Brigád megszállja a magyar vidéket. 28	
Debrecen magyarjai között	28
Készülődés a majálisra	32
4.000 pengő benzinre és autóra	34
Nincs komoly szellemi erő a Pártban	35
Rovottmultú egyének a Pártban	37
Az eucharisztikus kongresszus és a be nem váltott ígéretetek	39
Csomós igazgató felemeli szavát.....	42
Franz Rothen szerint onnan kell venni a pénzt — ahol van	42
Hubaynak nem kellene Matolcsyék	44
A pártélet legszomorúbb korszaka	45
II. R É S Z .	
Hogyan lesz pártigazgató a rendőrségi besúgó?.....	49
A Magyarország c. napilap rotációs papírja.....	50
Sorozatos kilépések	52
Szembekerülők a mozgalommal	53
Erdélyi és a felvidéki írók találkozása Szálásival.....	54
Szálasi testvér nem ismeri embereit	55
Nincs erkölcsi alap és szellemi fejlődés	56
Álnevek alatt... a hordón.....	58
Német diákok látogatása a Pártban	59
A titkos mozgalom szerepe. A gyűrűsök.....	61
Intrika, harc a vezetők között. 200 titokzatos összeesküvő	63

A hideg terror.....	65
Hungarizmus — pángermán szolgálatban a Dunán- túlton	66
Birodalmi németek egy dunántúli népgyűlésen.....	68
Egy újabb »Anschluss« felc.....	69
Csalók, sikkasztók között. A munkásság nem kap vezető szerepet	71
Tolvajok vezetőpozícióban	72
Nincs szó guruló márkáról! De pengő — az van elég.....	73
Szabó Dezső, a »hazaáruló«	76
Hubay Kálmán 1-ső számú munkatársa: Franz Rothen.....	77
Állásközvetítés havi 20%-ért.....	79
Itt a pénz! Itt a pénz!	80
Körözőlevél a »Magyarság«600 pengős munkatársa ellen	82
A hungarizmus — magyar halál	83
A tattersali gyűlés kulisszatitkai. Készülődés a hata- lom átvételére	84
Hogy készültek az utcai tüntetésekre?.....	86
Menthetetlen a helyzet.....	88
Levél Szálasi Ferenchez	89
A válasz — kizárás. Idegenek ítélik meg magya- rok felett	91
Csomóss felveszi a harcot.....	93
Akik bent maradtak.....	97
A nemzeti szocializmus nem magyar mozgalom.....	99
A hungarizmus bukása.....	101